

PLAN URBANISTIC GENERAL

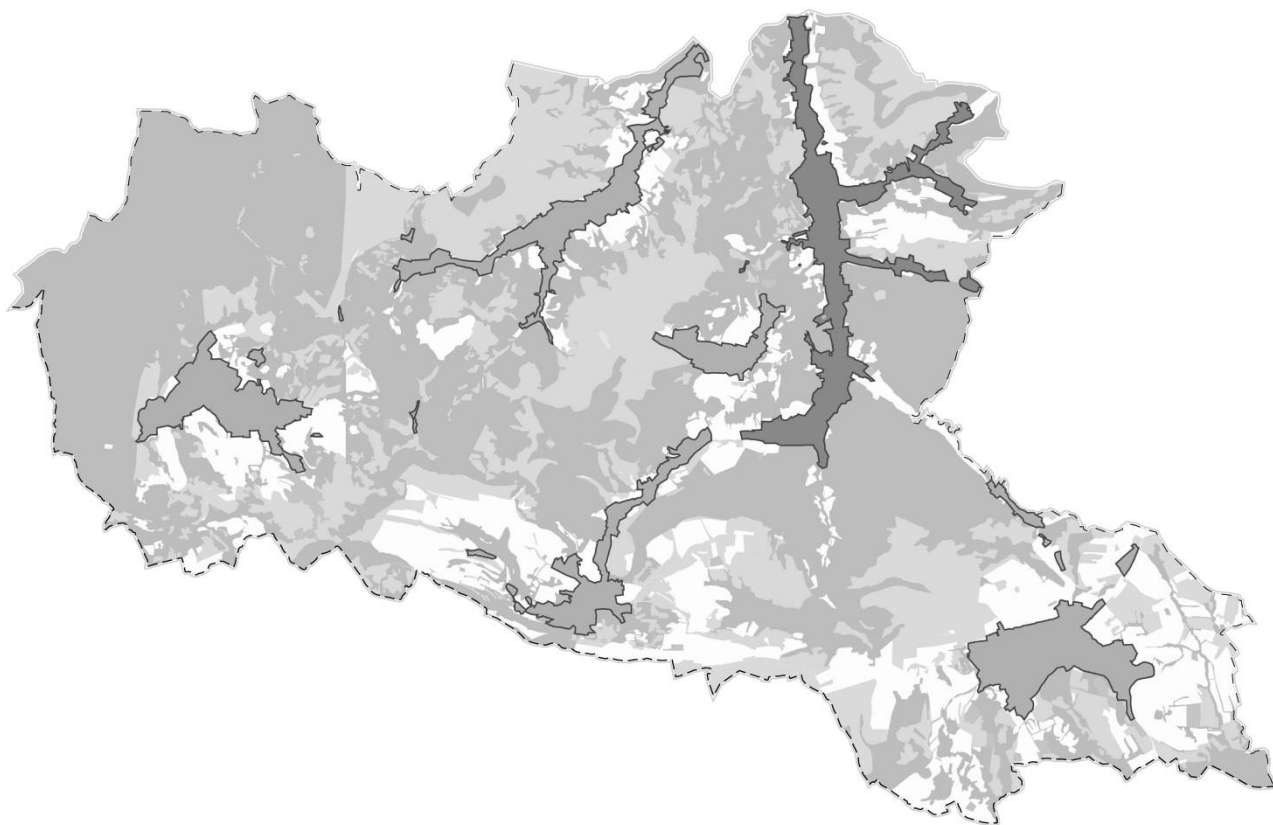
COMUNA VALEA CHIOARULUI

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Nr. pr.: AED -1 - 2017

VOLUMUL I

MEMORIU GENERAL

2018

LISTA DE SEMNĂTURI

PROIECTANT GENERAL : S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.

Șef proiect: arh. urb. Dan Florin FLORUȚ

Proiectanți:

Urbanism/arhitectură:

arh. urb. Dan Florin FLORUȚ

ing. geogr. urb. Camelia FAUR

Transporturi/Sistematizare:

ing. Gheorghe BOROȘ

Tehnico-edilitare:

ing. Andrei MOLDOVAN

Cartografiere și tehnoredactare:

cart. Dora CERNEȘTEAN

teh. Attila MATYUS

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	1
1.1 Date de recunoaștere a documentației	1
1.2 Obiectul lucrării	5
1.3 Surse documentare	6
2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII.....	10
2.1 Evoluție	10
2.2 Elemente ale cadrului natural	16
2.2.1 Caracteristicile reliefului	16
2.2.2 Geologia	17
2.2.3 Hidrografie. Hidrologie	17
2.2.4 Condiții climatice	18
2.2.4.1 Temperatura	18
2.2.4.2 Precipitațiile	19
2.2.4.3 Vânturile	19
2.2.4.4 Lumina solară	20
2.2.4.5 Fenomene meteorologice	20
2.2.4.6 Seismicitatea	20
2.2.5 Solurile	20
2.2.6 Vegetația	21
2.2.7 Fauna	22
2.3 Relații în teritoriu	22
2.4 Activități economice	30
2.5 Populația. Elemente demografice și sociale	40
2.6 Circulație	45
2.7 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial	47
2.8 Zone cu riscuri naturale	56
2.9 Echipare edilitară	56
2.9.1 Gopodărire a apelor	56
2.9.2 Alimentarea cu apă	56
2.9.3 Canalizarea	57
2.9.4 Alimentarea cu energie electrică	57
2.9.5 Telefonie	58
2.9.6 Alimentarea cu căldură	59
2.9.7 Alimentarea cu gaz metan	59
2.9.8 Gospodărie comunală	59

2.10 Probleme de mediu.....	60
2.11 Disfuncționalități.....	69
2.11.1 Privind activitățile economice	70
2.11.2 Privind structura populației	70
2.11.3 Privind căile de circulație	71
2.11.4 Privind echiparea edilitară.....	71
2.11.5 Privind protecția mediului	72
2.12 Necesități și oportunități ale populației.....	72
3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ.....	73
3.1 Studii de fundamentare	73
3.2 Evoluție posibilă, priorități. Diagnosticul prospectiv	73
3.3 Optimizarea relațiilor în teritoriu	85
3.4 Dezvoltarea activităților.Strategia de dezvoltare spațială	86
3.5 Evoluția populației	87
3.6 Organizarea circulației	89
3.7 Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial	97
3.8 Măsuri în zonele cu riscuri naturale	97
3.9 Dezvoltarea echipării edilitare	97
3.9.1 Gopodărirea apelor	99
3.9.2 Alimentarea cu apă.....	99
3.9.3 Canalizarea	100
3.9.4 Alimentarea cu energie electrică	100
3.9.5 Telefonie.....	100
3.9.6 Alimentare cu energie termică.....	100
3.9.7 Alimentare cu gaze naturale	101
3.9.8 Gospodărie comunală	101
3.10 Protecția mediului	101
3.11 Reglementări urbanistice.....	102
3.12 Obiective de utilitate publică.	106
4. CONCLUZII	107

1.2 OBIECTUL LUCRĂRII

Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să își actualizeze la maximum 10 ani Planul urbanistic general în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.

Cuprinde prevederi pe termen scurt cu privire la:

- Stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan, în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- Stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- Zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- Delimitarea zonelor afectate de servituți publice, afectate de interdicții temporare și permanente de construire și a zonelor expuse la riscuri naturale;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- Stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice, a siturilor arheologice reperate și a zonelor care au instituit un regim special de protecție, prevăzut în legislația în vigoare;
- Zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- Formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- Precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite și amenajate și plantate;
- Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- Zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.

Cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la:

- Evoluția în perspectivă a localității;
- Direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;

- Traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- Delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Completarea Planului Urbanistic General al comunei Valea Chioarului urmărește, prin introducerea în cadrul documentației de urbanism existente a constrângerilor și permisivităților urbanistice generate de zonele propuse pentru extindere, crearea condițiilor de autorizare a noilor construcții, crearea premiselor spațiale pentru desfășurarea activităților economice și sociale în acord cu obiectivele de dezvoltare județene. Se vor lua în considerare implicațiile dezvoltării urbanistice asupra sistemului de circulații și a rețelei de infrastructură edilitară, fiind conturate măsurile pentru dezvoltarea armonioasă a localităților.

1.3.SURSE DOCUMENTARE

1.3.1 Surse documentare propriu zise:

- Plan de Amenajare a Teritoriului Național;
- Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Maramureș;
- Strategia de Dezvoltare a comunei Valea Chioarului, jud. Maramureș;
- Planul Urbanistic General al comunei Valea Chioarului, 2002;
- Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor, județul Maramureș;
- Planul Local de Acțiune pentru Mediu, Județul Maramureș;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Maramureș pentru Perioada 2014-2020;
- Strategia de Dezvoltare Locală GAL Valea Someșului;
- MasterPlan pentru Extinderea și Reabilitarea Infrastructurii de Apă și Apă Uzată în județul Maramureș;
- „Țara Chioarului - Studiu de Geografie regională”, Angelica Pușcaș, Editura Presa Universitară Clujeană, 2007

- Lista monumentelor istorice 2015;
- Date puse la dispoziție de Primăria Valea Chioarului;
- Documentare de teren și consultări cu autoritățile locale;
- Recensământul Populației și al Locuințelor 2011;
- Recensământul General Agricol, 2010.

Pentru suportul topografic s-au folosit ortofotoplanuri, scara 1:5000, planuri topografice, scara 1:5000, alte hărți și planuri referitoare la comuna Valea Chioarului.

1.3.2 Elemente legislative:

- Legea nr. 350 /2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare
- Ordin 233 - NORME METODOLOGICE din 26 februarie 2016 de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism
- Regulamentul General de Urbanism (RGU) aprobat prin H.G. nr. 525/1996, cu modificările și completările ulterioare, pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism.
- Ordinul MDRT nr. 2701/30.12.2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;
- Legea nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții cu modificările și completările ulterioare și normele metodologice de aplicare ;
- Planul Național de Amenajare a Teritoriului:
  - Secțiunea I – Căi de comunicație, Legea nr.71/1996
  - Secțiunea a II-a – Apa, Legea nr.171/1997
  - Secțiunea a III-a – Zone protejate, Legea nr.5/2000
  - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, Legea 351 / 2001 și 100 / 2007
  - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, Legea nr.575/2001
  - Secțiunea a VI-a – Zone cu resurse turistice, 2008
- LEGEA nr. 114/11.10.1996 Legea locuinței
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.

- Legea nr.24/2007 a spațiilor verzi, republicată, cu modificările ulterioare prin Legea nr.47/2012
- Ordonanța de urgență nr.195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare
- Legea fondului funciar nr. 18/1991 (republicată);
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții republicată actualizată, Legea nr. 163/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții.
- Legea nr. 107/1996 a apelor
- Hotărârea nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale
- Legea nr. 213/ 17.11.1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia
- Legea nr. 33 din 27 mai 1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică
- Legea cadastrului și publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată cu modificările ulterioare
- Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național
- Ordonanța nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanța de urgență nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române
- Hotărârea nr. 930 din 11 august 2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică
- Legea nr. 611/ 2015 – Codul silvic.
- Noul Cod Civil actualizat 2018
- LEGEA Nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
- Ordinul nr. 994/2018 pentru modificarea și completarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 119/2014

- HG nr. 741/2016 - aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane.
- ORDIN Nr. 47 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stalpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 49/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane
- ORDIN nr. 49 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 50/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale.
- Ordinul nr. 129/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind avizarea și autorizarea de securitate la incendiu și protecție civilă
- Ordinul Ministerului Administrației și Internelor nr. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor.
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, indicativ GP038/99 aprobat prin Ordinul Nr.13/N/10.03.1999
- Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism, indicativ GM-007-2000 aprobat prin Ordinul Nr.21/N/10.04.2000
- ORDIN nr.34/M30/3.422/4.221 din 1995 pentru aprobarea precizărilor privind avizarea documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUȚIE

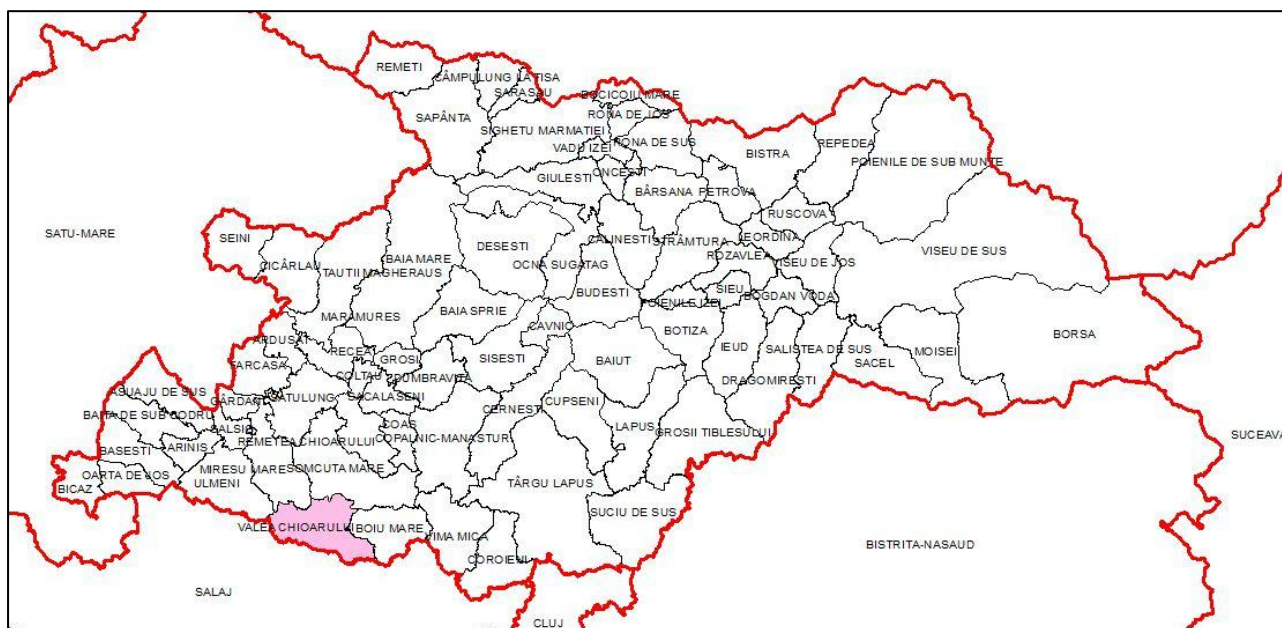
Comuna Valea Chioarului este situată în partea de nord a Transilvaniei, în extremitatea sud-vestică a județului Maramureș, pe Valea Bârsăului, fiind străbătută de la nord la sud de drumul european E58- DN 1C Cluj Napoca - Baia Mare. Comuna se află la o distanță de 33 km față de reședința de județ, Baia Mare, și la o distanță de 8 km față de cel mai apropiat oraș, Șomcuta Mare.

Unitatea administrativ-teritorială studiată are în componență șase localități: Valea Chioarului – centrul administrativ al comunei și satele aparținătoare Mesteacăn, Vărai, Fericea, Curtuiușu Mare și Durușa. Localitățile componente sunt dispuse relativ uniform în cadrul teritoriului administrativ al comunei, patru dintre ele fiind situate în partea nordică a comunei iar celelalte două în jumătatea sudică.

Față de reședința de comună, satele componente sunt situate la următoarele distanțe: Mesteacăn - 7 km, Vărai - 7 km, Fericea - 14 km, Curtuiușu Mare - 7 km, Durușa - 4 km.

La nord se învecinează cu comuna Mireșu Mare, orașele Ulmeni și Șomcuta Mare, la est cu comuna Năpradea (jud. Sălaj), la sud cu comunele Letca și Ileanda (jud. Sălaj), iar la vest cu comuna Boiu Mare.

Comuna face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest din România, ca parte a județului Maramureș, alături de județele Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Sălaj și Satu Mare.

Fig. 1. Localizarea comunei Valea Chioarului în context județean

Fig. 2. Comuna Valea Chioarului - localităţi componente
Sursă: Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Valea Chioarului

Istoria și așezarea comunei Valea Chioarului se leagă de zona etnografică din care aceasta face parte și anume, Țara Chioarului, o zonă etnografică întinsă, cu elemente distinctive care îi conferă autenticitate.

Țara Chioarului se situează la sud de orașele Baia Mare și Baia Sprie, și este încadrată de zona etnografică Codru la vest și Țara Lăpușului la est.

Particularitățile culturale ale comunei sunt strâns legate de cele ale Țării Chioarului, din care aceasta face parte. Țara Chioarului este un leagăn străvechi al culturii, păstrând peste secole tradițiile, portul popular dar și legendele locale. Relațiile comunei cu alte așezări ale județului Maramureș s-au dezvoltat pornind de la sistemele arhaice de organizare pe „țări”, care au constituit baza pentru relațiile economice și sociale actuale, marcată de organizarea teritorială contemporană.

Așa după cum indică și numele – *Chioar* - *kővár*, în maghiară însemnând piatră – trecutul acestei zone este dăltuit în piatră.

Deși există numeroase dovezi ale existenței vieții în localitate încă din Neolitic și Epoca Bronzului, constând în obiecte descoperite în urma săpăturilor arheologice, data atestării documentare a localității apare abia în anul 1405, sub numele de „Gawra”. Această denumire veche a comunei provenea de la intrarea în sat dinspre Mesteacăn, care se realiza printr-o gaură în piatră. Numele actual al localității provine de la denumirea maghiară „Kővár” a Cetății Chioarului de care aparținea localitatea, și care înseamnă „Cetatea de Piatră”.

Conducerea localității a fost asigurată de familia autohtonă Dragffi, până în anul 1555, după care a fost înlocuită de conducerea maghiară, similar întregii Transilvanii. Deși comunitatea era una de dimensiuni foarte reduse – 16 familii – și condițiile de viață au fost nefavorabile, aceasta a reușit să supraviețuiască și să se dezvolte. Ca un element de interes din istoria comunei, în aceste locuri a găsit ascunzătoare haiducul Pinte Grigore în timpul fugii de iobăgie, locul fiind denumit astăzi „La casa Pint’ii”. De asemenea, în timpul revoluției de la 1848, doi dintre săteni au fost spânzurați pe dealul Mesteacănului, iar satul a fost ars în întregime, evenimentele lăsând în memoria colectivă urme dureroase. În ciuda unei istorii presărată cu evenimente nefavorabile, satul și-a continuat dezvoltarea.

Parte integrantă a Țării Chioarului, o zonă etno-folclorică extinsă, localitatea exprimă bine particularitatea zonei cu un trecut sculptat în piatră și lemn. Totuși, comuna prezintă și caractere de originalitate, atât în port cât și în tradiții.

Chiorenii încă mai păstrează vechi tradiții și dansuri populare, unul dintre acestea fiind „Danțul Coșercilor”, un joc care are loc în perioada iernii, la căminul cultural, unde oamenii aduc coșerci cu mâncare și ștergere tradiționale.

Patrimoniul istoric și cultural al comunei se leagă și el de cele două elemente care caracterizează întreaga zonă: „piatra” și „lemnul”.

Astfel, în urma săpăturilor, Situl Arheologic „La Parhon” a oferit numeroase dovezi ale existenței unei populații ancestrale pe teritoriul comunei, de sorginte tracică, geto-dacică și daco-romană, încadrându-se astfel ca monument istoric de interes național.

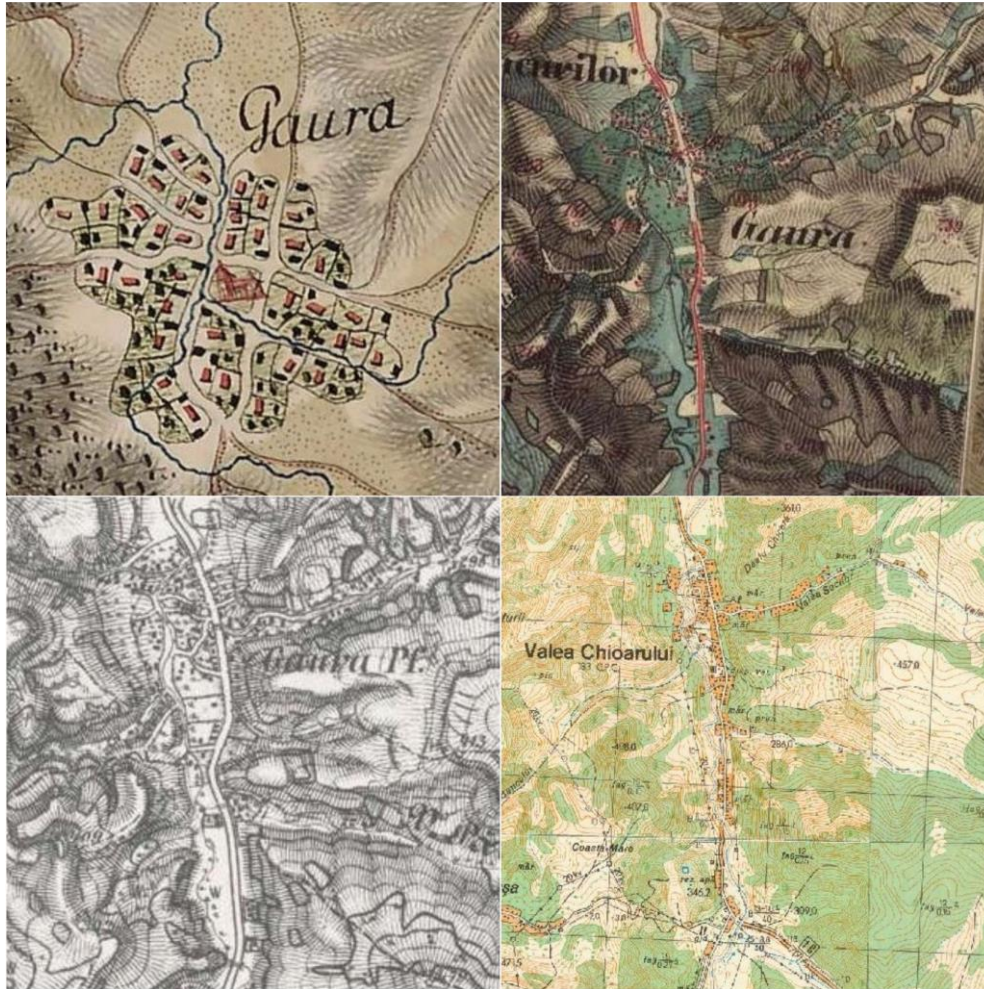
Păstrarea patrimoniului cultural al zonei este asigurat de către meșterii populari ai localității, dintre aceștia remarcându-se sculptorul Blaga Nicolae, cunoscut pentru suporturi și panoplii cinegetice, precum și busturi religioase.

Dovadă a priceperii meșterilor populari ai locului stau și lăcașele de cult, care reflectă moștenirea culturală locală.

Trei dintre acestea sunt monumente istorice de interes național: Biserica „Sfânta Paraschiva” din Fericea, Biserica de lemn „Sfintii Arhangheli” din Vărai, Biserica de lemn „Sfantul Nicolae” din Valea Chioarului.

De asemenea, femeile din comună realizează țesături și cusături tradiționale, precum și produse culinare locale, de o mare atractivitate pentru turiști, precum „plăcinta creață” și „horinca de prune”.

Fig. 3. Evoluția urbanistică a localității Valea Chioarului
Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

Fig. 4. Evoluția urbanistică a localității Mesteacăn
Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

Fig. 5. Evoluția urbanistică a localității Vărai
Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

Fig. 6. Evoluția urbanistică a localității Fericea
Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

Fig. 7. Evoluția urbanistică a localității Curtuișu Mare
Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

Fig. 8. Evoluția urbanistică a localității Durușa
Sursă: <http://mapire.eu>, Harta topografică scara 1:25 000

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Caracteristicile reliefului

În comuna Valea Chioarului formele de relief predominante sunt dealurile, însă la nivelul comunei se întâlnesc și văi și coline iar în general, relieful comunei este unul accidentat. Altitudinea medie a formelor de relief este de aproximativ 500 de metri, iar printre cele mai înalte puncte ale comunei se numără:

- Dealul Mare, cu o altitudine de 659m;
- Dealul Prisnel, cu înălțimea de 651m;
- Vârful Șesului, cu înălțimea de 579 metri;
- Vârful Marginii, 574 metri;
- Dealul Cornul Pleșu, 557 metri, și
- Dealul Măgurii, de aproximativ 558 de metri.

Relieful de pe teritoriul comunei face parte din unitățile majore de relief Podișul Transilvaniei, în zona de Sud a județului Maramureș și Dealurile Silvano - Someșene, în partea de Sud – Vest. Astfel, în partea de Nord a comunei, unde sunt amplasate localitățile Valea Chioarului, Curtuiușu Mare, Fericea și Durușa, se află Dealurile Bârsăului, care sunt o subunitate a Dealurilor Silvano – Someșene, iar în partea Sudică, unde se află localitățile Vărai și Mesteacăn, se găsește partea Nordică a Podișului Purcăreț – Boiu Mare, din cadrul Podișului Transilvaniei.

Dealurile de pe teritoriul comunei Valea Chioarului fac parte din unitatea de relief mai mare, numită Dealurile Chioarului, cunoscute și sub denumirea de Dealurile Bârsăului, care sunt situate la Vest de Masivul Preluca și care se extind până la Dealul Prisaca, fiind limitate, în Sud, de Podișul Boiu și de Culmea Prisnelului. Totodată, Dealurile Chioarului reprezintă o zonă colinară ce cuprinde forme asimetrice, care au fost modelate în formațiuni eterogene (gresii, marne, calcare). De asemenea, în interiorul Dealurilor Chioarului se află bazinete depresionare în care s-au instalat vetre de așezări, cum este cazul localității componente ale comunei Valea Chioarului și Fericea.

Expoziția versanților dealurilor din comuna Valea Chioarului este, în proporții aproximativ egale, atât însorită și semiînsorită, cât și umbrită și semiumbrită. Astfel, terenurile de pe raza comunei sunt potrivite mai degrabă pentru cultura pomicolă, în același timp, livezile alternând cu fânețe și pâlcuri de pădure.

Astfel, existența unui peisaj natural deosebit, varietatea formelor de relief, dar și armonia elementelor naturale fac ca pe teritoriul comunei Valea Chioarului să existe un cadru natural aparte, care, în ciuda faptului că nu se regăsește printre traseele turistice uzuale, deține un potențial de dezvoltare important.

2.2.2. Geologia

Dealurile Bârsăului se dezvoltă pe formațiuni eocene calcareose în sud și tortonian - sarmațiene în nord, pe care se înscriu aliniamente de cueste. Este un relief puternic fragmentat de văi înguste dominate de măguri de peste 500 m; la contactul dintre cristalinul din Măgura Prisaca învecinată la vest și calcarele eocene s-au format mici lărgiri locale ca satul Fericea.

Sectorul nordic al podișului Purcăreț - Boiu Mare, atacat de afluenți viguroși ai Bârsăului și Someșului, a fost transformat într-un aliniament de martori structurali și de eroziune modelați aproape în exclusivitate în calcare priaboniene.

Sectorul sudic, denivelat față de cel nordic cu cca 50 m, prezintă o diversitate mai mare de relief legată de litologie și de o rețea deasă de fracturi locale. Litologic, calcarele priaboniene pe seama cărora s-a modelat întregul șir de martori structurali din sectorul nordic, se prelungesc și în podișul propriu-zis până la linia localității Mesteacăn (inclusiv localități ale comunei Boiu Mare).

Calcarele priaboniene subliniază cel mai pregnant caracterul structural monoclinal al podișului și generează un carst de platou cu numeroase doline și văi care intră în adânc și ies la suprafață. Izbucurile apar pe linia de contact a carstului cu argilele roșii eocen inferioare.

2.2.3. Hidrografie. Hidrologie

Apele curgătoare din unitatea administrativ - teritorială Valea Chioarului aparțin bazinului hidrografic Someș, acesta curgând pe direcția Sud – Nord, la o distanță de aproximativ 4 kilometri de teritoriul comunei, și colectând două dintre văile aflate pe teritoriul administrativ al comunei.

Astfel, rețeaua hidrografică a comunei Valea Chioarului este reprezentată de:

- râul Bârsău, care străbate comuna, împreună cu afluenții săi, de la Sud Vest la Nord și care se varsă în Someș, în comuna Sălsig,
- râul Fericea, care străbate depresiunea și se varsă în Someș,
- râul Cheud, care curge spre Sud – Vest și se varsă în Someș, în județul Sălaj,

- pârâuri și văi mai mici care colectează apele din comună: Pârâul Beriștii, Pârâul Poniții, Pârâul Crestelor sau Pârâul din Pietriș.

Râul Bârsău izvorăște în zona localității Vărai, traversează localitățile Valea Chioarului și Vărai, și își urmează traseul spre Nord. Cei mai importanți afluenți ai râului Bârsău sunt:

- afluenți de dreapta:

- Valea Bârsei, care izvorăște din partea de Sud a comunei,
- Valea Morii, care traversează localitatea Mesteacăn,
- Valea Nucilor, de-a lungul căreia s-a dezvoltat localitatea Valea Chioarului, și
- Valea Litardului, care are un traseu Vest – Est.

- afluenți de stânga:

- Curtuiușul, care traversează localitatea cu același nume, Curtuiușu Mare și care are, la rândul său, un afluent de dreapta, Valea Găinii,
- Valea Cheudului (Fericiei), care izvorăște din partea nordică a aceluiași deal din care izvorăște și Valea Găinii, și
- Valea Bancului, ce se află în apropierea drumului de acces la localitatea Durușa.

În ceea ce privește râul Cheud, acesta izvorăște în partea de Nord – Vest a localității Fericea, localitate pe care o și traversează, iar vărsarea acestuia se face în râul Someș, în apropierea localității Cheud, din județul Sălaj.

2.2.4. Condiții climatice

Clima întâlnită în comuna Valea Chioarului este de tip temperat – continental, cu nuanțe moderate, în partea Vestică a comunei resimțindu-se influențe oceanice. Aceasta este influențată în mod direct de factori precum poziția geografică, tipul de relief și de vegetație.

Astfel, datorită faptului că pe teritoriul comunei nu se întâlnesc forme foarte variate de relief, în Valea Chioarului se întâlnește un singur tip de topoclimat, și anume, topoclimatul culmilor deluroase interfluviale, care prezintă o circulație mai intensă a aerului și spații mai puțin afectate de inversiunile de temperatură.

2.2.4.1 Temperatura

În ceea ce privește temperatura medie anuală se observă că în Valea Chioarului aceasta este de 9 - 10°C, în plus, la nivelul lunii iulie temperatura maximă depășește 25°C, pentru ca în luna ianuarie aceasta să ajungă să scadă până la -4°C. În aceste condiții, primele ninsori sunt înregistrate, de obicei, la începutul lunii decembrie.

Data fiind apropierea de Baia Mare a comunei, și similitudinile din punct de vedere climateric cu depresiunea învecinată, a Băii Mari, precum și faptul ca Valea Chioarului nu dispune de o stație meteorologică proprie, vom utiliza ca repere temperaturile medii anuale și lunare înregistrate la stația meteorologică de la Baia Mare.

Astfel, se remarcă o temperatură medie anuală de 9,6°C, cu medii lunare variind între -2,5°C în luna ianuarie, cea mai friguroasă lună, și 19,7°C în iulie, cea mai călduroasă lună de peste an. Cu toate acestea, temperaturile medii pot varia chiar și cu până la 10°C în aceeași lună, în funcție de treapta de relief, astfel că zona Valea Chioarului prezintă valori mai mari decât media generală a depresiunii învecinate.

2.2.4.2 Precipitațiile

În privința umezelii relative a aerului, media anuală este de 75% la stația de la Baia Mare, luna cu cea mai mare umezeală fiind decembrie, din cauza frecvenței ceții, urmată de luna iulie, pe fondul ploilor abundente, iar luna cu cea mai mică umezeală fiind aprilie, datorită circulației foarte intense a aerului la trecerea de la sezonul rece la cel cald.

Conform PATJ Maramureș, numărul mediu anual de zile cu precipitații mai mari de 0,1 mm este ridicat pe teritoriul județului, corelându-se cu valorile cantităților anuale de precipitații. Acest număr este de 110-160 de zile în regiunile deluroase mai joase, de 120-140 de zile în zonele deluroase mai înalte, de 150-200 de zile în regiunile montane mai joase și de 150- ≥ 170 de zile la altitudinile cele mai mari. Cantitățile medii de precipitații înregistrate la stația meteorologică Baia Mare, în perioada 1961 – 2000, au fost de 208,1 mm iarna, 197,5 mm primăvara, 273,3 mm vara și 193,9 mm toamna, rezultând un total mediu anual de 872,8 mm.

Numărul mediu anual de zile cu ninsoare în Depresiunea Baia Mare este cuprins între 30 și 40 de zile, la stația meteorologică Baia Mare înregistrându-se 39,9 zile cu ninsoare, iar datele medii ale căderii primei și ultimei ninsori diferă în funcție de zonă. În plus, numărul mediu anual de zile de strat cu zăpadă este cuprins între 40 și 60 în cea mai mare parte a Depresiunii Baia Mare, de 80-120 de zile în zona dealurilor mai înalte, de 120-160 de zile în munții mijlocii și de 160-200 de zile în zonele montane înalte.

2.2.4.3 Vânturile

Ca element climatic de mare importanță, vântul poate influența în mod simțitor clima unui ținut prin transportul de mase de aer de origine diferită.

Direcția și viteza vântului sunt legate de condițiile locale și de circulația generală a atmosferei.

Pe cuprinsul comunei predomină vânturile de Vest, care bat din direcțiile Vest, Nord-Vest și Sud-Vest.

2.2.4.4 Lumina solară:

Durata medie anuală de strălucire a soarelui este de 2000 ore pe an și este invers proporțională cu altitudinea.

2.2.4.5 Fenomene meteorologice

În cuprinsul comunei se manifestă o serie de fenomene meteorologice deosebite, proprii de altfel și altor zone ale țării, cum ar fi: roua, ceața, chiciura, poleiul, etc. În afară de rouă, celelalte fenomene au cea mai mare frecvență în sezonul rece.

2.2.4.6 Seismicitatea

Conform Legii nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a V-a – „Zone de risc natural”, unitățile administrativ-teritoriale din județul Maramureș sunt amplasate în zone pentru care intensitatea seismică exprimată în grade MSK este minim VII. Zona comunei Valea Chioarului se află în zona seismică F, având coeficientul $K_s=0,08$ iar perioada de colt $T_c=0,7$ s.

2.2.5 Solurile

În comuna Valea Chioarului tipurile de sol specifice formelor de relief existente pe teritoriul acesteia sunt pe de-o parte, luvosolurile tipice, și, pe de altă parte, eutricambosolurile.

Luvosolurile tipice ocupă cea mai mare parte din suprafața terenurilor comunei și se regăsesc, în principal, în treapta dealurilor înalte și piemontane, au un conținut de humus de slabă calitate, dau reacții puternic acide și au o saturație scăzută în baze. Conținutul scăzut în substanțe nutritive ale acestor tipuri de soluri face ca acestea să fie acoperite, în principal, de păduri, pajiști și pășuni, care nu asigură productivitatea și care dețin valori nutritive medii spre scăzute.

De asemenea, livezile plantate pe aceste tipuri de soluri dau producții medii, fiind, în același timp, dezavantajate și de variațiile mari ale regimului hidric, pe lângă conținutul slab în substanțe nutritive.

Partea Nord – Estică a comunei, cu treapta câmpiilor și a dealurilor joase, este ocupată, în principal, de luvosoluri și eutricambosoluri. Luvosolurile ocupă, de obicei,

terenuri plane, cu drenaj defectuos și bazine de depresiune, conținutul lor de humus este scăzut și de calitate inferioară, fiind, astfel, mai degrabă soluri forestiere sau potrivite pentru livezi și anumite culturi mai puțin pretențioase cum ar fi: cartoful, orzul și plantele furajere, pentru care este potrivită, au conținut de humus relativ scăzut, au un grad ridicat de saturație în baze, dau reacție slab acidă până la neutră și au o aprovizionare cu substanțe nutritive relativ bună. Aceste tipuri de soluri pot fi valorificate prin păduri și pajiști, plantații de pomi fructiferi și culturi puțin pretențioase, cu un adaos redus de îngrășăminte.

În privința resurselor subsolului care se găsesc pe teritoriul comunei Valea Chioarului, se remarcă existența rezervelor de bentonită, ce pot fi extrase prin activități de exploatare minieră, însă, în ciuda faptului că în trecut exploatarea bentonitei era dezvoltată în comună, începând cu anii '90, această activitate s-a diminuat foarte mult, până la dispariție.

În plus, pe lângă bentonită, o altă resursă importantă a subsolului, existentă pe teritoriul Văii Chioarului este și piatra de var, însă, la fel ca și în cazul bentonitei, exploatarea acesteia este în declin. Deși varul era frecvent utilizat de către locuitorii comunei în casă și gospodărie, odată cu modernizarea și apariția unor alternative mai ușor de utilizat, exploatarea pietrei de var s-a diminuat, ajungându-se chiar la momentul actual la încetarea practicării unor astfel de activități. Localitățile în care au fost construite cuptoare de var și în care erau dezvoltate activitățile de exploatare a acestei resurse sunt Curtuiușu Mare și Mesteacăn, unde existau 3 astfel de cuptoare.

2.2.6 Vegetația

Comuna face parte din regiunea biogeografică continentală și beneficiază atât de o floră cât și de faună bogată și diversificată.

Vegetația este alcătuită dintr-o varietate de plante tipice zonelor calcaroase, care sunt, în general, plante termofile și rezistente la secetă, printre cele mai des întâlnite astfel de plante din zonă numărându-se: scaiul vânăt (*Eryngium planum*), frăguțele (*Fragaria viridis*), trandafirul de câmp (*Rosa gallica*) sau măsălariga (*Hyoscyamus niger*). De asemenea, o parte importantă a vegetației este reprezentată și de pădurile de fag (*Fagus sylvatica*), stejar (*Quercus robur*) sau mesteacăn (*Betula pendula*) în care se găsesc alte specii de plante și flori precum: floarea paștelui (*Anemone pulsatilla*), ghiocei (*Leucojum vernum*), călugări (*Erithronium dens - canis*), brândușa de primăvară (*Crocus heuffelianus*), ciuboșica cucului (*Primula acaulis*), albăstrelele (*Centaurea cyanus*) sau viorele (*Scilla bifolia*).

Printre cele mai întâlnite tipuri de păduri de pe teritoriul comunei Valea Chioarului sunt cele de fag, de stejar și mesteacăn

2.2.7 Fauna

Fauna este condiționată, în special, de vegetație, astfel, printre animalele specifice zonei se numără: căprioara (*Capreolus capredus*), cerbul (*Cervus elaphus*), mistrețul (*Lus scofa*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Canis vulpes*), ursul (*Ursus arctos*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), jedrul de copac (*Mortes Foina*), iepurele (*Lepus europaeus*). În plus, printre cele mai întâlnite specii de păsări se numără: pițigoii de livadă (*Parus lugubris*), potârnichea (*Perdix perdix*), coțofana (*Pica pica*), cioara grivă (*Corvus corone cornix*) și alte specii.

2.3. RELATII ÎN TERITORIU

Comuna Valea Chioarului este situată în partea de nord a Transilvaniei, în extremitatea sud-vestică a județului Maramureș, pe Valea Bârsăului, fiind străbătută de la nord la sud de drumul european E58- DN 1C Cluj Napoca - Baia Mare. Comuna se află la o distanță de 33 km față de reședința de județ, Baia Mare, și la o distanță de 8 km față de cel mai apropiat oraș, Șomcuta Mare.

Unitatea administrativ-teritorială studiată are în componență șase localități: Valea Chioarului – centrul administrativ al comunei și satele aparținătoare Mesteacăn, Vărai, Fericea, Curtuiușu Mare și Durușa.

Comuna face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest din România, ca parte a județului Maramureș, alături de județele Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Sălaj și Satu Mare.

Comuna Valea Chioarului face parte din Țara Chioarului, o zonă etnografică întinsă, cu elemente distinctive care îi conferă autenticitate.

Comuna face parte din Grupul de Acțiune Local (GAL) „Valea Someșului” alături de alte 19 unități administrativ-teritoriale din județele Maramureș, Sălaj și Cluj: Chiuiеști, Cășeiu, Cățcău, Vad, Jichișu de Jos, Recea Cristur (județul Cluj), Gâlgău, Poiana Blenchii, Rus, Simișna, Zalha, Cristolț, Gîrbou, Băbeni, Letca, Lozna, Ileanda (județul Sălaj), Boiu Mare, Valea Chioarului, Șomcuta Mare (județul Maramureș). Grupurile de Acțiune Locală au fost create și au promovat abordarea LEADER a dezvoltării locale, concentrând în jurul lor idei, proiecte, actori locali și resurse valorificând oportunitățile de dezvoltare pentru zonele rurale.

Comuna face parte și din Zona Metropolitană Baia Mare. Zona Metropolitană Baia Mare este situată în nord-vestul României și este formată din municipiul Baia Mare (reședința județului Maramureș) și localitățile limitrofe acestuia, aflate la o distanță de până 35 km față de acesta. Populația zonei metropolitane depășește 245.171 locuitori și este formată prin asocierea a 19 localități: municipiul Baia Mare, orașele Seini, Baia Sprie, Cavnic, Șomcuta Mare și Tăuții Măgherauș și comunele Cernești, Cicârlău, Copalnic Mănăstur, Dumbrăvița, Mireșul Mare, Recea, Valea Chioarului, Săcălășeni, Valea Chioarului, Groși, Coaș, Remetea Chioarului și Coltău.

Comunele din Zona Metropolitană Baia Mare se confruntă cu o creștere a terenurilor pentru realizarea de construcții rezidențiale și cu destinație economică.¹

Comuna nu are acces direct la transportul feroviar, locuitorii fiind nevoiți să se deplaseze până în orașele mai mari din apropiere, cea mai apropiată stație CFR funcțională găsimu-se în Baia Mare. Distanța de la reședința de comună până la stația CFR cea mai apropiată, respectiv Baia Mare este de aproximativ 33 de kilometri, în timp ce gara din Dej se află la o distanță de 55 de kilometri, ceea ce înseamnă că accesul la transportul feroviar este mult mai restrictiv decât cel rutier.

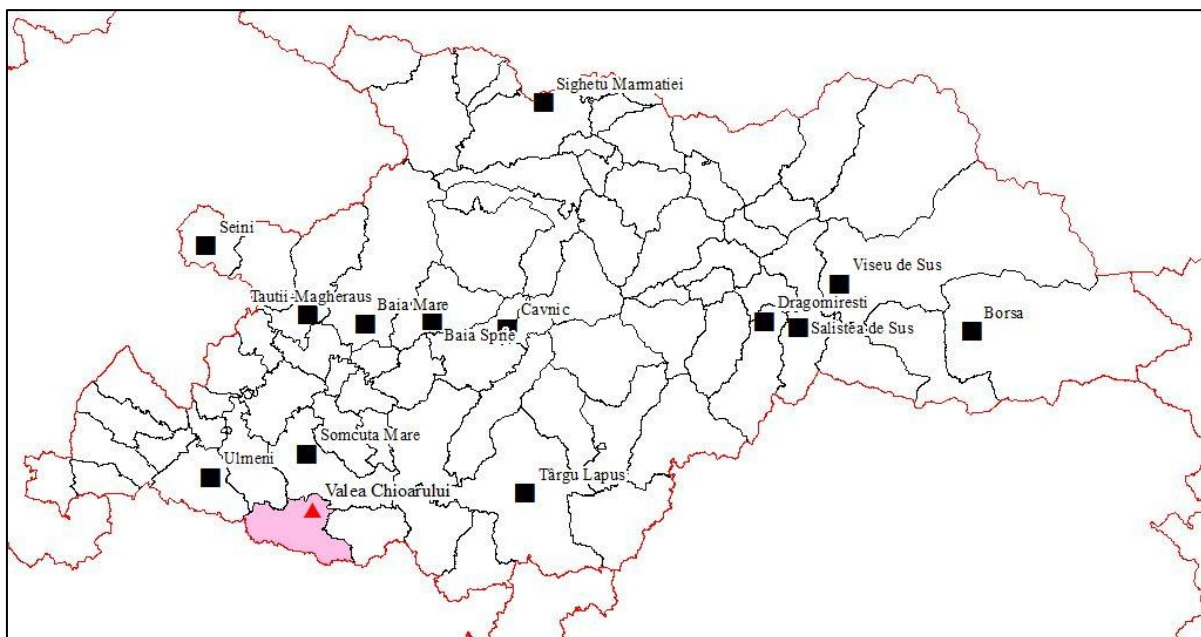
Valea Chioarului se învecinează cu următoarele unități administrativ-teritoriale:

- Nord: comuna Mireșu Mare, orașele Ulmeni și Șomcuta Mare;
- Est: comuna Năpradea (jud. Sălaj);
- Sud: comunele Letca și Ileana (jud. Sălaj);
- Vest: comuna Boiu Mare.

---

¹ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Maramureș 2014-2020

Fig. 9. Poziționarea localității Valea Chioarului în raport cu centrele urbane ale județului Maramureș

Analiza SWOT²

Socio-demografie

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Temperarea fenomenului de scădere a populației; - Echilibru relativ între populația feminină și masculină; - Proces de îmbătrânire mai puțin accentuat; 	<ul style="list-style-type: none"> - Evoluția descendentă a numărului de locuitori din comună în ultimii ani; - Rata natalității inferioară mediei județene și naționale; - Rata mortalității mai ridicată decât ratele înregistrate la nivel județean și național; - Rata sporului natural negativă; - Raportul de dependență demografică superior celui de la nivel județean și național și povara economică potențială suplimentară pe care o poartă populația productivă; - Oportunități economice limitate și insuficiente pentru populația din comună; - Slaba dezvoltare a societății civile la nivelul comunei.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea ratei natalității la nivel 	<ul style="list-style-type: none"> - Continuarea scăderii ratei natalității

² Preluată din Strategia de Dezvoltare a comunei Valea Chioarului, jud. Maramureș

<p>național;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ameliorarea ratei de mortalitate la nivel național; - Crearea unor asociații sau ONG-uri care să aibă ca scop dezvoltarea durabilă a comunei Valea Chioarului; - Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru creșterea calității vieții în comuna Valea Chioarului. 	<p>și a creșterii mortalității;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de persoane care nu au un loc de muncă și creșterea sărăciei.
---	---

Infrastructură

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Accesibilitate ridicată a comunei prin drumul european - E 58 - care face legătura cu reședința de județ, Baia Mare; - Lipsa disfuncționalităților în ceea ce privește sistemele de alimentare cu energie electrică și cu gaz metan; - Infrastructura bună în domeniul telecomunicațiilor (telefonie fixă, mobilă, internet și televiziune), majoritatea populației având acces la aceste servicii; - Accesibilitatea transportului rutier în comun către orașele și comunele învecinate prin servicii private de transport. 	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor drumuri în stare mediocră și rea, care necesită lucrări de modernizare; - Lipsa accesului direct la transportul feroviar (cea mai apropiată gară fiind la o distanță de aproximativ 35 de kilometri); - Rețeaua de apă potabilă este mai slab dezvoltată decât la nivel județean și național; - Lipsa rețelei de canalizare și a unei stații de epurare, ceea ce duce la deversarea apelor uzate menajere direct în apele curgătoare și în pânza freatică.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unei strategii axate pe dezvoltarea durabilă; - Modernizarea infrastructurii de transport; - Accesarea unor linii de finanțare pentru managementul de mediu și gestiunea deșeurilor; - Modernizarea infrastructurii publice prin accesarea de fonduri europene și guvernamentale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea gradului de uzură al infrastructurii și al echipamentelor din dotare; - Impact negativ asupra mediului datorat deversării apelor uzate menajere în râuri și apele freatice; - Lipsa investițiilor în zonă; - Lipsa resurselor financiare pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale pentru proiecte de infrastructură și mediu.

Cultură

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Încercarea de păstrare a tradițiilor și a culturii locale, îmbrăcarea portului popular în zilele de sărbătoare; - Prezența unor artiști consacrați pe teritoriul comunei; - Existența dorinței de cultivare și valorificare a dansurilor și cântecelor tradiționale, în rândul comunității; - Funcționarea căminelor culturale în Valea Chioarului; - Existența unei biblioteci comunale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea redusă a artiștilor locali și meșterilor locali; - Finanțarea redusă a activităților culturale.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Organizarea mai multor evenimente de promovare a culturii locale, dar și a artiștilor și meșterilor populari locali; - Popularizarea culturii și tradițiilor din comuna Valea Chioarului, atât în țară, cât și în străinătate; - Organizarea unor întâlniri de tip șezătoare cu locuitorii și turiștii din comună în scopul promovării tradițiilor; - Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru promovarea culturii și tradiției din comuna Valea Chioarului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pierderea treptată a tradițiilor locale, odată cu schimbarea generațiilor și cu plecarea tinerilor din comună; - Lipsa resurselor financiare pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale;

Educație

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Existența a 2 școli și 3 grădinițe în comună; - Ponderea persoanelor fără școală în populație este foarte scăzută; - Rata analfabetismului inferioară mediei județene și naționale; - Infrastructura educațională în stare bună de funcționare; - Dotarea materială bună a școlilor; - Profesori calificați și cu experiență. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evoluție descrescătoare a populației școlare; - Existența claselor cu predare simultană; - Inexistența unor creșe și a unor grădinițe cu program prelungit; - Neamenajarea terenurilor de sport școlare și lipsa unei săli de sport școlare; - Lipsa laboratoarelor școlare cu dotări corespunzătoare.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea unor programe de tip „after school”; - Construirea unei baze sportive moderne; - Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea învățământului în comuna Valea Chioarului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Existența riscului de închidere a unor grădinițe și școli, în condițiile în care numărul copiilor ar scădea în continuare; - Inexistența surselor de finanțare pentru educație și pentru programe educative inovative; - Lipsa resurselor financiare pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale.

Sănătate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Accesibilitatea serviciilor de asistență medicală de bază în comună: medicină de familie, cabinet stomatologic, farmacie; - Distanța mică față de spitalul din orașul Șomcuta Mare; - Posibilitatea transferului cazurilor mai grave la Spitalul Județean Maramureș, din Baia Mare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui punct de primire urgențe în comună; - Dotarea cabinetelor medicale este precară și necorespunzătoare.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea sistemului sanitar din comuna Valea Chioarului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa surselor de finanțare pentru sănătate și a investițiilor în acest domeniu; - Lipsa resurselor financiare pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale.

Dezvoltare economică

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Potențial important în domeniul agriculturii, al pomiculturii, dar și al creșterii animalelor; 	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul mic de firme și insuficiența locurilor de muncă în comună; - Putere de cumpărare scăzută a

<ul style="list-style-type: none"> - Fond forestier important, ocupând 35% din suprafața comunei; - Comuna Valea Chioarului beneficiază de un sol fertil, favorabil agriculturii și pomiculturii; - Accesul la căi de transport rutier; - Bogăția solurilor și subsolurilor de la nivelul comunei. 	<p>locuitorilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slabă reprezentare a industriei prelucrătoare; - Infrastructura de sprijin a sectorului privat este slab dezvoltată; - Lipsa unor exploatații agricole organizate, practicarea unui tip de agricultură de subzistență; - Lipsa asocierii la nivelul comunei; - Desfacerea cu dificultate a produselor obținute din agricultură.
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Înregistrarea și promovarea unui brand local pentru produsele tradiționale; - Posibilitatea realizării unor investiții în industria alimentară în concordanță cu specificul locului; - Certificarea ecologică a unor produse; - Realizarea unor mici unități de procesare a produselor agricole: carne, lactate etc.; - Exploatarea eficientă a resurselor naturale; - Implicarea actorilor locali în găsirea unor soluții pentru problemele actuale; - Dezvoltarea agroturismului; - Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea economică a comunei Valea Chioarului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interes scăzut al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună; - Lipsa informării și educării locuitorilor comunei în domeniul antreprenorial; - Fragmentarea terenurilor agricole; - Lipsa investițiilor și a investitorilor la nivelul comunei; - Lipsa resurselor financiare pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale.

Turism

<p>PUNCTE TARI</p>	<p>PUNCTE SLABE</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Așezarea într-un cadru natural deosebit, cu un aer curat și peisaje frumoase; - Existența atracțiilor turistice naturale precum peștera de apă din localitatea Mesteacăn, peștera din localitatea Vărai sau Dealul Prisnel; - Existența unor monumente istorice de interes național, precum Biserica de lemn „Sfinții 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa valorificării potențialului turistic al comunei; - Inexistența unei strategii de promovare coerentă a turismului în zona comunei.

<p>Arhangheli Mihail și Gavril", din Vărai, Biserica "Sfânta Paraschiva" din Fericea și Biserica de lemn „Sfântul Nicolae”, din Valea Chioarului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Păstrarea tradițiilor și a unui mod de viață autentic; - Existența sitului arheologic „Valea Casei”, „La Parhon”, de pe teritoriul localității Mesteacăn. 	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Exploatarea și promovarea sitului arheologic; - Integrarea bisericilor într-un circuit ecumenic; - Participarea reprezentanților Administrației Locale la evenimente de promovare turistică, dar și la târguri de acest fel, atât în țară, cât și în străinătate; - Implementarea unor inițiative de promovare intense a turismului din zona Țării Chioarului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea haotică din punct de vedere urbanistic și pierderea specificului local; - Creșterea concurenței în domeniul turismului din zona Țării Chioarului.

Management urban

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Comună relativ facil de gestionat din punct de vedere administrativ; - Prezența în general a unei atitudini bune și deschise către dezvoltare din partea administrației locale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Echiparea Primăriei cu dotări și sisteme uzate moral și insuficiența spațiului destinat activității de administrare locală; - Participarea insuficientă a personalului din APL la cursuri de formare profesională continuă.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea de proiecte și programe inteligente și inovative de dezvoltare; - Posibilitatea accesării de consultanță specializată în probleme de dezvoltare; - Atragerea de finanțări alternative și nerambursabile pentru punerea în practică a proiectelor de dezvoltare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Manifestarea unui eventual fenomen de rezistență la schimbare din partea personalului APL și a locuitorilor comunei; - Imposibilitatea atragerii eficiente de finanțări nerambursabile; - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale.

2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Comuna Valea Chioarului are o economie predominant agrară deoarece configurația terenurilor, clima specifică zonei, terenurile agricole fărâmițate și dispersate au fost factorii esențiali care i-au obligat, într-o oarecare măsură, pe locuitorii comunei să practice o economie mixtă, de tip agraro-pastoral. În aceste condiții, celelalte sectoare economice sunt slab dezvoltate la nivelul comunei.

Trecutul economiei comunei Valea Chioarului s-a aflat în strânsă legătură cu dezvoltarea sectorului minier și exploatarea resurselor de subsol, precum bentonita, care a asigurat o mare parte a locurilor de muncă pentru locuitorii comunei și în special ai satului Curtuișu Mare. În perioada comunismului, datorită naționalizării principalelor mijloace de producție și bogăției zonei în resurse de bentonită, zona a fost declarată o zonă de interes național, fapt ce a dus la dezvoltarea capacității de extragere și prelucrare a resurselor existente.

Însă, după anul 1989, s-a înregistrat un declin substanțial al industriei extractive din zonă, ceea ce a dus la schimbarea completă a înfățișării minei din comună, dar și a întregii activități a minei, care a cauzat o scădere importantă a numărului de salariați angajați în sectorul minier, dar și o scădere a productivității. În prezent, fosta mină dezvoltată din comună, care asigura veniturile familiilor din zonă, a ajuns într-o stare de degradare înaintată, din ea rămânând doar amintirea unor vremuri prospere, de mult apuse.

Astfel, în urma fenomenului de declin înregistrat de industria extractivă, locuitorii comunei s-au văzut nevoiți să se reorienteze spre alte locuri de muncă sau chiar să plece în străinătate în căutarea unor slujbe, care să le asigure venitul necesar traiului cotidian. În ceea ce privește perioada de tranziție care a urmat căderii comunismului, se observă o încercare timidă de reorientare a economiei comunei înspre alte sectoare economice. Astfel, în momentul actual economia s-a diversificat, însă continuă să fie slab dezvoltată.

Principalele probleme de ordin economic la nivelul comunei sunt:

- Numărul mic de firme și insuficiența locurilor de muncă în comună;
- Putere de cumpărare scăzută a locuitorilor;
- Slabă reprezentare a industriei prelucrătoare;
- Infrastructura de sprijin a sectorului privat este slab dezvoltată;

- Lipsa unor exploatații agricole organizate, practicarea unui tip de agricultură de subzistență;
- Lipsa asocierii la nivelul comunei;
- Desfacerea cu dificultate a produselor obținute din agricultură.

a) Agricultura

Comuna Valea Chioarului are un relief favorabil pentru agricultură, dar mai ales pentru creșterea animalelor, decât pentru cultura plantelor, având în vedere suprafețele însemnate ocupate cu pășuni și fânețe, și mai puțin suprafețele de teren arabil disponibil.

Pomicultura este practică intens în comună, aici existând livezi de pomi fructiferi precum mărul, prunul, părul, nucul, cireșul și vișinul. În ceea ce privește plantele de cultură, ponderea cea mai mare o deține cartoful și porumbul, urmate de plantele de nutreț și de legume, într-o pondere mult mai mică.

Potențialul pomicol al comunei este unul important, în Valea Chioarului pomicultura putând deveni o activitate economică prosperă, iar producțiile bune și cantitățile mari de fructe ce pot fi recoltate din livezile de aici putând contribui la dezvoltarea economiei locale, mai ales dacă s-ar dezvolta facilități de procesare la nivel local.

Însă, în ciuda condițiilor de mediu propice pentru practicarea agriculturii, comuna Valea Chioarului se confruntă cu probleme în privința agriculturii, din cauza lipsei sistematizării și fărâmițării excesive a parcelelor, determinată de agricultura de subzistență, dezorganizată și pe suprafețe mici, cu mecanizare minimă. De asemenea, lipsa de asociere cauzează dificultăți inclusiv în desfacerea producției, producătorii individuali fiind nevoiți să își vândă surplusul de producție imediat după recoltare la prețuri puțin avantajoase.

Locuitorii din comuna Valea Chioarului, pe lângă activitatea de cultivare a terenurilor, se mai ocupă și cu creșterea animalelor, activitate favorizată de existența unor suprafețe importante de pășuni și fânețe în zonă. Astfel, în Valea Chioarului, activitatea de creștere a animalelor este axată mai ales pe creșterea ovinelor și bovinelor, dar și pe cea a porcinelor.

Cele mai mari efective totale de bovine se regăsesc în localitățile Vărai, Mesteacăn și Valea Chioarului.

Referitor la ovinele crescute pe teritoriul comunei, acestea sunt crescute în general în număr mic sau mediu pe lângă gospodăriile individuale ale sătenilor și date la pășunat la

stână pe perioada verii. Cele mai importante efective de ovine de la nivelul comunei Valea Chioarului se regăsesc în localitățile Mesteacăn, Valea Chioarului și Fericea.

În comparație cu numărul ovinelor, efectivele de caprine sunt mult reduse, cel mai mare număr de caprine înregistrându-se în Valea Chioarului.

Pe de altă parte, creșterea porcinelor și numărul acestora, reflectă obiceiurile de creștere a acestor animale, aproape în fiecare gospodărie rurală, pentru uzul familiei, cele mai mari efective, fiind în localitățile Valea Chioarului, Vărai și în Mesteacăn.

În plus, numărului total al păsărilor din comună reflectă, de asemenea, obiceiurile populației de creștere a acestora în gospodăriile rurale pentru uzul propriu al familiei și surplusul de produse pentru comercializare, cele mai mari efective fiind înregistrate în Mesteacăn, Valea Chioarului și Vărai.

Numărul cailor creșcuți în comuna Valea Chioarului este și el important deoarece este un indicator pentru agricultura de subzistență care utilizează forța animalelor pentru muncile câmpului și pentru activități de transport cu tracțiune animală, cel mai mare număr de cabaline regăsindu-se în localitatea Vărai, urmată de localitățile Valea Chioarului, Fericea și Mesteacăn.

Albinăritul este o ocupație care poate fi practică pe scară mai largă, mai ales datorită existenței unei vegetații poliflore de pășune și fânețe bogate, dar și datorită amplasării comunei în vecinătatea unor zone naturale nepoluate, foarte potrivite pentru albinărit. Ocupația este practică cu precădere în localitatea Valea Chioarului.

Însă, în ciuda potențialului agricol important pe care îl deține comuna Valea Chioarului, în prezent se practică o formă de agricultura de subzistență, în exploatații agricole divizate, care cultivă suprafețe mici și care au câteva animale crescute mai ales pentru uzul familiei și doar surplusul este comercializat.

Deși până recent s-a înregistrat o scădere constantă atât a numărului de animale cât și a suprafețelor ocupate de livezi, în ultimii ani, prin măsurile de sprijinire a agriculturii de la nivel comunitar, acestea au avut un trend ascendent.

În privința exploatațiilor agricole organizate, există societăți comerciale cu activități în agricultură, cu domeniu de activitate cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase și activități de creștere a ovinelor și caprinelor.

Există și unități fără personalitate juridică cu principal domeniu de activitate cultivarea plantelor, activități de creștere a animalelor și cultură vegetală combinată cu creșterea animalelor.

În ceea ce privește asociațiile și grupurile de producători, în comuna Valea Chioarului, sunt înregistrate 3 asociații afiliate la nivel județean, toate având domeniu de activitate în zootehnie: *Asociația crescătorilor de taurine „VALEA CHIOARULUI”*, *Asociația crescătorilor de animale „FERICEA”* și *Asociația crescătorilor de animale „MESTEACĂN”*.

Cu toate acestea, este de remarcat lipsa unor forme asociative în domeniul pomiculturii, în ciuda potențialului important pe care îl are Valea Chioarului în acest domeniu. În acest sens, lipsa asocierii este sinonimă cu lipsa de organizare, cu slaba putere de negociere a prețurilor de achiziție și de vânzare și cu dificultatea comercializării produselor pomicole, funcționând în același timp ca o piedică pentru dezvoltarea pomiculturii și a unei economii durabile la nivelul comunei.

În plus, și posibilitățile de desfacere a producției agricole pentru producătorii din comuna Valea Chioarului sunt limitate, iar printre cauzele principale ale acestor probleme se numără, în principal, fărâmițarea exploatațiilor agricole și lipsa asocierii, ce descurajază apariția unor puncte de colectare, a depozitelor sau chiar a micilor fabrici de procesare în această zonă.

Astfel, în condițiile existente, în Valea Chioarului dezvoltarea agriculturii este dificilă pe termen scurt, zona având însă potențial important în acest domeniu, atât în ceea ce privește cultivarea plantelor, cu precădere a pomilor fructiferi, creșterea animalelor adaptate zonei și practicarea albinăritului la o scară mai mare. Așadar, o susținere adecvată din partea autorităților locale ar putea duce la o dezvoltare importantă, și mai ales, durabilă, a comunei Valea Chioarului.

În Recensământul General Agricol (2010) sunt prezentate rezultatele obținute în agricultură și sunt detaliate în tabelele de mai jos.

Tabel 1: Suprafața agricolă utilizată, suprafața agricolă neutilizată și alte suprafețe (hectare), pe categorii de folosință

Suprafața agricolă utilizată					Suprafața agricolă neutilizată	Suprafața împădurită	Suprafețe ocupate cu clădiri, curți, drumuri etc.	Heleștee, iazuri, bălți	Suprafața totală a exploatației agricole
Teren arabil	Grădini familiale	Pășuni și fânețe	Culturi permanente	TOTAL					
663,05	14,46	2531,5	80,66	3289,67	186,03	1329,11	344,35	0,02	5149,18

Tabel 2: Suprafața cultivată (hectare) cu alte culturi în teren arabil a suprafeței agricole utilizate

Cartofi	Legume, pepeni și căpșuni			Flori și plante ornamentale	Alte culturi în teren arabil	TOTAL
	în câmp	în grădini pentru comercializare	în sere și solarii			
56,47	1,15	0,14	0,03	2,32	2,05	62,16

Tabel 3: Suprafața cultivată (hectare) cu cereale pentru boabe a suprafeței agricole utilizate

Grâu comun și grâu spelt	Secară	Orz și orzoaică	Ovăz	Porumb	Sorg	Total
19,82	0,60	14,23	36,31	127,06	0,28	198,30

Tabel 4: Suprafața cultivată (hectare) cu plantații pomicole

Meri	Peri	Pruni	Castani, nuci, aluni și alte specii înrudite	Arbuști fructiferi
50,55	0,48	27,95	1,45	0,10

Tabel 5: Exploatații agricole (număr), cu suprafața cultivată cu plante industriale a suprafeței agricole utilizate

Plante oleaginoase		Total
Floarea soarelui	Alte culturi oleaginoase	4
3	1	

Tabel 6: Exploatații agricole (număr), cu suprafața cultivată cu plantații viticole

Plantații viticole		Total
Struguri de vin		
Alte tipuri de vin	Total	2
2	2	

Tabel 7: Efective de animale (capete)/Familii de albine(număr), pe specii

Specii de animale								
Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Cabaline	Măgari și catâri	Iepuri de casă	Familii de albine
735	1671	158	954	6370	110	5	221	-

Conform aceluiași Recensământ, numărul total de persoane care au lucrat în agricultură a fost de 1845. Structura pe grupe de vârstă, detaliată în graficul de mai jos, arată că grupa de vârstă peste 65 de ani predomină, urmată apoi de grupa de vârstă cuprinsă între 55-64 ani. Acest grafic surprinde situația existentă în comună, ca de altfel și în multe alte comune din țara noastră, aceea că agricultura este practică în prezent de populația vârstnică, tinerii neavând interes pentru această ramură economică.

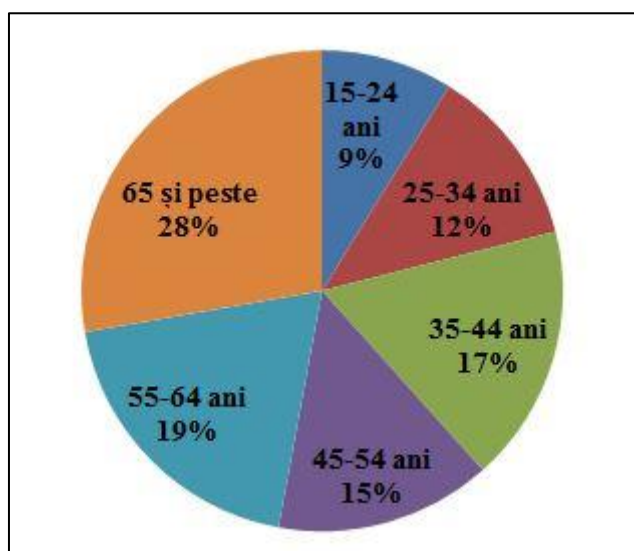

Fig. 10. Persoane care au lucrat în agricultură, pe grupe de vârstă

b) Exploatarea lemnului

Comuna Valea Chioarului deține resurse forestiere importante, care constituie, de altfel, și principalele resurse naturale ale comunei. Printre cele mai întâlnite tipuri de păduri de pe teritoriul comunei Valea Chioarului sunt cele de fag, de stejar și mesteacăn. În plus, ținând cont de faptul că suprafața zonelor împădurite ale comunei este mare și nelocuită, se poate spune că și fauna de pe raza comunei reprezintă un important bun natural care poate fi exploatat în scopuri turistice, iar ciupercile și fructele de pădure ar putea fi folosite, de asemenea, în scopuri economice, în principal în industria alimentară.

În ceea ce privește fondul forestier, comuna deține la nivelul teritoriului administrativ o suprafață de 2.762 hectare de pădure, care acoperă 35% din suprafața totală a comunei, fapt ce plasează Valea Chioarului pe locul 29 la nivelul județului din acest punct de vedere. Însă, în ciuda potențialului pe care îl are comuna în exploatarea și valorificarea lemnului, în prezent activitățile care au la bază exploatarea lemnului sunt reduse, în comună existând o singură societate comercială care are ca activitate principală comerțul cu ridicata al materialului lemnos și a materialelor de construcție și echipamentelor sanitare.

De asemenea, la nivelul comunei Valea Chioarului, au fost înregistrate și entități fără personalitate juridică care activau în domeniul exploatării forestiere.

c) Industria extractivă

Trecutul comunei Valea Chioarului este strâns legat de activitățile de exploatare minieră, datorită existenței resurselor de bentonită și a exploatării acestora, populația comunei beneficiind mulți ani de locuri de muncă, și implicit de un venit care să le asigure traiul cotidian din această activitate. În perioada 1910 – 1920 în localitatea Curtuiușu Mare s-a înființat Mina de Bentonită care a intrat în zona de interes național începând cu anul 1948. Apogeul producției în această unitate a fost atins în perioada 1977 – 1980 ca urmare a investițiilor în echipamente mecanizate și a creșterii capacității de transport/ exploatare/ prelucrare a materialelor miniere, în această perioadă mina asigurând locuri de muncă pentru cea mai mare parte a populației masculine din zonă Văii Chioarului.

Însă, toate acestea au luat o întorsătură dramatică începând cu anii '90, perioada care a urmat schimbând total realitățile, prin reorientarea economiei, fapt ce a însemnat scăderea activității miniere într-o primă fază, urmată apoi de încheierea activității minei. Aceasta a dus

la scăderea numărului de locuri de muncă, fiind o premisă favorabilă plecării în străinătate în scopul unui trai mai bun al persoanelor rămase fără un venit stabil.

În prezent, conform ultimelor date financiare disponibile, nu sunt înregistrate firme care să desfășoare activități de exploatare a resurselor miniere.

d) Sectorul secundar

În ceea ce privește sectorul secundar al comunei Valea Chioarului, chiar dacă nu este la fel de bine dezvoltat ca și cel terțiar, acesta este relativ bine reprezentat în domeniul industriei prelucrătoare și al construcțiilor. Astfel, sectorul este reprezentat de firme și entități fără personalitate juridică, care desfășoară activități specifice industriei prelucrătoare și construcțiilor.

Industria prelucrătoare este reprezentată de societăți comerciale cu această activitate, cu următoarele domenii principale de activitate: fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton; fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor și fabricarea articolelor de îmbrăcăminte.

În ceea ce privește sectorul construcțiilor, la nivelul comunei se înregistrează firme care se ocupă cu lucrări de pregătire a terenurilor și lucrări de instalații electrice.

e) Sectorul terțiar

Din punct de vedere al volumului de afaceri generat, sectorul terțiar este cel mai bine reprezentat sector al economiei din comuna Valea Chioarului. Sectorul este reprezentat de firme și entități fără personalitate juridică.

Cea mai bine reprezentată ramură a sectorului terțiar este cea comercială, cu activități în domeniul comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate, activități în comerțul cu ridicata al materialului lemnos și al materialului de construcție și echipamentelor sanitare și activități de tipul „comerț cu amănuntul al florilor, plantelor și semințelor, comerț cu amănuntul al animalelor de companie și a hranei pentru acestea în magazine specializate”.

De asemenea, activitatea comercială din cadrul comunei se desfășoară și prin diferite entități fără personalitate juridică, dintre care majoritatea prestează activități de comerț cu amănuntul și comerț en-gros.

Domeniul serviciilor este reprezentat și de societăți comerciale care prestează activități de transporturi, firme care au activități în domeniul hotelurilor și restaurantelor.

Pe lângă aceste societăți comerciale, au fost înregistrate și entități fără personalitate juridică care prestau servicii de transporturi rutiere de mărfuri. De asemenea, în comuna Valea Chioarului mai activau entități fără personalitate juridică care prestau servicii specifice restaurantelor, în timp ce alte forme de organizare desfășurau activități de prestări servicii în diferite alte domenii de activitate.

f) Turismul

Turismul are un rol important în dezvoltarea economiei. O condiție de bază pentru dezvoltarea turismului este promovarea atracțiilor turistice care generează cerere în destinațiile turistice și pe creșterea serviciilor turistice care au un rol important în realizarea câștigurilor din activități turistice. Totodată, dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de conservarea patrimoniului natural și cultural.

Comuna beneficiază de un cadru natural deosebit, ceea ce înseamnă că aceasta prezintă un potențial turistic însemnat, în această zonă existând posibilitatea amenajării unor zone turistice. Cu toate acestea, infrastructura de agrement și infrastructura turistică sunt slab dezvoltate în comună, până în prezent nepunându-se accentul pe aceste domenii.

Comuna Valea Chioarului, ca și foarte multe dintre satele românești, se află într-un proces continuu de dezvoltare a turismului.

La fel ca și în alte zone ale țării, și în județul Maramureș, cererea pentru turism rural și agroturism este în creștere, însă infrastructura de cazare nu este suficientă. La momentul actual există o singură unitate de cazare și anume Pensiunea „La Vio” din localitatea Mesteacăn.

Localitățile care au înregistrat cele mai reduse durate ale sejurului turistic au fost Sighetu Marmației, Vișeu de Sus, Botiza, Dumbrăvița, Săcălășeni, Șișești, **Valea Chioarului** (sub 1,5 nopți/turist).³

³ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Maramureș 2014-2020

Tabel 8: Unități de cazare în comuna Valea Chioarului

Tip unitate	Nume unitate	Categoria	Număr spații	Număr locuri	Adresa	Localitate
Pensiune turistică	La Vio	2 Flori	9	19	nr. 6	Mesteacăn

Sursă: Date de la Ministerul Turismului, anul 2018

Printre atracțiile turistice prezente pe teritoriul comunei se numără:

- Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli” din Vărai;
- Biserica de lemn „Sfântul Nicolae” din Valea Chioarului;
- Biserica „Sf. Paraschiva” din Fericea;
- Situl arheologic „Valea Casei”, „La Parhon”, de pe teritoriul localității Mesteacăn.

În urma înfrățirii localității Valea Chioarului și a comunei Affligem, din Belgia, s-au realizat mai multe schimburi reciproce de experiență și vizite între comunități și s-a instaurat o expoziție tradițională de animale sub forma unui eveniment anual.

Festivalul „Durușa Summer Hills”

Festivalul se desfășoară în luna august, în satul Durușa și se adresează cu precădere tinerilor. Acest festival este unul dintre evenimentele care fac cunoscut numele Maramureșului peste hotare. Gândit inițial ca un picnic între prieteni, Durușa Summer Hills a devenit, în scurt timp, unul dintre evenimentele cele mai îndrăgite de sfârșit de vară de pe scena festivalurilor open air underground din țară. În cele șapte ediții desfășurate până în prezent, festivalul a găzduit peste 2000 de artiști, DJ și și performeri, precum și peste 8.000 de participanți din țară și din străinătate.⁴

Dansul coșercilor

Dansul coșercilor este un joc la Căminul Cultural; oamenii aduc de-acasă coșerci cu de-ale gurii, împodobite cu ștergare tradiționale care mai de care mai ”mândre”.⁵

Festivalul „Vatra Chioreană”

La spectacolul organizat în localitatea Valea Chioarului participă ansambluri din zona Codru-Chioar, precum și soliști vocali cunoscuți. Organizatorii pregătesc un spectacol deosebit, cu multe surprize și jocuri pentru copii. Festivalul debutează cu parada portului popular.

⁴ http://adevarul.ro/locale/baia-mare/durusa-summer-hills-editia-viii-a-consiliuljudetean-contribuie-15000-lei-organizarea-festivalului-1_598daad85ab6550cb8eb88ab/index.html

⁵ <http://www.surdestiturism.ro/index.php/ro/localizare-surdesti/obiective-turistice/obiceiuri>

Obiceiuri și tradiții locale

Din punct de vedere cultural, punctele forte ale comunei sunt legate de păstrarea tradițiilor și organizarea de evenimente culturale. Viața din comună este încă puternic legată de tradiții și obiceiuri străvechi, care se păstrează mai ales de Crăciun și Rusalii, iar portul popular este încă purtat la ocazii festive. De asemenea, încă mai există meșteri populari, în special sculptori în lemn, precum și evenimente care promovează activități locale tradiționale, precum concursul de cosit și plăcinte crețe de la Mesteacăn.

2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Conform Legii nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, Valea Chioarului este sat reședință de comună, așadar localitate de rangul al IV-lea.

Unitatea administrativ-teritorială studiată are în componență șase localități: Valea Chioarului – centrul administrativ al comunei și satele aparținătoare Mesteacăn, Vărai, Fericea, Curtuiușu Mare și Durușa.

Conform rezultatelor definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor din octombrie 2011, populația comunei a fost de 2025 locuitori, în scădere față de Recensământul anterior, din anul 2002, când s-au înregistrat 2288 locuitori.

În anul 2016, conform datelor INS, s-au înregistrat 2078 locuitori, populația fiind, așadar, în ușoară creștere.

În ultimii ani numărul locuitorilor comunei Valea Chioarului a înregistrat o evoluție descendentă, manifestând însă o tendință de temperare a scăderii populației în perioada recentă.

Comparând rata de natalitate și rata de mortalitate la nivelul comunei Valea Chioarului, reiese că încă din anul 1990 rata de natalitate a fost inferioară celei de mortalitate, ceea ce cauzează scăderea demografică vizibilă înregistrată de atunci și până în prezent. Astfel, în condițiile în care la nivelul comunei nu există un flux migrator constant de persoane nou intrate, diferența negativă între natalitate și mortalitate echivalează cu scăderea demografică.

În urma analizei elementelor care constituie mișcarea migratorie a populației, respectiv stabilirea sau schimbarea reședinței sau a domiciliului în/din localitățile aparținătoare (prin migrație internă sau externă), se observă că Valea Chioarului este o

comună sursă și nu o comună de destinație. Din cauza oportunităților economice limitate din comuna Valea Chioarului populația preferă, sau, mai bine zis, este nevoită, să plece din comună atât temporar (cu reședința), cât și permanent (cu domiciliul), însă în ultimul timp se observă o temperare a fenomenului de migrație.

În ceea ce privește migrația permanentă nu se înregistrează plecări masive.

Comuna se încadrează în categoria localităților în declin, cu un fond locativ excedentar sau cu un nivel scăzut de trai, unde s-au ridicat doar sporadic locuințe noi în ultimii ani.⁶

Tabel 9: Evoluția demografică

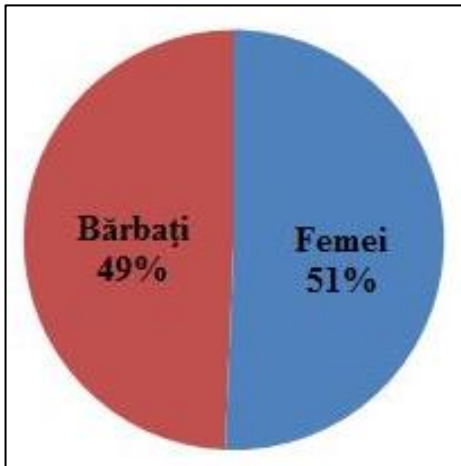
Anul	Nr. locuitori
1850	3101
1880	3450
1890	3660
1900	3696
1910	3772
1920	3601
1930	3565
1941	3632
1956	3530
1966	3251
1977	3188
1992	2600
2002	2288

Sursă: Recensămintele în Transilvania de la 1880 la 2002

⁶ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Maramureș 2014-2020

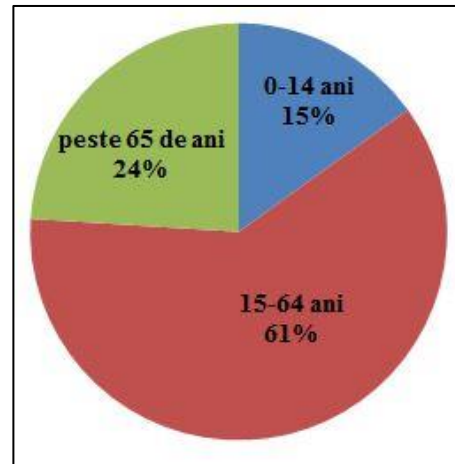
Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Populația comunei Valea Chioarului se caracterizează printr-o structură demografică relativ echilibrată, balanța înclinându-se ușor în favoarea sexului feminin (1041 femei la 984 bărbați). În **Fig.11** se poate observa ponderea lor în totalul populației. În totalul populației predomină locuitorii cu vârste cuprinse între 15-64 ani.

Fig.11. Structura populației pe sexe

Sursă date: RPL 2011

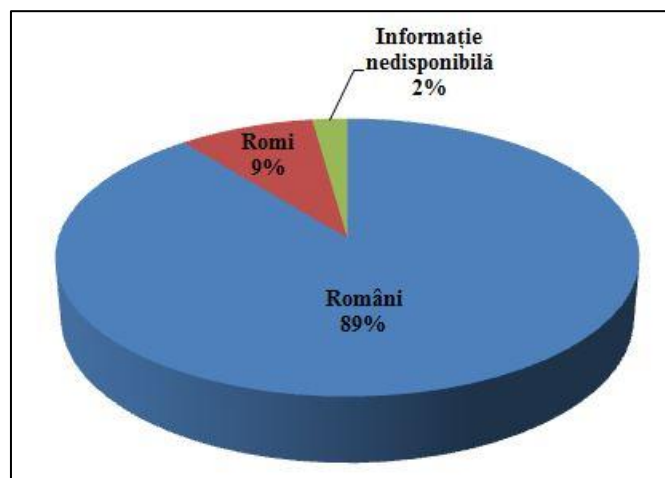

Fig. 12. Structura populației pe grupe mari de vârstă

Sursă date: RPL 2011

Structura populației pe etnii

În comuna Valea Chioarului, majoritatea locuitorilor sunt români, cu un procent de 89%, urmași de romi, cu un procent de 9%. Pentru 2% din totalul populației nu se cunoaște etnia.

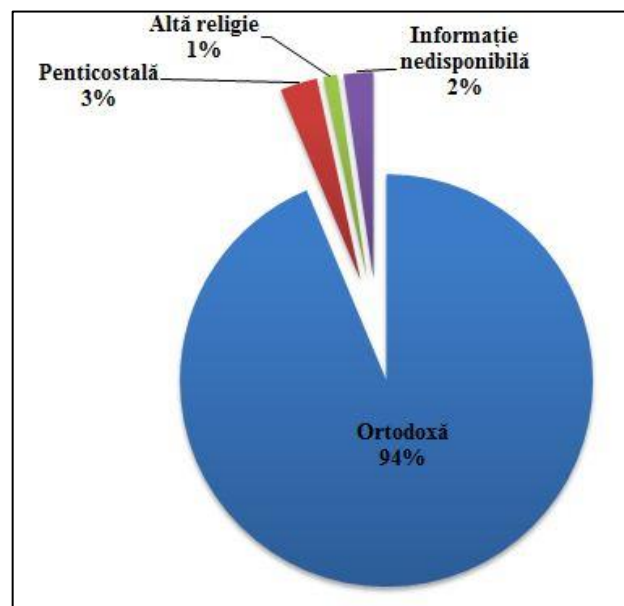

Fig. 13. Structura populației pe etnii

Sursă date: RPL 2011

Apartenența religioasă

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (94%), urmați apoi de penticostali cu un procent de 3% dar există și minorități de romano-catolici, reformați, greco-catolici, Martori ai lui Iehova, iar pentru 2% din populație nu este cunoscută apartenența confesională.

Fig. 14. Structura confesională a populației

Sursă date: RPL 2011

Resursele de muncă și populația ocupată

În ultimii 7 ani numărul șomerilor a înregistrat o scădere însă și numărul mediu al salariaților a scăzut. Din punct de vedere economic comuna Valea Chioarului este slab dezvoltată, numărul firmelor înregistrate în această comună fiind foarte mic, iar numărul angajaților insuficient în comparație cu necesarul locurilor de muncă înregistrat la nivelul populației. Astfel, se poate spune că dezvoltarea economică a comunei este încă deficitară, iar lipsa investițiilor și a oportunităților de angajare determină o situație economică dificilă pentru locuitorii comunei, ducând la plecarea tinerilor și nu numai, din localitate.

Tabel 10: Numărul mediu al salariaților

Anul	Nr. salariați
2010	165
2011	160
2012	258
2013	140
2014	140
2015	159
2016	145

Sursă: INS

Tabel 11: Șomeri înregistrați

Anul	Nr. șomeri
2010	103
2011	113
2012	115
2013	106
2014	131
2015	143
2016	107

Sursă: INS

Structura pe nivelul de educație al populației

În comună există un nivel relativ bun de educație al populației, concentrat mai ales în zona învățământului secundar inferior, având în vedere mai ales existența școlilor gimnaziale în Valea Chioarului. Pe de altă parte, și ciclul superior din învățământul secundar este bine reprezentat, chiar dacă în comună nu există un liceu sau o școală profesională, elevii trebuind să se deplaseze în orașul Baia Mare sau chiar în Târgu Lăpuș, ceea ce presupune costuri mai mari, putând cauza dificultăți pentru unele familii cu posibilități materiale reduse. În plus, trebuie remarcat și faptul că atât numărul persoanelor fără școală, cât și rata analfabetismului de la nivelul comunei sunt reduse, aceste cazuri înregistrându-se mai mult în rândul populației adulte sărace, în timp ce copiii și tinerii urmează în general o formă de învățământ.

Infrastructura educațională din comuna Valea Chioarului este reprezentată de un număr de 5 unități de învățământ, respectiv 2 școli generale și 3 grădinițe: în localitățile Valea Chioarului și Fericea: grădiniță și școală cu clasele I - VIII și în localitățile Vărai și Mesteacăn: grădinițe.

Clădirile în care funcționează școlile și grădinițele din comună sunt într-o stare relativ bună de funcționare și dispun atât de laboratoare școlare, cât și de dotări satisfăcătoare cu materiale didactice.

Localitățile Durușa și Curtuiușu Mare nu dispun de nici o unitate de învățământ, copiii din aceste sate deplasându-se în localitățile învecinate pentru școlarizare.

Cea mai mare problemă cu care se confruntă școlile din comuna Valea Chioarului este scăderea numărului de elevi care determină reducerea posturilor cadrelor didactice și practica

învățământului simultan pentru a nu desființa școlile din sate. În aceste condiții, colectivul de cadre didactice din comună s-a redus semnificativ în ultimii ani, scăderea fiind similară scăderii numărului de elevi.

Lipsa instituțiilor de învățământ secundar superior din comuna Valea Chioarului, respectiv licee sau școli de arte și meserii, face necesară deplasarea elevilor în localitățile apropiate în care există astfel de unități, cum este cazul orașului Șomcuta Mare sau al municipiului Baia Mare. În aceste orașe există oportunități în ceea ce privește calificarea sau specializarea elevilor, având în vedere că în aceste medii există șansa continuării studiilor postliceale sau universitare prin instituțiile de învățământ superior prezente acolo.

2.6. CIRCULATIE

Circulația rutieră:

Rețeaua de drumuri de pe teritoriul comunei Valea Chioarului se întinde pe o lungimea totală de 42 de kilometri, fiind formată dintr-un drum european, un drum județean și 3 drumuri comunale.

Principala cale de acces pe teritoriul comunei Valea Chioarului este drumul european E 58, care asigură legătura acesteia cu reședința de județ, cu Maramureșul Istoric, dar și cu județele Cluj, Sălaj și cu municipiul Satu Mare. Astfel, comuna este situată la o distanță de 9 km de orașul Șomcuta Mare, la 33 de kilometri față de Baia Mare, 55 de kilometri față de Dej și la 112 kilometri de Cluj-Napoca, așezarea sa pe drumul european favorizând dezvoltarea comunei și aducându-i avantaje în ceea ce privește accesul la zonele urbane apropiate.

Totodată, E 58 străbate comuna de la Nord la Sud, prin localitățile Valea Chioarului și Mesteacăn, celelalte sate aparținătoare aflându-se la Vest de acesta, fără a fi traversate direct de drumul european, cu acces pe drumuri comunale.

De asemenea, comuna este traversată și de o cale de acces de interes județean, DJ 109 G, care, pe lângă Valea Chioarului, străbate și comunele Boiu Mare, Vima Mică și Coroieni. În același timp, DJ 109 G traversează centrul localității Mesteacăn, pe direcția Vest - Est, spre localitatea Boiu Mare, până la DJ 109 F, care îi asigură comunei legătura cu Maramureșul Istoric și cu Țara Lăpușului.

Legătura dintre reședința de comună și satele aparținătoare, situate de-a lungul a 4 văi, dar și între celelalte localități, se realizează prin drumuri comunale, după cum urmează:

- DC 61 - care străbate comuna de la Sud de localitatea Valea Chioarului până în zona centrală a localității Vărai, pe o lungime de 5 kilometri și care este modernizat parțial pe toată distanța;
- DC 62 - care face legătura dintre Valea Chioarului și localitatea Durușa, aflat în curs de modernizare;
- DC 63 - care pornește de la limita Nordică a comunei Valea Chioarului de pe teritoriul orașului Șomcuta Mare în direcția Sud - Vest până la localitățile Curtuiușu Mare și Fericea. Acesta a fost modernizat pe o distanță de 5 km;

În ceea ce privește starea drumurilor, aceasta este diferențiată în funcție de clasificarea lor astfel:

- stare bună și foarte bună în cazul drumului european E 58 care a fost reabilitat în anii anteriori și unde condițiile de circulație sunt foarte bune, cu excepția aglomerării cauzate de traficul intens;
- stare mediocră pentru drumul județean DJ 109G care necesită lucrări de reabilitare și modernizare;
- stare mediocră și proastă pentru drumurile comunale, pe unele tronsoane acestea fiind într-o stare avansată de degradare, parțial asfaltate sau chiar pietruite. În plus, drumurile comunale sunt relativ înguste, îngreunând suplimentar traficul, mai ales pe timp de iarnă.

Printre proiectele aflate în derulare în comună, se numără:

- realizarea unui drum de câmp între cele 3 localități (Mesteacăn, Vărai, Fericea) finanțat prin fonduri structurale, pentru a facilita accesul la exploatațile agricole;
- modernizarea străzilor secundare din localitatea Valea Chioarului;

Transportul în comun la nivelul comunei Valea Chioarului este legat de transportul către și dinspre municipiului Baia Mare și este realizat cu mijloace de transport private, operatorul principal fiind firma de transport SC Fany Prestări Servicii SRL din Cluj-Napoca, pe direcția Baia Mare – Valea Chioarului – Jibou sau Baia Mare – Valea Chioarului – Cluj Napoca.

În ceea ce privește legăturile între localitățile comunei, acestea se realizează de asemenea de către operatori privați de transport.

Circulația feroviară:

Comuna Valea Chioarului nu are acces direct la transportul feroviar, locuitorii fiind nevoiți să se deplaseze până în orașele mai mari din apropiere, cea mai apropiată stație CFR funcțională găsindu-se în Baia Mare. Distanța de la reședința de comună până la stația CFR cea mai apropiată, respectiv Baia Mare este de aproximativ 35 de kilometri, în timp ce gara din Dej se află la o distanță de 55 de kilometri, ceea ce înseamnă că accesul la transportul feroviar este mult mai restrictiv decât cel rutier.

Cea mai apropiată stație CFR se află la 16 km, în localitatea Satulung, parte a Magistralei 400 Brașov - Miercurea Ciuc - Deda - Baia Mare - Satu Mare.

Circulația aeriană:

Circulația aeriană este tributară aeroportului din Tăuții Măgherauș – transport aerian intern (aprox. 35 km) sau aeroportului din Cluj Napoca – transport aerian internațional (aprox. 115 km).

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANT TERITORIAL

Limita teritoriului administrativ și a intravilanului existent au fost corelate cu datele puse la dispoziție de Primăria Comunei Valea Chioarului și de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Maramureș.

Unitatea administrativ teritorială Valea Chioarului are o suprafață de **7902,75 ha** și are în componență șase localități: Valea Chioarului – centrul administrativ al comunei și satele aparținătoare Mesteacăn, Vărai, Fericea, Curtuiușu Mare și Durușa.

Intravilanul total existent însumează **850,62 ha** și reprezintă 10,76% din teritoriul administrativ al comunei.

Limita intravilanului existent este cea stabilită în anul **2002** prin Planul Urbanistic General al Comunei Valea Chioarului.

Intravilanul existent este alcătuit din șase trupuri principale, aferente celor șase localități aparținătoare și 25 trupuri secundare.

Bilanț teritorial comuna Valea Chioarului		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	756,98	89,03
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0,21	0,02
Zona turism	0,00	0,00
Instituții și servicii de interes public	6,43	0,76
Terenuri cu destinație specială	0,21	0,00
Unități industriale și depozite	3,89	0,46
Unități agro-zootehnice	0,07	0,01
Spații verzi, sport, agrement, protecție	5,73	0,67
Zona monumente istorice	0,59	0,07
Cai de comunicație și transport	13,34	1,57
Păduri	52,72	6,20
Gospodărie comunală, cimitire	4,13	0,49
Construcții tehnico-edilitare	0,50	0,06
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	5,70	0,67
TOTAL	850,62	100,00

1. Sat reședință de comună – Valea Chioarului

Repartiția pe trupuri:

Sat Valea Chioarului	249,83 ha
Trup A	246,32
Trup A1	2,82
Trup A2	0,57
Trup A3	0,12

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Valea Chioarului		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	224,91	90,03
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0,15	0,06
Zona turism	0,00	0,00
Instituții și servicii de interes public	3,06	1,22
Terenuri cu destinație specială	0,21	0,08
Unități industriale și depozite	2,87	1,15
Unități agro-zootehnice	0,00	0,00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	1,50	0,60
Zona monumente istorice	0,15	0,06

Cai de comunicație și transport	1,30	0,52
Păduri	12,30	4,92
Gospodărie comunală, cimitire	0,93	0,37
Construcții tehnico-edilitare	0,13	0,05
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	2,32	0,93
TOTAL	249,83	100,00

2. Mesteacăn

Repartiția pe trupuri:

Sat Mesteacăn	208,34 ha
Trup B	207,34
Trup B1	0,19
Trup B2	0,57
Trup B3	0,24

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Mesteacăn		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	190.12	91.25
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	1.24	0.60
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	1.02	0.49
Unități agro-zootehnice	0.00	0.00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	1.00	0.48
Zona monumente istorice	0.00	0.00
Căi de comunicație și transport	2.77	1.33
Păduri	10.79	5.18
Gospodărie comunală, cimitire	0.91	0.44
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.49	0.24
TOTAL	208.34	100.00

3. Vărai

Repartiția pe trupuri:

Sat Vărai	94,53 ha
Trup C	77,05
Trup C1	0,57

Trup C2	1,92
Trup C3	0,06
Trup C4	0,47
Trup C5	0,42
Trup C6	8,69
Trup C7	4,92
Trup C8	0,43

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Vărai		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	78.37	82.90
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	0.38	0.40
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.00	0.00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	0.75	0.79
Zona monumente istorice	0.36	0.38
Cai de comunicație și transport	1.38	1.46
Păduri	11.22	0.00
Gospodărie comunală, cimitire	1.14	1.21
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.93	0.98
TOTAL	94.53	100.00

4. Fericea

Repartiția pe trupuri:

Sat Fericea	143,94 ha
Trup D	129,97
Trup D1	0,62
Trup D2	2,52
Trup D3	2,61
Trup D4	6,72
Trup D5	0,37
Trup D6	0,57
Trup D7	0,56

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Fericea

Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	128.12	89.01
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	0.25	0.17
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.05	0.03
Spații verzi, sport, agrement, protecție	1.50	1.04
Zona monumente istorice	0.08	0.06
Cai de comunicație și transport	2.00	1.39
Păduri	10.35	7.19
Gospodărie comunală, cimitire	0.25	0.17
Construcții tehnico-edilitare	0.37	0.26
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.97	0.67
TOTAL	143.94	100.00

5. Curtuișu Mare

Repartiția pe trupuri:

Sat Curtuișu Mare	115,42 ha
Trup E	93,21
Trup E1	14,77
Trup E2	0,57
Trup E3	6,87

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Curtuișu Mare		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	102.13	88.49
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	1.37	1.19
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.02	0.00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	0.80	0.69
Zona monumente istorice	0.00	0.00
Cai de comunicație și transport	5.27	4.57

Păduri	4.18	3.62
Gospodărie comunală, cimitire	0.70	0.61
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.95	0.82
TOTAL	115.42	100.00

6. Durușa

Repartiția pe trupuri:

Sat Durușa	38,56 ha
Trup F	38,31
Trup F1	0,25

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Durușa		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	33.51	86.90
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	0.13	0.34
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.00	0.00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	0.18	0.47
Zona monumente istorice	0.00	0.00
Cai de comunicație și transport	0.62	1.61
Păduri	3.88	10.06
Gospodărie comunală, cimitire	0.20	0.52
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.04	0.10
TOTAL	38.56	100.00

Zona de locuințe și funcțiuni complementare:

La nivel de unitate administrativ - teritorială, principala zonificare funcțională este cea de locuințe și funcțiuni complementare, reprezentând un procent de 89,03 % din intravilan. Aceasta este caracterizată prin locuințe individuale, având un regim de înălțime predominant parter sau parter+etaj și locuințe colective în localitatea Valea Chioarului, cu regim de înălțime P+2.

Zona de instituții publice și servicii:

Instituțiile publice existente în comună sunt:

- Primărie și Consiliu Local
- Poliție
- Școli
- Grădinițe
- Cămine culturale
- Farmacii
- Pensiuni
- Biserici
- Restaurante
- Magazine mici
- Dispensare umane și veterinare

Infrastructura educațională din comuna Valea Chioarului este reprezentată de un număr de 5 unități de învățământ, respectiv 2 școli generale și 3 grădinițe: în localitățile Valea Chioarului și Fericea: grădiniță și școală cu clasele I - VIII și în localitățile Vărai și Mesteacăn: grădinițe. Clădirile în care funcționează școlile și grădinițele din comună sunt într-o stare relativ bună de funcționare și dispun atât de laboratoare școlare, cât și de dotări satisfăcătoare cu materiale didactice.

Infrastructura de sănătate publică din comună este reprezentată de două cabinete medicale de familie, 1 cabinet stomatologic și o 1 farmacie.

Toate acestea sunt localizate în reședința de comună și deservește toate cele 6 localități componente ale comunei. Personalul medical prezent, la nivelul comunei, era reprezentat de doi medici de familie, doi stomatologi, cinci asistente medicale și de un farmacist.

Cea mai apropiată unitate medicală cu dotare superioară de comuna Valea Chioarului este Centrul de Sănătate Șomcuta Mare, aflat la o distanță de aproximativ 8 kilometri de comună.

Pentru consultații de specialitate sau intervenții mai complicate, populația se deplasează în orașul Baia Mare.

În comună funcționează și un cabinet veterinar.

Infrastructura culturală din comuna Valea Chioarului este reprezentată de:

- Căminele Culturale din comună;

- Biblioteca Comunală din localitatea Valea Chioarului;
- Situl arheologic „Valea Caselor”, „La Parhon” – așezare existentă din Epoca Bronzului, cultura Suceiu, aici existând și o așezare din secolele III-IV și o așezare prefeudală, din sec VII – IX, ambele fiind amplasate pe teritoriul actual al localității Mesteacăn;
- Statuia „Mihai Viteazul”, în Valea Chioarului, monument ce datează din anul 1994;
- Monumente și troițe ridicate în cinstea eroilor, în localitățile Mesteacăn, Vărai, Curtuiușu Mare.

Căminele Culturale din localitățile Curtuiușu Mare, Vărai și Valea Chioarului au fost supuse unor procese de reabilitare în urma unor alocări bugetare de la Guvern.

Prezența unor meșteri populari cu renume în comună face ca patrimoniul cultural autentic al zonei să fie promovat la nivel regional și național.

Infrastructura cultelor din comuna Valea Chioarului este reprezentată de mai multe biserici de vechime și de importanță arhitecturală deosebite, dar și de biserici construite mai recent pentru nevoile în dezvoltare ale comunității.

Astfel, dintre bisericile vechi, cu valoare arhitecturală importantă menționăm:

Biserici monument istoric:

- Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli” din localitatea Vărai, care datează din anul 1846. Înaintea acestei biserici, pe același loc a existat o altă biserică de lemn, mult mai veche, pe care locuitorii localității Vărai au donat-o celor din satul Rona. În privința obiectelor cu valoare istorică adăpostite aici amintim un clopot, care datează din anul 1571, cărți bisericești datând de la 1742 scrise în alfabetul chirilic, dar și un potir, o steluță și un disc de argint.
- Biserica de lemn „Sfântul Nicolae” din Valea Chioarului, care datează de asemenea din anul 1846;
- Biserica „Sfântul Paraschiva” din satul Fericea, care a fost construită în jurul anului 1887.

Biserici neclasificate ca monument istoric:

- Biserica „Sfinții Arhangheli” din localitatea Mesteacăn, care datează din anul 1841,
- Biserica „Sfinții Arhangheli” din Durușa, construită în jurul anului 1880 și
- Biserica „Sfinții Arhangheli” din Curtuiușu Mare, care datează din anul 1928.

Dintre bisericile construite mai recent în comună amintim: Biserica „Nașterea Maicii Domnului” din localitatea Valea Chioarului, care a fost construită în anul 1994, și Biserica „Sfântul Nicolae” din Fericea, renovată în anul 2000.

Toate bisericile menționate aparțin cultului creștin-ortodox, locuitorii comunei care aparțin unor religii neoprotestante, frecventând Biserica Nouapostolică care se află în localitatea Valea Chioarului.

Terenuri cu destinație specială:

Ministerul Afacerilor Interne deține în administrare sediul postului de poliție din localitatea Valea Chioarului, aflat în proprietatea publică a statului, suprafață imobil 0,2153 mp.

Unități industriale și depozite:

În prezent există unități industriale în localitățile Valea Chioarului și Mesteacăn.

Unități agro-zootehnice:

În prezent există unități agro-zootehnice în Fericea (fermă de bovine-50 capete).

Spații verzi, sport, agrement, protecție:

Există spații verzi pentru protecția cursurilor de apă și a zonelor umede, bine reprezentate la nivelul comunei și spații pentru protecția infrastructurii tehnice.

Infrastructura sportivă din comuna Valea Chioarului este reprezentată, pe de-o parte, de baza sportivă din reședința de comună, iar, pe de altă parte, de terenurile de sport școlare de pe lângă școlile din comună.

Zona monumente istorice:

Este reprezentată de suprafețele pe care sunt amplasate cele trei biserici-monument, din localitățile Valea Chioarului, Vărai și Fericea.

Zona căi de comunicații și transport:

Este reprezentată de suprafețele de teren ocupate de drumuri, străzi și ulițe.

Zona păduri:

Intravilanul existent cuprinde și suprafețe mari ocupate cu păduri (52,72), însă în urma rectificării limitei teritoriului intravilan, aceste suprafețe au fost scoase în afara intravilanului, deoarece nu sunt propice pentru construire.

Zona gospodărie comunală, cimitire:

Cuprinde cimitirele existente în fiecare sat al comunei.

Zona construcțiilor tehnico-edilitare:

Cuprinde suprafața ocupată de construcțiile tehnico-edilitare din comună.

Alte zone:

În această categorie sunt incluse suprafețele de teren ocupate de cursurile de apă, având o suprafață de 5,70 ha.

2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE:

a) Riscuri hidrologice - inundațiile:

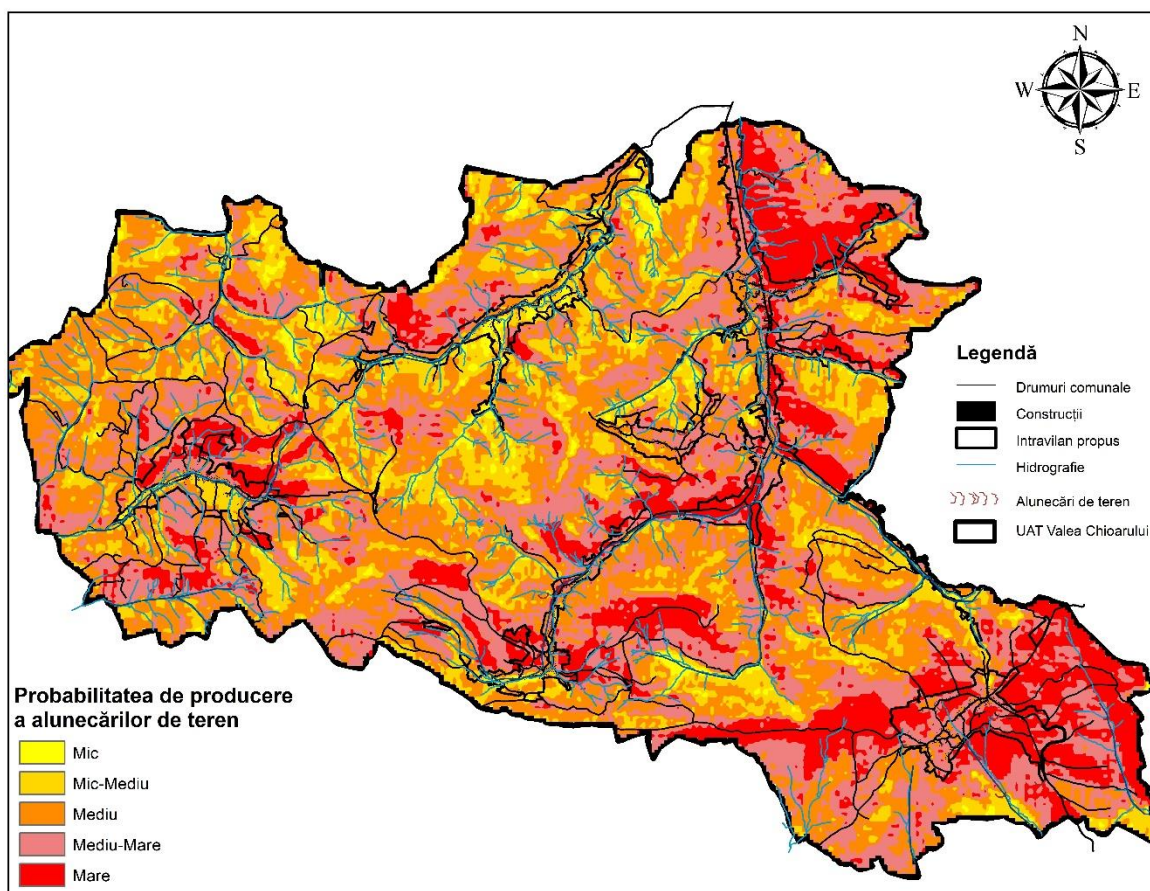
Inundațiile survin atunci când pâraurile din zonă își măresc debitele, însă, acestea se revarsă, în principal, în afara zonelor de construcții, afectând culturile de câmp și mai puțin zonele locuite.

b) Riscuri geomorfologice - alunecări de teren:

În Planul de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea V - Zone de risc natural, este menționată comuna Valea Chioarului, cu risc mediu de producere a alunecărilor de teren primare și reactivitate.

Localitățile Curtuiușu Mare și Valea Chioarului sunt cele care prezintă cele mai mari riscuri în ceea ce privește alunecările de teren, având un potențial relativ ridicat de producere a acestor fenomene.

Harta de probabilitate de apariție a alunecărilor de teren la nivelul unității administrativ teritoriale Valea Chioarului și coeficientul de risc corespunzător (Km) obținută conform reglementărilor metodologice din cadrul Hotărârii de Guvern 447/2003 scoate în evidență teritoriile încadrate pe diferite clase de probabilitate de apariție a alunecărilor de teren la nivelul unității studiate.

Fig. 1. Harta probabilității alunecărilor de teren

2.9 ECHIPARE EDILITARĂ:

2.9.1 Gospodărirea apelor:

Apele curgătoare care străbat teritoriul comunei fac parte din bazinul hidrografic Someș, fiind în administrația teritorială a Societății Naționale Apele Române, sucursala Someș-Tisa, cu sediul în Cluj-Napoca.

Apele care traversează arealul geografic al comunei sunt ape curate care nu conțin elemente chimice sau substanțe poluante.

Activitățile care se realizează în cadrul comunei nu produc efecte poluante majore asupra apelor curgătoare.

La nivelul comunei nu există lucrări hidrotehnice de tipul lacurilor de acumulare.

2.9.2 Alimentarea cu apă:

Comuna Valea Chioarului deține un sistem de alimentare cu apă potabilă care deservește, conform datelor colectate la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, un procent de 62,8% din gospodăriile din comună.

Conform datelor de la Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2012, lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile era de 56,1 kilometri, cu 5 kilometri în plus față de acum 10 ani. În același timp, capacitatea de producere a apei potabile era de 356 m³ /zi, respectiv aproape 130 mii m³/ an, în timp ce cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor pentru uz casnic a fost de 95 mii m³ în 2012, rezultând utilizarea rețelei la un nivel de 73% din capacitate.

Sistemul de alimentare cu apă al comunei Valea Chioarului este compus din:

- 4 captări de izvoare de coastă, prin cădere liberă, în localitatea Valea Chioarului;
- 6 captări de izvoare de coastă, în localitatea Curtuișu Mare;
- captarea unui izvor de coastă și un rezervor de 13.000 de litri, în Durușa;
- captarea a 3 izvoare alăturate, în Fericea;
- captarea a 5 izvoare de coastă, în localitatea Mesteacăn;
- captarea unui număr total de 6 izvoare, în localitatea Vărai.

Pe lângă acest sistem, alimentarea cu apă în comună se mai face și prin fântânile din gospodăriile individuale ale locuitorilor.

Apa din comună prezintă un grad de duritate considerabil, având în vedere conținutul mare de calcar.

2.9.3 Canalizarea:

În prezent, comuna Valea Chioarului nu dispune de un sistem centralizat de canalizare menajeră, iar scurgerea apelor pluviale se face în mod natural prin intermediul rigolelor și a sanțurilor de scurgere care urmăresc, de regulă, trama stradală.

În aceste condiții, fiecare gospodărie asigură în mod individual deversarea apelor uzate, de cele mai multe ori prin evacuare directă în hasnale neimpermeabilizate sau direct în văile din comună. Astfel, apele uzate menajere și de la adăposturile de animale pot ajunge în pânza freatică, ceea ce reprezintă un adevărat pericol sanitar, având în vedere că o parte importantă din locuitorii comunei folosesc același strat de apă subterană în scop potabil, prin utilizarea fântânilor. Așadar, se consideră prioritară realizarea unei rețele de canalizare a apelor uzate și a apei pluviale cât mai curând posibil.

2.9.4 Alimentare cu energie electrică:

Alimentarea cu energie electrică a Văii Chioarului se realizează prin intermediul Sistemul Energetic Național, aria de acoperire energetică cuprinzând, conform rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor din 2011, un număr de 802 gospodării din totalul de 888, reprezentând 90,2% din locuințele convenționale de pe teritoriul comunei.

La nivelul comunei nu există disfuncționalități în ceea ce privește alimentarea cu energie electrică a locuințelor.

În ceea ce privește sursele de alimentare cu energie electrică, teritoriul comunei Valea Chioarului este traversat de două linii electrice de înaltă tensiune:

LEA SC 220 KV Cluj Florești - Baia Mare III, care traversează comuna în partea de Sud, pe o lungime de aproximativ 4 kilometri, pe direcția NV, la Nord de localitatea Mesteacăn, și LEA DC 110 KV Baciul Cluj - Baia Mare III, care străbate comuna în partea Estică, pe o distanță de aproximativ 1 kilometru.

Sursele de alimentare cu energie electrică pornesc din sistemul energetic național astfel: de la Stația de Transformare Șomcuta Mare, prin intermediul LEA 20 KV Șomcuta Mare, ramura - Văleni - Valea Chioarului - Românești și ramura Buciumi - Valea Chioarului - Românești.

Astfel, alimentarea cu energie electrică a localităților comunei se face prin intermediul LEA 20 KV, care intră pe teritoriul comunei dinspre satul Vălenii Șomcutei și alimentează localitățile Curtuiușu Mare și Durușa, în partea de Sud a localității Durușa, aceasta ramificându-se înspre localitățile Vărai, Fericea și Valea Chioarului, în timp ce localitatea Mesteacăn se alimentează dintr-o ramificație care vine dinspre comuna Boiu Mare, mai exact, din localitatea Prislop.

În ceea ce privește posturile de transformare, acestea sunt amplasate, pe teritoriul comunei, după cum urmează:

în localitățile Curtuiușu Mare, Durușa, Vărai, Fericea - câte un PTA;

în localitatea Valea Chioarului - 5 PT, dintre care 4 PTA-uri și un PTZ;

în localitatea Mesteacăn - 4 PTA-uri.

2.9.5 Telefonie:

În privința telecomunicațiilor, locuitorii comunei Valea Chioarului au acces la întreaga gamă de servicii de telecomunicații după cum urmează:

- servicii de telefonie fixă și mobilă
- televiziune prin cablu și fibră optică
- internet fix, prin fibră optică, sau mobil, prin modem, serviciu oferit de operatorii de telefonie mobilă.

În privința telefoniei fixe, comuna Valea Chioarului este traversată pe direcția Nord – Sud-Vest prin partea estică a teritoriului de rețeaua magistrală telefonică ce aparține județului Maramureș și care intră în comună dinspre orașul Șomcuta Mare. Astfel, în localitatea de reședință, Valea Chioarului, se află centrala telefonică automată care deține echipamente digitale distante și care este racordată la magistrala de fibră optică.

De asemenea, serviciile de telefonie mobilă sunt asigurate de către marii operatori din țară, precum Orange, Vodafone, Cosmote și RCS - RDS/Digi Mobil, în același timp, aceștia asigurând și servicii de internet mobil prin modem.

Rețelele de telefonie mobilă au acoperire în toate localitățile comunei, în zonele în care nu există semnal, existând posibilitatea instalării unor posturi de telefonie fixă, astfel că, în prezent, nu sunt înregistrate zone locuite izolate din acest punct de vedere.

2.9.6 Alimentarea cu căldură:

Referitor la sursele de încălzire folosite la nivelul comunei, așa cum este specific, în general, mediului rural, majoritatea populației folosește lemnele de foc, mai ales având în vedere că acestea sunt disponibile pe scară largă în această zonă. În același timp, încălzirea centrală este destul de rară în Valea Chioarului, doar o mică parte dintre locuințe beneficiind de un sistem centralizat, prin montarea de microcentrale termice pe gaz metan sau pe lemne, în restul locuințelor utilizându-se sobele.

Așadar, conform rezultatelor preliminare înregistrate în cadrul Recensământului Populației și Locuințelor din 2011, aproximativ 9% din locuințe (din numărul total de 888 de locuințe, doar 76 dispuneau de un sistem de încălzire centrală) beneficiau de centrale termice, din acest punct de vedere situația la nivelul comunei fiind mai puțin bună decât cea de la nivel național sau județean unde sunt înregistrate mai multe locuințe care dispun de încălzire centralizată (44,4% la nivel național și 34,8% la nivel județean).

2.9.7 Alimentarea cu gaz metan:

Comuna Valea Chioarului este racordată la Sistemul Național de Alimentare cu Gaze Naturale, fiind traversată de conducta magistrală de transport gaz metan de înaltă presiune 012” - Dej - Baia Mare, pe direcția Sud - Nord.

Conform ultimelor date înregistrate de Institutul Național de Statistică, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor existente pe teritoriul comunei era, la nivelul anului 2012, de 14,6 kilometri, în timp ce cantitatea de gaze naturale distribuite era de 180.000 m³, dintre care folosiți pentru uz casnic 129.000 m³.

2.9.8 Gospodărie comunală:

În localitate există cimitire umane dimensionate corespunzător, amplasate în intravilan.

Activitățile specifice gospodăriei comunale sunt administrate astfel:

- Cimitirele - de către biserici;
- Deșeurile - de către fiecare producător al acestora.

Activitatea de gestionare organizată a deșeurilor din comuna Valea Chioarului are loc în prezent doar în satul reședință de comună și se caracterizează prin transportul deșeurilor de către o firmă locală și depozitarea acestora la un punct pentru gestionarea deșeurilor din Satu Mare.

Având în vedere că satele aparținătoare nu dispun de un sistem centralizat de colectare a deșeurilor menajere, acestea sunt în prezent depozitate de către locuitori pe platforme individuale mai mult sau mai puțin amenajate, ceea ce cauzează poluarea apelor și solurilor și prezintă anumite riscuri pentru sănătatea populației. De asemenea, o parte din deșeurile vegetale sau deșeurile menajere reutilizabile sunt folosite de către locuitori ca hrană pentru animalele din gospodării, iar o parte sunt arse.

Activitatea de gestionare a deșeurilor va fi preluată de un sistemul integrat de management al deșeurilor de la nivel județean.

Conform Planului județean de gestionare a deșeurilor Maramureș, în comună se generează 336 tone de deșeuri pe an.

2.10 PROBLEME DE MEDIU:

Poluarea aerului

Așezarea comunei Valea Chioarului într-un cadru natural deosebit, liniștit și departe de poluarea specifică zonelor urbane, dar și faptul că o parte importantă a teritoriului comunei este acoperită de păduri, face ca, în general, locuitorii comunei să se bucure de un aer curat și nepoluat.

În prezent, singurele surse care ar putea să constituie o amenințare de poluare a aerului sunt exfiltrațiile de la autovehicule, însă, valorile poluării se mențin relativ reduse și nu prezintă un pericol real pentru contaminarea zonei sau pentru scăderea atractivității sale.

Poluarea solului

Poluarea solului din comună este cauzată, în principal, de depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere, de scurgerile din platformele de gunoi menajer și gunoi de grajd aferente adăposturilor de animale, de deversările de ape uzate menajere din puțurile absorbante (provenite de la locuințe sau grajduri de animale) direct în șanțurile drumului, precum și de la salubritatea incorectă sau chiar insalubritatea drumurilor.

Poluarea apei

Poluarea apei din comună afectează atât apele subterane, cât și pe cele de suprafață. Astfel, poluarea apelor subterane este cauzată, în principal, de aceiași factori ca și poluarea solului, iar, în timp ce poluarea apelor de suprafață este cauzată de deversarea în pârauri a borhotului rezultat de la producerea horincii din comună și de deversările apelor menajere și deșeurilor din locuințe și grajduri direct în apele curgătoare din comună.

Poluarea sonoră

Faptul că Valea Chioarului este amplasată în mare parte într-o zonă relativ izolată de traficul și poluarea sonoră specifică marilor centre urbane, face ca problemele cauzate de poluarea sonoră să fie minime. Pe de altă parte însă, reședința de comună și satul Mesteacănu sunt situate direct pe ruta Baia Mare – Dej/ Cluj Napoca (E 58), ceea ce face ca traficul aglomerat și traficul greu de pe drumul european să aibă un impact negativ asupra confortului fonic pe care îl resimt locuitorii din această zonă a comunei.

O altă posibilă sursă de poluare sonoră vine din activitățile de exploatare a lemnului, însă acestea se desfășoară departe de așezările omenești și nu sunt atât de extinse încât să afecteze habitatul din zonă.

Zone inundabile

Inundațiile survin atunci când pâraurile din zonă își măresc debitele, însă, acestea se revarsă, în principal, în afara zonelor de construcții, afectând culturile de câmp și mai puțin zonele locuite. Conform hărților de risc la inundabilitate, pe teritoriul administrativ al comunei Valea Chioarului nu se înregistrează fenomene de inundabilitate.

Alunecări de teren:

În Planul de Amenajare a teritoriului Național - Secțiunea V - Zone de risc natural, este menționată comuna Valea Chioarului, cu risc mediu de producere a alunecărilor de teren primare și reactivate.

Localitățile Curtuiușu Mare și Valea Chioarului sunt cele care prezintă cele mai mari riscuri în ceea ce privește alunecările de teren, având un potențial relativ ridicat de producere a acestor fenomene.

MONUMENTE ISTORICE

Conform Listei Monumentelor Istorice 2015, pe teritoriul comunei Valea Chioarului există un sit arheologic și trei monumente de arhitectură, unul de categoria A iar celelalte două de categoria B.

Tabel 12: Lista monumentelor istorice 2015

Nr. crt	COD LMI 2015	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1	MM-I-s-B-04395	Situl arheologic de la Valea Chioarului, punct "La Parhon" („Valea Caselor”, „Mesteacăn”)	Sat Mesteacăn, comuna Valea Chioarului	"La Parhon", „Valea Caselor"	1697
2	MM-I-m-B-04395.01	Așezare	Sat Mesteacăn, comuna Valea Chioarului	"La Parhon", „Valea Caselor"	sec. VII-IX, Cultura Suci de Sus
3	MM-I-m-B-04395.02	Așezare	Sat Mesteacăn, comuna Valea Chioarului	"La Parhon", „Valea Caselor"	sec. III-IV p. Chr.
4	MM-I-m-B-04395.03	Așezare	Sat Mesteacăn, comuna Valea Chioarului	"La Parhon", „Valea Caselor"	Epoca bronzului, Cultura Suci de Sus
5	MM-II-m-B-04575	Biserica „Sf. Paraschiva"	Sat Fericea, comuna Valea Chioarului	30	1887
6	MM-II-m-A-04790	Biserica de lemn „Sf. Nicolae"	Sat Valea Chioarului, comuna Valea Chioarului	38	sec. XVIII

7	MM-II-m-B-04794	Biserica de lemn „Sf. Arhangheli”	Sat Vărai, comuna Valea Chioarului	26	1846
---	-----------------	--------------------------------------	---	----	------

1. Situl arheologic de la Valea Chioarului, punct ”La Parhon” („Valea Caselor”, „Mesteacăn”)

Conform Studiului arheologic întocmit de către Vanderlay Arheo SRL, pe teritoriul administrativ al comunei Valea Chioarului există trei zone cu potențial arheologic:

Mesteacăn – La Parhon:

Stațiune cu mai multe niveluri de locuire: așezare din epoca bronzului - cultura Suci de Sus faza a II-a; așezare de epocă romană - sec. III-IV d.Chr.; așezare medieval timpurie -sec.VII-IX d.Chr.

Situl arheologic de la Mesteacăn din punctele La Parhon și Valea Caselor este amplasat în sectorul sudic al Podișului Purcăreț-Biu Mare-Jugăstreni în bazinetul format de pârâul Valea Caselor, la 1.5 km sud-est de biserica din localitate, la 460 m vest de Poarta de intrare – ieșire din județul Maramureș spre județul Sălaj, amplasată pe DN1C, în stânga văii Caselor, foarte aproape de aceasta (70-80 m este de malul stâng al pârâului) pe panta lină a dealului.

Mesteacăn – Valea Caselor

Stațiune cu două niveluri de locuire: așezare din epoca bronzului - cultura Suci de Sus faza a II-a; așezare medieval timpurie - sec.VII-IX d.Chr.

Cod RAN - 109407.02

Situl arheologic de la Mesteacăn din punctul Valea Caselor este amplasat în sectorul sudic al Podișului Purcăreț-Biu Mare-Jugăstreni, în bazinetul format de pârâul Valea Caselor, în partea sudică a localității, la 1.5 km sud-est de biserica din localitate, la 580 m vest de Poarta de intrare – ieșire din județul Maramureș spre județul Sălaj, amplasată pe DN 1C, în stânga văii Caselor, pe panta lină a dealului cu orientare sud-estică.

Valea Chioarului – Pietroasa

Așezare de la sfârșitul epocii bronzului, cultura Suci de Sus sau grupul Lăpuș

Situl nu este înregistrat în RAN sau în LMI

Situl arheologic este situat în partea nord-vestică a localității, pe panta estică a dealului numit Pietroasa, la 140 m nord-vest de podul peste valea Bârsău, în stânga văii numite de localnici Vâlcea, la 280 m est de primăria din localitate, în dreapta drumului național DN 1C.

Monumente de arhitectură:

2. Biserica „Sf. Paraschiva” - sat Fericea

COD LMI 2015 - MM-II-m-B-04575

Biserica cu hramul „Sf. Paraschiva” din satul Fericea este încadrată în lista monumentelor istorice, cu cod LMI: MM-II-m-B-04575. Locașul de cult a fost ridicat în anul 1887 de enoriașii greco-catolici. Din lipsa fondurilor pentru reparații, biserica a ajuns în stare avansată de degradare, fiind restaurată în perioada 1992-2000. Din vechea construcție a rămas doar scheletul și turnul de lemn cu foișor înfundat și coif cu bulb la bază și octogonal până la vârf. Interiorul bisericii a fost pictat și tot cu această ocazie a fost reînnoit și iconostasul .

Ulterior, biserica fost renovată din nou în perioada 2016-2018. S-a refăcut sfânta masă, proscomidiarul și s-a repictat și reamenajat în întregime altarul, s-a recondiționat mobilierul și s-a schimbat catapeteasma. Totodată, pictura din biserică a fost refăcută, s-au înlocuit icoanele și tetrapodele, a fost recondiționat gardul de împrejmuire a curții, a fost realizat Altarul de vară din incinta bisericii și s-a amenajat spațiul pentru lumânări. Biserica a fost resfințită în luna octombrie a anului 2018, cu hramul „Sfântul Nicolae” .

Fig. 16. Biserica „Sf. Paraschiva” - sat Fericea

3. Biserica de lemn „Sf. Nicolae” - sat Valea Chioarului

COD LMI 2015 - MM-II-m-A-04790

Biserica datează din sec. XVIII și aparține cultului ortodox, fiind un monument istoric de valoare națională sau universală.

Înainte de anul 1848 locuitorii erau grupați în mai multe locuri numite Tăietură, Pietroasa, Runc, Valea Morii, Litard și Valea Nucilor. În locul numit „sub Cîtiră” era vechea biserică de lemn.

În anul 1848 armatele revoluționare ungare au incendiat satul și biserica existentă. Refăcându-și casele, locuitorii au început să se așeze de-a lungul drumului ce traversează localitatea. Actuala biserică de lemn a fost primită de la credincioșii din Recea (lângă Baia Mare), a fost transportată cu căruțele și așezată în locul în care fusese cel mai vechi „șintirim” al satului.

După ce 80 de ani a existat în Recea, a fost reconstruită în Valea Chioarului, după cum atestă inscripția ce se găsește pe parapetul corului: „Această sfântă biserică a început a se zidi în anul 1852, în zilele împăratului Francisc I, episcop fiind Șterca Suluțiu Alexandru în Blagiu, fiind protopopu Ioanu Popu în Șomcuta Mare, iar preot fiind Georgiu Merlaș în comuna Gaura, și s-au zugrăvit în 1882 fiind împăratu Franciscu Iosif I, episcop fiind în

Gherla Ioan Sabou, iar protopopu Atanasiu Cotuțiu în Șomcuta Mare, preot fiind Georgiu Merlaș în Gaura, sfințit în anul 1845 în Blaj, corator fiind Buteanu Ioan, Sima Ioan vice și Costin Ioan inspector școlar.” Din altă inscripție ce se găsește în altar: „Această sfântă jertfă o amu început noi Georgiu Merlasiu preot din Gaura anul 1881” se cunoaște primul preot care, după inscripția din altar, se pare că a fost și cel care a pictat-o.

Nu se cunoaște anul morții preotului Merlaș, ctitorul bisericii, nici numele preoților ce au urmat până în 1950, arhiva parohiei până la acel moment fiind distrusă.⁷

4. Biserica de lemn „Sf. Arhangheli” - sat Vărai COD LMI 2015 - MM-II-m-B-04794

Biserica de lemn cu hramul „Sf Arhangheli” este situată în localitatea Vărai la nr. 26, fiind înscrisă în Lista Monumentelor Istorice, cu cod **LMI: MM-II-m-B-04794**. Mare parte a surselor consideră că locașul de cult datează din anul 1846⁸. Cu toate acestea, în literatura de specialitate există și surse care sunt de părere că biserica a fost construită în jurul anilor 1571, de meșteri locali anonimi pe un loc donat de o familie numită Balmoș. Cei din urmă se bazează pe o inscripție de pe un fragment de feronerie exterioară a ferestrelor⁹.

Biserica aparține cultului ortodox, fiind un monument istoric reprezentativ pentru patrimoniul cultural local.

Fig. 17. Biserica de lemn „Sf. Nicolae” - sat Valea Chioarului

Deși are o arhitectură tipică zonei Chioar, biserica se deosebește de alte construcții similare prin pridvorul cu portic prevăzut cu șarpantă proprie, peste care se înalță un turnuleț cu foișor înfundat. Aici, deasupra intrării în pronaos se află inscripția cu date despre biserică

⁷ https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Valea_Chioarului

⁸ <https://patrimoniul.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-MM.pdf>

⁹ <https://chioar.culturamm.ro/biserica-de-lemn-sfintii-arhangheli-din-varai/>

(pisania) din 1991. Din pridvor se urcă în pod, pe scara veche, încastrată recent în lambriuri. Peretele despărțitor dintre naos și pronaos are goluri prevăzute cu stâlpișori¹⁰.

Naosul este boltit cilindric, iar altarul are bolta poligonală, în consolă. Cafasul (balconul) cuprinde o parte din naos și pronaosul până la turn.

Turnul are un foișor închis cu douăsprezece ferestre cu obloane. Coiful turnului este înalt, voluminos, fiind considerat printre cele mai înalte turnuri de biserică din regiune (40 m).

Intrarea în biserică se face prin porticul care protejează pridvorul, care, la rândul său, ocrotește fațada pictată cu scene ce redau precum Păcatul originar și Izgonirea din Rai alături de Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril.

În exterior, pe latura sudică, se află o cruce cenotaf inscripționată: "Preot Elie Lup Prodan (1821-1890)". Pe un fragment de feronerie a ușii de intrare în pridvor se află inscripționat anul 1995.

Iconostasul se deosebește de altele prin prezentarea registrelor în tablouri delimitate geometric de chenare albe. Cele din partea inferioară reprezintă scene colective, în mișcare, predominând cromatica de roșu și albastru închis pe un fundal întunecat. Registrul superior îl reprezintă pe Iisus Răstignit, pe un fundal caroiat și acoperit cu stelute. În extremitățile de sus sunt reprezentate buchete și vase cu flori, viță de vie, toate de culoarea albă, ceea ce conferă o notă de originalitate întregii construcții artistice.

În general pictura murală a bisericii din Vărai este asemănătoare cu cea din Bicaz, Soconzel și Coruia, fapt care sugerează că ar fi fost executată de același/aceiași meșter/meșteri zugrav/zugravi.

Lucrări de restaurare a construcției au fost executate în anul 1991, când a fost refăcută și pictura interioară, care este de factură neobizantină, spectaculoasă.

Patrimoniul mobil al bisericii cuprinde un clopot datat 1571 și inscripționat cu grafie slavonă, precum și un potir de cult din anul 1918 și o carte veche românească (Triodion) din anul 1800¹¹.

¹⁰ Grigore Man, *Biserici de lemn din Maramureș*, Baia Mare, Editura Proema, 2005, pp. 391-392.

¹¹ <https://chioar.culturamm.ro/biserica-de-lemn-sfintii-arhangheli-din-varai/>

Biserica a fost construită pe cheltuiala credincioșilor din parohie, iar oamenii care au construit biserica au fost din Pânticeu. Lucrurile istorice de o mare valoare artistică pe care le deține biserica sunt: un clopot din anul 1571, cărțile bisericești în litere chirilice, care datează din anul 1742, un potir, steluța și disc din argint.

Fig. 18. Biserica de lemn „Sf. Arhangheli” - sat Vărai

ARII NATURALE PROTEJATE

Pe teritoriul administrativ al comunei Valea Chioarului există două arii naturale protejate: Situl de importanță comunitară **ROSCI0192 Peștera Măgurici** și Situl de protecție specială avifaunistică **ROSPA0114 Cursul mijlociu al Someșului**.

1. ROSCI0192 Peștera Măgurici

Peștera Măgurici (monument al naturii) este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a III-a IUCN (rezervație naturală de tip speologic), situată în extremitatea sud-estică a comunei, pe teritoriul administrativ al comunelor Valea Chioarului, Boiu Mare și Ileanda.

Peștera Măgurici, întinsă pe o suprafață de 1 ha, a fost declarată arie protejată prin Hotărârea de Guvern nr. 2151 din 30 noiembrie 2004 și se suprapune sitului de importanță comunitară omonom, sit inclus în rețeaua ecologică europeană – Natura 2000.

Aria naturală protejată reprezintă o peșteră aflată în partea nord – vestică a Podișului Someșan (în versantul sudic al Dealului Măguriței), dezvoltată în roci oligocene, în deschidere cu o galerie de acces care ajunge în Sala Bifurcației din care se deschid alte galerii (Galeria Ascendentă, Galeria cu Lilioci, Galeria cu Guano), săli circulare, diaclize, săritori; cu depuneri parietale de calcit.

Populația de lilioci din această peșteră formează colonii de sute sau mii de exemplare, numărul lor fiind dependent de specie, sezon și biologia lor. Dintre speciile identificate în arealul rezervației se pot aminti: liliacul mare cu potcoavă (*Rhinolophus ferrumequinum*), liliacul mic cu potcoavă (*Rhinolophus hipposideros*) și liliacul cu aripi lungi (*Miniopterus schreibersii*).

2. ROSPA0114 Cursul mijlociu al Someșului

Cursul mijlociu al Someșului este o zonă protejată (arie de protecție specială avifaunistică - SPA) situată în nord-vestul Transilvaniei, pe teritoriile județelor Maramureș și Sălaj.

Aria naturală se întinde în extremitatea vestică a județului Sălaj și cea sudică a Maramureșului, ocupând teritoriile administrative ale comunelor Benesat, Băbeni, Cristolț, Ileanda, Letca, Lozna, Năpradea, Rus, Someș-Odorhei, Surduc și Sălățig și cele ale orașelor Jibou și Cehu Silvaniei (din județul Sălaj); precum și cele ale comunelor Mireșu Mare și Valea Chioarului; și cel al orașului Ulmeni din județul Maramureș. Situl se află în apropierea drumului național DN1H care leagă municipiul Zalău de Jibou.

Situl „Cursul mijlociu al Someșului” a fost declarat arie de protecție specială avifaunistică prin Hotărârea de Guvern nr.971 din 2011 (privind modificarea și completarea HG 1284/2007, cu privire la instituirea ariilor de protecție specială avifaunistică, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 33.258, 90 hectare.

Aria protejată (încadrată în bioregiunea continentală a Patformei Someșene, pe cursul mijlociu al râului Someș și a afluenților săi din acest bazin) reprezintă o zonă naturală (pajiști naturale, pășuni, păduri de luncă, heleștee, terenuri arabile și culturi) ce asigură condiții de hrană, cuibărit și viețuire pentru mai multe specii de păsări migratoare, de pasaj sau sedentare. Situl cuprinde cinci clase de habitate de interes comunitar (Ape dulci continentale; Culturi cerealiere extensive; Pajiști ameliorate; Păduri caducifoliolate; Alte terenuri cultivate) și include cinci rezervații naturale: Calcarele de Rona, Lunca cu lălea peștriță - Valea Sălajului, Pădurea „La Castani”, Pietrele Moșu și Baba și Stanii Clițului.

La baza desemnării sitului se află mai multe specii de păsări protejate la nivel european (prin directivele 147/CE din 30 noiembrie 2009 și 79/409/CEE din 2 aprilie 1979 - privind conservarea păsărilor sălbatice) sau aflate pe lista roșie a IUCN.

Specii de păsări semnalate în arealul sitului: uliu porumbar (*Accipiter gentilis*), stârc cenușiu (*Ardea cinerea*), rață mare (*Anas platyrhynchos*) lăcarul mare (*Acrocephalus arundinaceus*), lăcar-de-mlaștină (*Acrocephalus palustris*), lăcar-de-lac (*Acrocephalus scirpaceus*), fluierar de munte (*Actitis hypoleucos*), pițigoi moțat (*Aegithalos caudatus*), ciocârlie-de-câmp (*Alauda arvensis*), rață mare (*Anas platyrhynchos*), pescăruș albastru (*Alcedo atthis*), fâsă-de-câmp (*Anthus campestris*), fâsă de pădure (*Anthus trivialis*), acvila țipătoare mică (*Aquila pomarina*), stârc cenușiu (*Ardea cinerea*), ciuf-de-pădure (*Asio otus*), cucuvea (*Athene noctua*), bufniță (*Bubo bubo*), șorecar comun (*Buteo buteo*), caprimulg (*Caprimulgus europaeus*), cânepar (*Carduelis cannabina*), sticlete (*Carduelis carduelis*), florinete (*Carduelis chloris*), scatiu (*Carduelis spinus*), cojoaică de pădure (*Certhia familiaris*), prundașul gulerat mic (*Charadrius dubius*), chirighiță-cu-obraz-alb (*Chlidonias hybridus*), barză albă (*Ciconia ciconia*), șerpar (*Circaetus gallicus*), erete-de-stuf (*Circus aeruginosus*), botgros (*Coccythraustes coccythraustes*), porumbel de scorbură (*Columba oenas*), porumbel gulerat (*Columba palumbus*), corb (*Corvus corax*), prepeliță (*Coturnix coturnix*), cristei de câmp (*Crex crex*), cuc (*Cuculus canorus*), lăstun de casă (*Delichon urbica*), ciocănitoarea de stejar (*Dendrocopos medius*), ciocănitoarea pestriță mică (*Dendrocopos minor*), ciocănitoare neagră (*Dryocopus martius*), presură galbenă (*Emberiza citrinella*), șoimul rândunelelor (*Falco subbuteo*), vânturel roșu (*Falco tinnunculus*), acvilă pitică (*Hieraaetus pennatus*), stârc pitic (*Ixobrychus minutus*), sfrâncioc (*Lanius excubitor*), sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*), sfrânciocul cu frunte neagră (*Lanius minor*), grelușel-de-zăvoi (*Locustella luscinioides*), ciocârlie-de-pădure (*Lullula arborea*), prigoare (*Merops apiaster*), presură sură (*Miliaria calandra*), grangur (*Oriolus oriolus*), ciuf-pitic (*Otus scops*), potârniche (*Perdix perdix*), viespar (*Pernis apivorus*), ciocănitoarea verzuie (*Picus canus*), mugurar (*Pyrrhula pyrrhula*), lăstun de mal (*Riparia riparia*), sitar de pădure (*Scolopax rusticola*), turturică (*Streptopelia turtur*), huhurez-mic (*Strix aluco*), huhurez-mare (*Strix uralensis*), fluierar cu picioare verzi (*Tringa nebularia*), pupăză (*Upupa epops*) sau nagâț (*Vanellus vanellus*).¹²

2.11 DISFUNCTIONALITĂȚI:

¹² https://ro.wikipedia.org/wiki/Cursul_mijlociu_al_Some%C8%99ului

2.11.1 Privind activitățile economice:

- Numărul mic de firme și insuficiența locurilor de muncă în comună;
- Putere de cumpărare scăzută a locuitorilor;
- Slabă reprezentare a industriei prelucrătoare;
- Infrastructura de sprijin a sectorului privat slab dezvoltată;
- Lipsa unor exploatații agricole organizate, practicarea unui tip de agricultură de subzistență;
- Lipsa asocierii la nivelul comunei;
- Desfacerea cu dificultate a produselor obținute din agricultură;
- Lipsa unui parc industrial bine delimitat și cu facilități concrete pentru investitorii localizați aici;
- Insuficienta valorificare a resurselor turistice ale cadrului natural;
- Lipsa promovării coerente a turismului în zona comunei;
- Insuficientă susținere, promovare și valorificare a produselor și meșteșugurilor.

2.11.2 Privind structura populației:

- Evoluția descendentă a numărului de locuitori din comună în ultimii ani;
- Rata natalității inferioară mediei județene și naționale;
- Rata mortalității mai ridicată decât ratele înregistrate la nivel județean și național;
- Rata sporului natural negativă;
- Raportul de dependență demografică superior celui de la nivel județean și național și povara economică potențială suplimentară pe care o poartă populația productivă;
- Oportunități economice limitate și insuficiente pentru populația din comună;
- Plecarea permanentă sau temporară a locuitorilor (în special tineri) din comună în căutarea unui loc de muncă în țară sau în străinătate;
- Migrația populației în alte localități din țară sau în străinătate.

2.11.3 Privind căile de circulație:

- Trafic intens și aglomerare a drumului european E58;

- Existența unor drumuri în stare mediocră și rea, care necesită lucrări de modernizare;
- Lipsa accesului direct la transportul feroviar.

2.11.4 Privind echiparea edilitară:

- Rețeaua de apă potabilă este mai slab dezvoltată decât la nivel județean și național;
- Lipsa rețelei de canalizare și a unei stații de epurare;
- Deversarea apelor uzate menajere direct în apele curgătoare și în pânza freatică.
- Utilizarea unei cantități importante de material lemnos pentru încălzirea gospodăriilor.

2.11.5 Privind protecția mediului:

Se constată diferite tipuri de poluare:

- Poluarea aerului – din cauza exfiltrațiilor de la auto-vehicule, arderii combustibilului solid pentru încălzirea locuințelor și a traficului rutier;
- Poluarea apei – cauzată de depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere, de scurgerile din platformele de gunoi menajer și gunoi de grajd, de deversările de ape uzate menajere din puțurile absorbante direct în șanțurile drumului, precum și de la salubritatea incorectă sau chiar insalubritatea drumurilor.
- Poluarea solului – din cauza deversării în pârâuri a borhotului rezultat de la producerea horincii din comună și a deversării apelor menajere și deșeurilor din locuințe și grajduri direct în apele curgătoare din comună.

2.12 NECESITĂȚI ȘI OPORTUNITĂȚI ALE POPULAȚIEI:

Propunerile privind organizarea viitoare social-economică și urbanistică a comunei Valea Chioarului au ținut seama de necesitățile și opțiunile populației în contextul amplasării geografice, infrastructura rutieră, precum și importanța deținută de comună la nivel teritorial. Au fost consultate autoritățile locale și analizate propunerile pentru dezvoltare, precum și alte sugestii făcute pe parcursul consultărilor din perioada elaborării Planului Urbanistic General.

În discuțiile purtate cu factorii de decizie, aceștia și-au expus punctul de vedere asupra politicii proprii de dezvoltare a localității, și anume:

➤ Includerea în intravilan a gospodăriilor și dotărilor aflate în prezent în extravilan, precum și a zonelor cu potențial de dezvoltare pentru zone rezidențiale, activități productive și turistice.

➤ Sporirea gradului de confort al localității prin:

- asfaltarea drumurilor locale, realizarea de poduri și podețe și implementarea unui sistem de rigole pe marginea drumurilor;
- consolidarea malurilor pârâurilor, în vederea combaterii eroziunii terenurilor din apropiere și a inundațiilor;
- realizarea sistemului de canalizare menajeră;
- realizarea unei stații de epurare a apelor uzate menajere;
- extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă;
- extinderea sistemului de alimentare cu gaz metan;
- încurajarea turismului prin înființarea unor structuri cu potențial turistic, ținând cont de estetica peisajului natural și construit și de activitățile de tip cultural care încă se mai păstrează;
- înființarea unor unități de colectare și prelucrare a produselor agricole;
- modernizarea dotărilor existente și realizarea de noi obiective;
- crearea de spații verzi publice, spații pentru agrement și sport.

➤ Impulsionarea economiei locale, prin atragerea de investitori care să investească în special în agricultură, prin dezvoltarea turismului rural și dezvoltarea producției agricole.

➤ Modernizarea arterelor de circulație la standarde europene.

➤ Protejarea obiectivelor cu valoare de patrimoniu (monumentele de arhitectură, siturile arheologice) și a celor cu valoare arhitecturală (case tradiționale).

➤ Modernizarea clădirilor publice prin menținerea elementelor tradiționale.

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ:

3.1 STUDII DE FUNDAMENTARE:

La întocmirea planului urbanistic general al comunei Valea Chioarului au fost elaborate următoarele studii de fundamentare.:

- **Studii de fundamentare analitice:**
  - Actualizarea suportului topografic:
  - Condiții geotehnice și hidrogeologice:
  - Organizarea circulației și a transporturilor:
  - Protecția mediului, riscuri naturale și antropice
  - Studiu istoric (inclusiv studiu arheologic), studiu peisagistic:
  - Tipuri de proprietate:
  - Infrastructură tehnico-edilitară:
  - Studii pedologice
- **2. Studii de fundamentare consultative:**
  - Analiza factorilor interesați, anchete sociale
- **3. Studii de fundamentare prospective:**
  - Evoluția activităților economice :
  - Evoluția socio-demografică :
  - Mobilitate și transport:
  - Impactul schimbărilor climatice:

Concluziile studiilor de fundamentare:

- Studiu topografic:

În urma efectuării reambulării imobilelor din cadrul UAT Valea Chioarului și în urma consultării datelor oficiale din registrele Oficiului de Cadastru Maramureș cu privire la limitele de intravilan în vigoare și raportările cu parcelele cu numere cadastrale, care dispun de geometrie, s-au constatat următoarele:

- Limitele intravilanului sunt cele stabilite prin planurile de sistematizare elaborate în anul 2002, de la momentul respectiv și până la momentul de față nemaifiind aprobată altă documentație de urbanism la nivel de UAT. Prin urmare, perimetrele construibile în vigoare nu mai corespund cu realitatea din teren și nici cu tendințele de dezvoltare ale comunității.
- Trasarea limitelor de intravilan s-a realizat la momentul respectiv (2002) pe suporturi analogice. Așadar, limitele actualului intravilan nu respectă limitele de proprietate, fiind întâlnite multiple situații în care un imobil este situat parțial în intravilan, parțial în extravilan.

- Zonele de intravilan actuale nu dispun de terenuri libere pentru viitoare construcții, motiv pentru care au apărut situații de construcții în extravilan.

- **Condiții geotehnice și hidrogeologice**

- Datorită faptului ca unitatea administrativ teritorială este străbătută doar de afluenți mici ai râului Bârsău, nu există risc de inundabilitate. Conform hărților de risc la inundabilitate, pe teritoriul administrativ al comunei Valea Chioarului nu se înregistrează fenomene de inundabilitate.
- Pe teritoriul UAT Valea Chioarului se înregistrează fenomene de risc de alunecări de teren
- In Comuna Valea Chioarului există zone cu alunecări de teren și zone inundabile
- Terenul bun de fundare îl constituie formațiunea de argila.
- Adâncimea de fundare a construcțiilor se va face sub adâncimea de îngheț (peste -0,90m)
- In jurul construcțiilor se vor prevedea drenuri de colectare a apelor de precipitații cu dirijare în afara amplasamentului pentru a evita patrunderea apei în terenul de fundare.
- Nivelul hidrostatic este fluctuabil, influențat de nivelul pâraielor și de regimul precipitațiilor, iar acesta poate fi interceptat la adâncimi începând cu -1,50 m.
- Din punct de vedere seismic, amplasamentul cercetat se încadrează în $a_g = 0,15g$ și $T_c = 0,7$ s.
- Din punct de vedere al **categoriei geotehnice**, majoritatea terenurilor din intravilanul prezintă **risc geotehnic redus și risc geotehnic moderat**

- **Organizarea circulației și a transporturilor**

Propuneri:

- Modernizarea și reabilitarea străzilor din comună. Se impune lărgirea carosabilului, realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 2,75 m pentru circulație în sens dublu, respectiv minim 3,75 m pentru circulație într-un singur sens, minim 1,00 m pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

- Amenajarea intersecțiilor, a trotuarelor pentru traficul pietonal și al pistelor de biciclete, acolo unde este posibil. Pistele de biciclete pot fi integrate profilelor stradale, fie se pot amenaja în afara acestora (trasee verzi).

- Amenajarea unor locuri de parcare, în special în imediata apropiere a instituțiilor publice și a punctelor de interes comercial și turistic.

- Mărirea frecvenței curselor de transport public și extinderea liniilor, pentru a încuraja utilizarea acestora în detrimentul autoturismelor personale.

- **Protecția mediului, riscuri naturale și antropice**

Disfuncționalități constatate:

- Existența zonelor cu risc de alunecări de teren
- Existența unor areale cu alunecări de teren cu potențial de reactivare. Existența unor areale cu probabilitate medie și mare de producere alunecărilor de teren
  - Colmatarea albiilor râurilor și pâraielor cu materiale de proveniență naturală sau antropică (aluviuni, vegetație, deșeuri)
  - Insuficiența informare a populației referitoare la expunerea la risc (areale, clase, probabilități)
  - Accidente rutiere, poluarea aerului și sonoră generate de traficul rutier intens
  - Poluarea solului, apelor subterane și de suprafață datorată deversării apelor uzate
  - Poluarea solului și apelor de suprafață datorată depozitării necontrolate a deșeurilor

Propuneri:

- Măsuri de regularizare și îndiguire a cursurilor de apă care cauzează fenomene de inundabilitate.
- Monitorizarea permanentă a zonelor afectate de alunecări
- Măsuri de atenuare a alunecărilor (drenaje, pereți de sprijin, restricții încărcare versanți, limitare surse vibrații etc.)
  - Introducerea de restricții de construire în zonele respective
  - Realizarea de studii geotehnice pentru validarea posibilității de producere a alunecărilor
    - Introducerea de eventuale restricții de construire în zonele susceptibile la producerea de alunecări de teren
    - Realizarea de măsuri de prevenire a producerii alunecărilor de teren (evitarea supraîncărcării versanților, lucrări agrotehnice speciale etc.)

- Întreținerea corespunzătoare a albiilor pentru prevenirea fenomenelor de inundații datorate îngustării profilului
  - Calibrarea rețelei de canalizare pentru preluarea debitelor generate la ploi torențiale
  - Campanii de informare referitoare la expunerea populației și bunurilor la riscuri
  - Evaluarea reală a bunurilor și proprietăților și stimularea realizării de asigurări de risc pentru bunuri
  - Măsuri de consolidare a clădirilor expuse la risc seismic
  - Extinderea sistemului de colectare a apelor uzate din teritoriu
  - Eficientizarea sistemului de gestiune a deșeurilor
  - Creșterea nivelului de educație ecologică a populației

▪ **Studiu istoric**

În comuna Valea Chioarului există trei monumente istorice:

- Biserica "Sf. Paraschiva" sat Fericea
- Biserica de lemn "Sf. Nicolae" sat Valea Chioarului
- Biserica de lemn "Sf. Arhangheli" sat Vărai

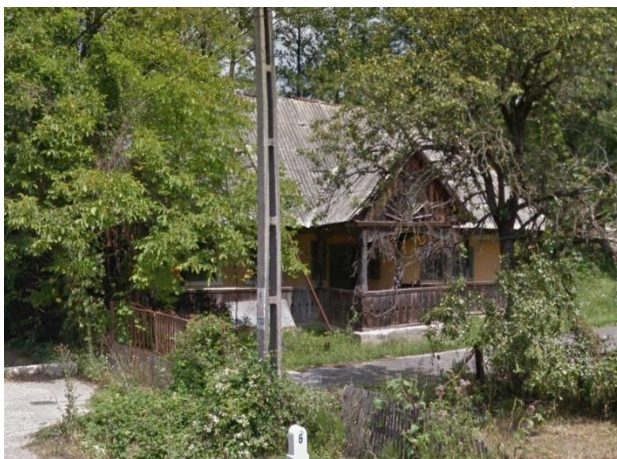
Comuna se încadrează în zona etnogeografică a Țării Chioarului. În satele din comuna Valea Chioarului fondul construit majoritar este constituit din clădiri din perioada comunistă, aspectul general al localităților fiind unul specific mediului rural. Comuna Valea Chioarului dispune de un bogat patrimoniu arheologic.

În urma vizitelor efectuate pe teren au fost identificate foarte puține clădiri păstrate cu arhitectură tradițională specifică Țării Chioarului, mai exact 7 clădiri dintre care 3 în localitatea Mesteacăn, una în localitatea Vărai, una în localitatea Fericea, una în localitatea Curtuișu Mare și una în localitatea Valea Chioarului.

Cele 6 case cu arhitectură tradițională sunt următoarele:

Nr.crt	Localitatea	Adresa	Cod poștal
Poza 1	Mesteacăn	Str. Mesteceni nr. 20	437374
Poza 2	Mesteacăn	Str. Pietrar nr.4	437374
Poza 3	Mesteacăn	Str. Soarelui nr.7	437374
Poza 4	Vărai	Str. Văraului nr 49	437376
Poza 5	Fericea	Str. Fericea nr 28	437373
Poza 6	Curtuișu Mare	Str. Principală, Nr. 111	437373
Poza 7	Valea Chioarului	Str. Principală, Nr.141	437370

Cu toate că șura este un element arhitectural central în Țara Chioarului, în Comuna Valea Chioarului se mai păstrează doar 4 șuri tradiționale:

Șură Valea Chioarului

Șură Durușa

Șură Curtuișu Mare

Șură Curtuișu Mare

Deși poarta maramureșeană nu este un element arhitectural caracteristic în zona Chioarului, în localitatea Curtuișu Mare există o poartă maramureșeană frumos ornamentată.

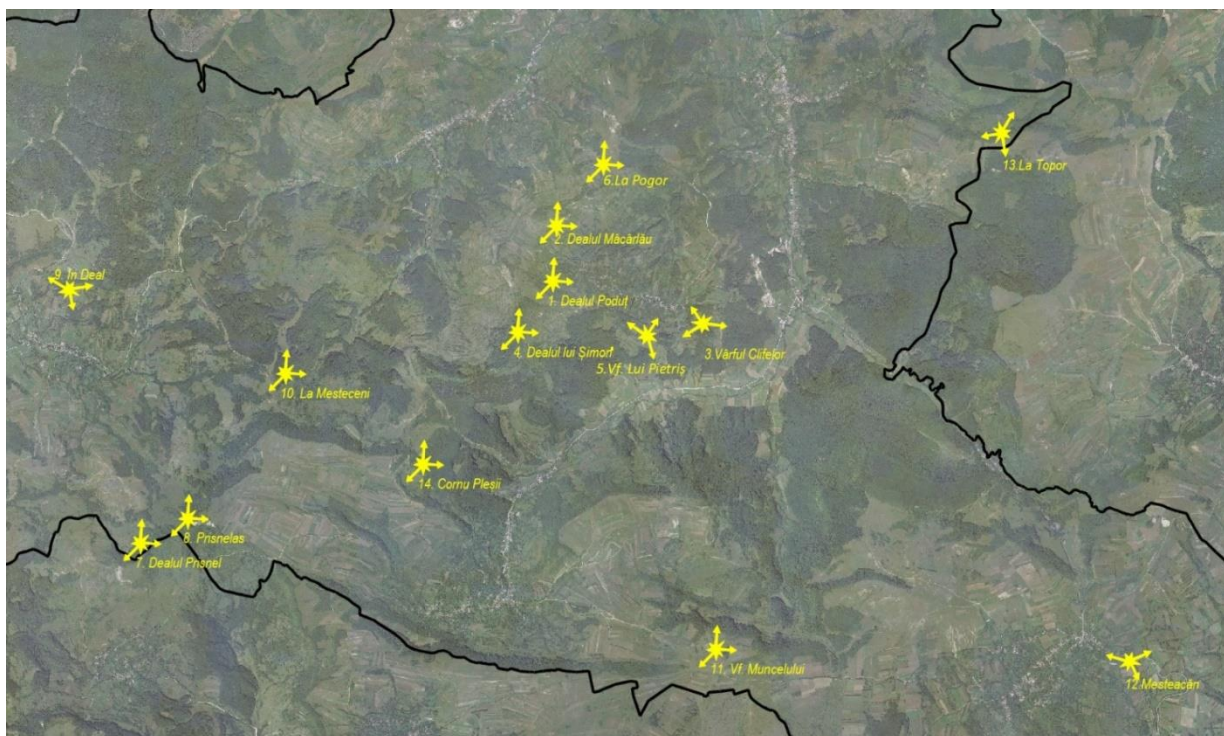

Poartă Curtuișu Mare, nr. 13

ANEXE TRADIȚIONALE	COORDONATE
SURA DURUSA	47.411561075076065, 23.46840106819452
SURA VALEA CHIOARULUI	47.42230729818971, 23.486084800547406
SURA CURTUIUSU MARE	47.42284678329683, 23.43995518153619
SURA CURTUIUSU MARE	47.42940501537828, 23.449824675117576
POARTĂ CURTUIUȘU MARE	47.42940501537828, 23.449824675117576

Peisajul rural al comunei Valea Chioarului este alcătuit din principalele trei categorii: antropice (reprezentat de vatră prin locuințe, anexe, grădini), antropizat (terenurile folosite în scopuri agricole) și cel natural, care în acest caz este cel dominant. Elementele verticale dominante sunt bisericile. Elementul natural apa lipsește sau este puțin prezent în cadrul peisajului.

Puncte de belvedere în comuna Valea Chioarului

Analizând evoluția urbanistică a fiecărei localități s-a ajuns la concluzia că doar nucleul de dezvoltare al localității Valea Chioarului se mai păstrează și astăzi din punct de vedere al tramei stradale și parțial parcelar, iar acesta corespunde cu zona centrală a localității, dispusă concentric în jurul Bisericii Monument Istoric. Restul teritoriilor au fost modificate pe parcursul anilor, iar momentan caracterul general al localităților este de zone pentru locuințe individuale cu specific rural, fără zone istorice păstrate. **În strânsă corelare cu grupa valorică din care face parte monumentul, dar și cu contextul zonei se propune ca limitele zonelor de protecție pentru bisericile monument să fie stabilite în funcție de vecinătățile imediate și de culoarele de vizibilitate către obiectivul cu valoare de patrimoniu.**

Se interzice orice intervenție fără avizul DJCPN în zonele de protecție a monumentelor marcate pe Lista Monumentelor Istorice și pe Repertoriul Arheologic Național.

- Studiu arheologic:

Pentru comuna Valea Chiorului sunt menționate în Lista Monumentelor Istorice patru situri arheologice, trei dintre acestea sunt menționate și în Repertoriul Arheologic Național :

MM-I-s-B-04395	Situl arheologic de la Valea Chioarului, punct “La Parhon” (“Valea Caselor”, "Mesteacă")	sat Mesteacă; comuna Valea Chioarului	“La Parhon”, “Valea Caselor”	
MM-I-m-B-04395.01	Așezare	sat Mesteacă; comuna Valea Chioarului	“La Parhon”, “Valea Caselor”	sec. VII - IX, Cultura Suciului de Sus
MM-I-m-B-04395.02	Așezare	sat Mesteacă; comuna Valea Chioarului	“La Parhon”, “Valea Caselor”	sec. III - IV p. Chr.
MM-I-m-B-04395.03 A	Așezare	sat Mesteacă; comuna Valea Chioarului	“La Parhon”, “Valea Caselor”	Epoca bronzului, Cultura Suciului de Sus

Zonele de protecție pentru aceste situri arheologice sunt spații înconjurătoare ale substanței (parcele) care trebuie protejată, ce joacă rol de tampon între receptor și o potențială sursă de agresiune.

Nu sunt cunoscute, până în luna ianuarie anul 2020, situri arheologice în hotarul localităților Curtuiușul Mare, Durușa și Fericea.

- Studiu Tipuri de proprietate

Pe teritoriul UAT Valea Chioarului se regăsesc următoarele terenuri proprietate publică de interes național:

- Drumul Național 1C și drumul European E58

- terenuri proprietate publică de interes județean:

- Pe teritoriul UAT Valea Chioarului se regăsesc următoarele terenuri proprietate publică de interes județean:
  - Drumul județean DJ 109G

Conform Anexei 69 însușită de Consiliul Local prin Hotărârea nr. 14 din 20/08/1999 privind Inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al comunei Valea Chioarului, comuna deține în proprietate publică toată infrastructura de drumuri publice, inclusiv podețe, sediul primăriei, căminele culturale (Valea Chioarului, Curtuiuşul Mare, Durușa, Mesteacăn, Vărai), imobile aferente școlilor (Valea Chioarului, Curtuiuşul Mare, Durușa, Mesteacăn, Vărai, Ferice), teren de fotbal Valea Chioarului, fântâni (puncte de alimentare cu apă), clădire pentru arhivă, bibliotecă și clubul Tineretului, Remiza P.S.I., clădire brutărie, clădire atelier de tâmplărie, dispensar veterinar, popas Mesteacăn, dispensar uman, piața agroalimentară, rampă resturi menajere, magazine, rețelele edilitare de alimentare cu apă și infrastructura aferentă, terenuri agricole în extravilan, ape, păduri comunale (Amenajament 187.3 ha, Curtuiuşu Mare 319 ha)

- terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice

Din această categorie fac parte terenurile aflate în proprietatea persoanelor fizice (majoritatea imobile cu funcțiunea de locuințe), respectiv terenurile aflate în proprietatea persoanelor juridice precum: pensiuni, magazine, agenți economici, etc.

- **Infrastructura tehnico-edilitară**

Propuneri:

- Introducerea sistemului de alimentare cu gaze naturale din Sistemul Național de Distribuție, pentru toate satele componente.
- Realizare rețelei centralizate de alimentare cu apă, inclusiv hidranți și cișmele stradale, la toate gospodăriile din comună. Traseele rețelei va fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.
- Realizarea rețelei de canalizare menajeră în sistem centralizat, cu întreaga infrastructură necesară.
- Reabilitarea și extinderea rigolelor și șanțurilor de scurgere.
- Racordarea la sistemul energetic național a acelor câteva locuințe care încă nu sunt racordate.
- Extinderea rețelei de iluminat public pe toată lungimea străzilor din intravilan.
- Aplicarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative – parcuri fotovoltaice, panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice.

Evoluția activităților economice

Propuneri preliminare:

În vederea compensării aspectelor deficitare de natură endogenă sau exogenă sunt necesare o serie de măsuri și acțiuni care să valorifice oportunitățile oferite de diversele programe de finanțare a dezvoltării locale, iar pe de altă parte, să valorifice și să maximizeze avantajele comparative pe care comuna le are în raport cu ansamblul teritorial din care face parte. În acest sens se recomandă următoarele:

1. valorificarea superioară a oportunităților oferite de diversele programe de finanțare din domeniul agriculturii și agroturismului (ex. programul LEADER+), bazat pe asocierea producătorilor și pe spiritul de inițiativă, care să conducă la crearea instalațiilor și facilităților tehnice pentru depozitarea și procesarea produselor agricole de origine animală și vegetală;
2. diversificarea activităților economice locale prin:
  - înființarea unor ferme piscicole (ex. păstrăvărie)
  - înființarea unui centru de colectare și prelucrare a laptelui,
  - înființarea unui centru pentru colectarea și prelucrarea ciupercilor și a fructelor de pădure,
  - certificarea ecologică a unor ferme agricole;
3. crearea unui lanț de magazine aprovizionate de producătorii locali cu produse alimentare și crearea unui brand propriu, inclus sub „umbrela” brandului “produs în Maramureș” (ex. pălînca de Maramureș);
4. amenajarea unei stații de producție a biogazului, pe baza produselor reziduale din agricultură;
5. transformarea unor gospodării tradiționale în ferme didactice care să fie incluse în activități agroturistice, unde copiii de vârstă preșcolară și școlară să aibă posibilitatea observării nemijlocite a diverselor aspecte ce țin de creșterea animalelor și activitățile meșteșugărești și agrar-gospodărești.

Evoluția socio-demografică

Disfuncționalități:

- Numeric, populația comunei Valea Chioarului este angajată pe un trend descendent semnificativ (-11.4% între ultimele două recensăminte), similar ruralului

maramureșean, dar și mai accentuat în comparație evoluția populației rurale a României (-9,6%).

- Populația rezidentă, cu cca 5.5% mai redusă decât cea cu domiciliu, în anul ultimului recensământ, este în măsură să ne ofere un indiciu al absenței (pe o perioadă mai mare de un an) a unui număr important de persoane din comună, cel mai probabil plecate la muncă în străinătate.
  - Natalitatea, deși dă anumite semne de revigorare, se menține la valori destul de coborâte (cca 7,9‰ – media ultimului deceniu).
  - Mortalitatea se află pe o traiectorie ascendentă, dar ușor sub media rurală națională.
  - Bilanțul demografic natural, cu tendință descendentă, a înregistrat valori negative, ceea ce înseamnă pierdere de populație pe cale naturală.
  - Bilanțul demografic general, negativ pe tot parcursul ultimului deceniu, cu tendință descendentă, confirmă procesul de diminuare a populației comunei.
  - Modificările în cadrul grupelor majore de vârstă, precum și ponderile ce le caracterizează, evidențiază o populație îmbătrânită demografic, cu perspective deloc favorabile.
-
- În plan spiritual, într-un spațiu tradițional ortodox, încep să-și facă simțită prezența cultele neoprotestante, dar a nu se înțelege că acest lucru ar trebui privit drept o disfuncționalitate, decât, eventual, pentru comunitatea ortodoxă.
  - Proiecția populația, în toate cele trei variante ale sale, indică faptul că populația comunei va continua să scadă pe termen mediu și lung.
  - Deși rata de ocupare a resurselor de muncă evidențiază o tendință ușor ascendentă, există potențial aflat în așteptarea unei mai bune valorificări ale sale, astfel încât numărul șomerilor să-și urmeze trendul descendent.
  - Calitatea resursei umane prin prisma nivelului educațional superior, dar nu numai, poate fi îmbunătățită. Identificăm ponderi mari ale populației fără școală absolvită în comparație cu cele ale ruralului maramureșean.
  - Deși nu intră neapărat în atribuțiunile autorităților locale, se dorește o asistență medicală asigurată și prin intermediul sistemului public; nici măcar la nivelul personalului sanitar mediu nu identificăm vreun reprezentant.

Recomandări:

Având în vedere tendințele de evoluție a populației și disfuncționalitățile identificate, obiectivele de dezvoltare socio-economică a comunei Valea Chioarului ar trebui să aibă în vedere optimizarea și reducerea efectelor fenomenelor demografice negative (îmbătrânire demografică și emigrare internă / externă) și dezvoltarea serviciilor oferite în special populației tinere prin măsuri care să permită dezvoltarea profesională, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii;

Orice demers ce include factorul demografic va trebui să aibă în vedere categoria de populație la care se raportează, respectiv distincția populația cu domiciliu – populația rezidentă.

Având în vedere tendința de evoluție numerică a populației (ascendentă), eventualele strategii de dezvoltare socio-economică creionate la nivelul județului se impun a fi atent examinate pentru a verifica compatibilitatea lor pentru comună.

▪ **Mobilitate și transport:**

Propuneri:

- Modernizarea și reabilitarea străzilor din comună, a drumurilor comunale existente
- Realizarea unui drum de acces care să deservească și nevoile agricole între satele Mestecăn, Vărai și Ferice
- Amenajarea trotuarelor pentru traficul pietonal și al pistelor de biciclete, acolo unde este posibil.
- Amenajarea unor locuri de parcare, în special în imediata apropiere a instituțiilor publice și a punctelor de interes comercial.
- Mărirea frecvenței curselor de transport public și extinderea liniilor, pentru a încuraja utilizarea acestora în detrimentul autoturismelor personale.

Impactul schimbărilor climatice

- Din categoria măsurilor ce se pot lua pentru reducere efectelor negative ale schimbărilor climatice se impune conștientizarea populației în ceea ce privește efectele potențiale negative asupra calității vieții omenești, asupra sănătății populației din cadrul comunității, a modificărilor posibile la nivelul vegetației, faunei și mai ales la nivelul măsurilor agrotehnice.

- Pentru reducerea efectelor negative manifestate asupra plantelor și a animalelor de la nivel comunal se impune realizarea studiilor de evaluare a vulnerabilității diferitelor ecosisteme afectate de către schimbările climatice precum și aplicarea unor măsuri specifice de prevenire și îndepărtare a speciilor invazive în perioadele de exces de precipitații și de caniculă.
- Din categoria măsurilor aplicate la nivelul vegetației forestiere este nevoie de promovarea unor arbori din amestecuri mozaicate cu specii autohtone adaptate schimbărilor climatice, dar ținând cont de efectele nedorite ale carpinizării, extragerea arborilor afectați, căzuți și atacați de dăunători.
- În cazul manifestării unor cantități de precipitații extreme există riscul declanșării unor noi alunecări de teren ori de reactivare a alunecărilor vechi ceea ce reclamă realizarea măsurilor de ordin structural în ceea ce privește diminuarea efectelor negative induse de acestea.
- Pe fondul unor secete prelungite există riscul de uscare parțială a unor arbori fiind astfel nevoie de intervenția în teritoriu pentru îndepărtarea acestor arbori, scăderea numărului de arbori având efecte asupra sănătății și a confortului termic a acestora.
- Informarea populației asupra riscurilor la care se expune în perioada cu temperaturi caniculare poate reduce numărul persoanelor expuse unor cantități ridicate de radiații în perioada critică din cadrul zilelor caniculare prin realizarea activităților specifice în agricultură.
- În cadrul proiectului Calea Verde spre Dezvoltare Durabilă unul dintre obiectivele de atins până în anul 2020 este de reducere a nivelului de acutizare a bolilor cronice în perioadele cu temperaturi extreme, mai ales în rândul persoanelor vulnerabile prin scăderea numărului de îmbolnăviri și de decese legate de schimbările climatice cu minim 10% și cu 30% până în anul 2050.
- Se urmărește de asemenea reducerea suprafeței ecosistemelor afectate de schimbările climatice cu minim 10% până în anul 2020 și cu 30% până în 2050 prin măsurile amintite mai sus. În ceea ce privește procesul de conștientizare a populației se urmărește creșterea numărului de locuitori informați și conștientizați cu privire la problematica adaptării la schimbările climatice cu cel puțin 15% până în 2020, respectiv cu 50% până în 2050.

DIAGNOSTICUL GENERAL:

- Comuna Valea Chioarului este o localitate foarte atractivă pentru turiști, datorită valorilor pe care le păstrează cu privire la patrimoniul material și imaterial.

- Este o localitate preponderent rezidențială, iar principala ocupație a locuitorilor este agricultura, caracter care se va menține și pe termen mediu și lung.

- Comuna Valea Chioarului nu a dispus de un instrument de planificare operațională încă din anii 2002, când politica spațială a fost de concentrare înspre centrul localității, o mare parte din gospodăriile existente la momentul respectiv fiind excluse din perimetrul constructibil prin restrângerea intravilanului. Așadar, actualizarea planului urbanistic general al comunei în ceea ce privește restabilirea teritoriului intravilan pornește de la o situație de fapt care necesită a fi reglementată: limitele perimetrului constructibil stabilit prin P.U.G. 2002 au lăsat numeroase gospodării în afara perimetrului intravilan.

- Teritoriul UAT Valea Chioarului este unul propice locuirii și practicării agriculturii, în special pentru culturile de cereale, pomicultură, legume.

DIAGNOSTICUL PROSPECTIV:

- Proprietarii de terenuri și-au exprimat intenția de construire de noi locuințe individuale pentru membrii mai tineri ai familiilor sau de înființare a unor noi activități economice, motiv pentru care pe parcursul procedurii de consultare a populației în vederea restabilirii reglementărilor urbanistice, aceștia și-au exprimat dorința de a le fi introduse terenurile în intravilan.

- Fiind o zonă propice pentru practicarea agriculturii, sunt preconizate investiții în domeniul agriculturii, acest fapt fiind stimulat și de oportunitățile financiare pe care le oferă programele de finanțare ale Programului Național De Dezvoltare Rurală.

- Comuna are un real potențial turistic, datorită zonei etnogeografice în care se încadrează și a bogățiilor materiale și imateriale pe care le moștenește, prin urmare unul din direcția cea mai probabilă de dezvoltare va fi în domeniul turismului.

- Prin urmare, se preconizează în viitorul apropiat:

- investiții noi în unități de cazare (agropensiuni, pensiuni).

- atragerea de noi investitori pentru diverse servicii conexe turismului: alimentație publică, comerț, etc

3.2 EVOLUTIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI. DIAGNOSTICUL PROSPECTIV

3.2.1 PREVEDERI ALE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI

NĂȚIONAL – pentru Comuna Valea Chioarului:

Secțiunea I – REȚELE DE TRANSPORT:

Nu sunt prevederi pentru comuna Valea Chioarului.

Secțiunea a II-a – APA:

Nu sunt prevederi pentru comuna Valea Chioarului.

Secțiunea a III-a – ZONE PROTEJATE:

Nu sunt prevederi pentru comuna Valea Chioarului.

Secțiunea a IV-a – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI:

Conform Legii nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, Valea Chioarului este sat reședință de comună, așadar localitate de rangul al IV-lea.

Nivel de dotare - echipare: din domeniul administrativ, al educației, sănătății, culturii, comerț, sport, agrement.

Este menționată comuna Valea Chioarului ca făcând parte din categoria zonelor lipsite de orașe pe o rază de circa 25-30 km, care necesită acțiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală.

Secțiunea a V-a – ZONE DE RISC NATURAL:

Pentru comuna Valea Chioarului intensitatea seismică exprimată în grade MSK este minim VII.

Nu sunt prezente fenomene de tipul inundațiilor.

Este menționată comuna Valea Chioarului, cu risc mediu de producere a alunecărilor de teren primare și reactivitate.

Secțiunea a VI-a – ZONE TURISTICE:

Comuna Valea Chioarului este identificată ca o unitate administrativ – teritorială cu concentrare mare de resurse naturale și antropice, dar cu probleme ale infrastructurii turistice.

3.2.2 PREVEDERI ALE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI

JUDEȚEAN MARAMUREȘ – pentru Comuna Valea Chioarului:

Pentru Comuna Valea Chioarului sunt prevăzute următoarele:

- Execuția rețelei de canalizare și a stației de epurare;

- Restaurarea și promovarea bisericilor de lemn;
- Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, sat Varai, comuna Valea Chioarului – sunt necesare lucrări de consolidare a structurii și de refacere a învelitorii;
- Localitatea face parte din axa de rangul III - axa sudică a Chioarului între Valea Chioarului – Boiu Mare – Vima Mică și reprezintă o axă de dezvoltare prioritară;
- Valea Chioarului constituie un pol de creștere din mediul rural 1 (supracomunal);
- Dinamizarea polilor emergenți prin dotarea cu funcții supracomunale a unor centre de comună cu real potențial printre care și localitatea Valea Chioarului;
- Extindere aducțiune apă pentru localitățile componente ale comunei Valea Chioarului: Valea Chioarului, Mesteacăn;
- Extindere rețea de alimentare cu gaz în comuna Valea Chioarului, localitatea Valea Chioarului;
- Extindere rețele publice de joasă tensiune în comuna Valea Chioarului, localitatea Valea Chioarului;
- Asigurarea unei creșteri demografice echilibrate în raport cu oferta de dezvoltare și capacitatea de suport a județului prin diminuarea procesului de îmbătrânire demografică, fenomen cu profunde implicații sociale, aproape toate unitățile administrativ-teritoriale depășind limitele unei evoluții echilibrate, cu deosebire în satele din sudul județului, din zona jugului intracarpatic și a Dealurilor Codrului și în zona piemontană a Depresiunii Maramureș;
- Amenajarea și promovarea unor itinerarii turistice ca branduri integrate brandului de destinație turistică Maramureș: Valea Chioarului – Șomcuta Mare – Coltău – Baia Mare – Desești – Vadu Izei;
- Menținerea școlii gimnaziale în fiecare centru comunal, chiar dacă în unele situații, numărul de elevi este mai redus decât cifra minimă necesară.

3.2.3 PREVEDERI ALE PLANULUI LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU, JUDEȚUL MARAMUREȘ – pentru Comuna Valea Chioarului:

Pentru Comuna Valea Chioarului sunt prevăzute următoarele:

- Construire rețea canalizare;
- Stație de epurare mecano-biologică în Valea Chioarului.

3.2.4 PREVEDERI ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL „VALEA SOMEȘULUI” (din care face parte și comuna Valea Chioarului):

La nivelul teritoriului GAL Valea Someșului principalele direcții de dezvoltare sunt susținerea agriculturii, dezvoltarea sectorului economic și dezvoltarea socio-economică a teritoriului.

Măsuri:

- Cooperarea în scopul creării de forme asociative pentru diversificarea activităților rurale;
- Sprijinirea și dezvoltarea fermelor mici;
- Sprijin pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte și piețe locale;
- Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare;
- Sprijinirea de activități neagricole;
- Crearea infrastructurii sociale pentru populația rurală;
- Dezvoltarea satelor;

3.2.5 PREVEDERI ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ 2014-2020 COMUNA VALEA CHIOARULUI, JUD. MARAMUREȘ

Sunt prevăzute următoarele obiective, domenii cheie de intervenție și proiecte:

1. Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunei prin dezvoltarea infrastructurii publice eficiente și prin creșterea calității mediului înconjurător - Componenta Habitat:

1.1. Dezvoltarea infrastructurii comunei și rezolvarea disfuncționalităților actuale;

1.1.1. Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere:

- Modernizarea DC60 pe întreaga distanță;
- Finalizarea lucrărilor de modernizare a DC61;
- Modernizarea DC63 pe distanța rămasă (2 km.);
- Modernizarea străzilor secundare din localitățile Curtuiușu Mare, Mesteacăn, Durușa, Vărai și Fericea.

1.1.2. Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii agricole:

- Modernizarea drumurilor agricole și comunale dintre localitățile Valea Chioarului și Napradea;
- Modernizarea infrastructurii de acces la terenurile agricole - drumuri vicinale și forestiere;

- Realizarea unui drum de câmp între localitățile Valea Chioarului și Boiu Mare;
- Program de întreținere și îmbunătățire a fondului funciar (accesarea unor măsuri de agromediu).

1.1.3. Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu utilități a comunei:

- Finalizarea lucrărilor de infrastructură, apă și canal;
- Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor la nivelul întregii comune.

1.1.4. Menținerea în stare bună a apelor curgătoare din comună:

- Derularea unui program de regularizare a văilor Fericea și Nucilor;
- Implementarea unui program de urmărire și control al poluării apelor cu deșeuri menajere și instituirea de sancțiuni pentru astfel de incidente.

1.2. Realizarea unei imagini arhitectonice unitare a comunei Valea Chioarului;

1.2.1 Definirea unei strategii urbanistice unitare:

- Realizarea unui regulament de urbanism care să protejeze și să pună în evidență arhitectura locală tradițională;
- Lansarea unui program de urmărire, control și coordonare a dezvoltării urbane.

1.2.2 Îmbunătățirea aspectului general al comunei:

- Dezvoltarea programului de înfrumusețare/toaletare/cosmetizare a comunei - amenajări cu impact ambiental (flori, spații verzi, etc.);
- Realizarea unui program de amenajare a centrelor satelor.

1.3. Dezvoltarea infrastructurii de agrement și conservarea naturii în comună.

1.3.1 Dezvoltarea infrastructurii de agrement din comună:

- Realizarea unui centru multifuncțional în localitatea Fericea;
- Amenajarea unui teren de sport în fiecare localitate;
- Realizarea unui teren de sport cu gazon artificial în localitatea Valea Chioarului;
- Construcția unei săli de sport la nivelul comunei Valea Chioarului.

1.3.2 Implicarea populației în efortul de conservare a naturii:

- Derularea campaniei „Let's do it, Romania” - „Let's do it, Valea Chioarului”;
- Implementarea unui program de educație ecologică la nivelul întregii comune pentru toate categoriile de vârstă.

2. Valorificarea potențialului economic al comunei prin susținerea dezvoltării sustenabile a inițiativei locale și atragerea de noi investiții și investitori - Componenta Economie:

2.1. Dezvoltarea economică durabilă a comunei prin valorificarea resurselor și potențialului local: agricultură - rezidențial – tradiții – turism;

2.1.1 Valorificarea potențialului agricol și forestier al comunei:

- Înființarea unui centru de colectare și procesare primară a fructelor de pădure și a ciupercilor;
- Stimularea asocierii producătorilor de fructe (mere, pere, prune, nuci) într-o cooperativă locală;
- Crearea unui centru de prelucrare a fructelor pe raza comunei, prin parteneriat public privat;
- Stimularea asocierii în sectorul zootehnic și cerealier.

2.1.2 Valorificarea potențialului rezidențial al comunei:

- Dezvoltarea unei strategii de menținere a populației în zonă și de atragere de cetățeni noi, cu scop rezidențial. Derularea unei campanii - "Valea Chioarului - un loc pe care ți-l dorești";
- Dezvoltarea unei strategii de valorificare eficientă a terenului din domeniul public al comunei;

2.1.3 Valorificarea potențialului tradițional specific comunei:

- Dezvoltarea unui program de revitalizare a meșteșugurilor tradiționale (fierărit, prelucrarea lemnului, realizarea pălăriilor);
- Crearea unui brand local privind pălăriile de Chioar, și definirea unei strategii de susținere și promovare a acestui produs artizanal;
- Realizarea unei strategii de valorificare a patrimoniului construit, prin identificarea tuturor caselor vechi cu o valoare patrimonială certă, și includerea acestora într-un program de menținere și valorificare inteligentă în scop turistic și imobiliar - Programul "Cumpără o casă tradițională la Valea Chioarului";
- Înființarea unei asociații a meșteșugarilor și artizanilor locali

2.1.4 Valorificarea potențialului turistic al comunei:

- Realizarea unor trasee turistice și promovarea acestora;
- Crearea unui masterplan/strategie de stimulare a turismului rural, în vederea valorificării potențialului peisagistic și natural al zonei;

- Sprijinirea taberelor/festivalurilor de tipul celei de la Durușă "Summer Hills", și implicarea comunităților în acțiuni similare.

2.1.5 Revitalizarea ritualurilor, tradițiilor și meșteșugurilor locale:

- Revigorarea tradițiilor și a obiceiurilor locale, precum și promovarea acestora la nivelul comunei și în afară;

- Înființarea unui atelier de meșteșuguri locale.

2.2. Stimularea inițiativelor economice private pentru dezvoltarea economică sustenabilă a comunei.

2.2.1 Îmbunătățirea infrastructurii de sprijin pentru afaceri la nivelul comunei:

- Crearea unei strategii de atragere a investițiilor în localitate care să cuprindă identificarea unor oportunități de afaceri în comună, formularea domeniilor atractive, specificarea facilităților pentru investitori, crearea de materiale promoționale etc;

- Promovarea oportunităților de finanțare prin intermediul Consiliului Local.

2.2.2 Atragerea de investitori în comuna Valea Chioarului:

- Program/strategie pentru valorificarea bentonitei și redeschiderea minei;

- Program/strategie pentru valorificarea biomasei disponibile la nivelul întregii comune.

3. Îmbunătățirea accesului populației la servicii socio-culturale moderne și adaptate nevoilor locale - Componenta Societate:

3.1. Sprijinirea dezvoltării armonioase a societății din Valea Chioarului prin adoptarea de măsuri adaptate specificului local;

3.1.1 Facilitarea educației generațiilor tinere prin investiții și programe inovative:

- Definirea unei strategii de revitalizare a învățământului local prin atragerea de profesori tineri și competenți în corpul profesoral;

- Implementarea unor activități de after-school și „Club al Elevilor” care să dezvolte aptitudinile elevilor din localitate;

- Amenajarea unor spații de joacă pentru copii;

- Dezvoltarea unui program de carieră pentru copiii din comuna Valea Chioarului realizat de Primăria Valea Chioarului, Școala Generală și Asociația de Dezvoltare Comunitară Valea Chioarului.

3.1.2 Îmbunătățirea infrastructurii școlare:

- Amenajarea terenurilor școlilor din comună;

- Realizarea unui program de dotare cu echipamente IT a școlilor.

3.1.3 Creșterea implicării populației în dezvoltarea comunei și creșterea coeziunii sociale:

- Înființarea unei Asociații de dezvoltare a comunei, propunere: Asociația pentru Dezvoltare Comunitară Valea Chioarului;
- Stimularea activităților de voluntariat la nivelul comunei prin programe de interes comunitar.

3.1.4 Revitalizarea vieții culturale din comună:

- Construirea unui Cămin Cultural în satul Fericea;
- Implementarea unui program de revitalizare a activităților culturale la nivelul întregii comune;
- Inițierea și dezvoltarea unor parteneriate și colaborări între Căminul Cultural și alte instituții culturale.

3.2. Creșterea calității vieții pentru toți locuitorii comunei și sprijinirea categoriilor defavorizate.

3.2.1 Stimularea vieții active independente a locuitorilor comunei:

- Desfășurarea unor programe de calificare sau recalificare a locuitorilor pentru adaptarea la condițiile pieței;
- Desfășurarea unor campanii de informare și consiliere a locuitorilor comunei pentru desfășurarea de activități economice independente.

3.2.2 Sprijinirea vârstnicilor din comună în contextul îmbătrânirii tot mai accentuate a populației:

- Atragerea unei investiții în servicii sociale, în special privind serviciile de îngrijire a vârstnicilor, care să se adreseze unei regiuni mai largi decât limitele comunei;
- Înființarea unei asociații (club) al pensionarilor.

3.2.3 Creșterea calității serviciilor de îngrijire medicală:

- Stimularea înființării unui cabinet medical la nivelul comunei;
- Stimularea înființării cabinetelor stomatologice.

3.3. Aproximarea autorităților publice locale față de cetățeni.

3.3.1 Creșterea capacității de management, de atragere de finanțări și de administrare a autorităților publice locale:

- Participarea personalului autorităților publice locale la cursuri de specializare și perfecționare;
- Participarea personalului autorităților publice locale la schimburi de experiență;

3.3.2 Îmbunătățirea comunicării între autoritatea publică locală și cetățeni:

- Actualizarea tuturor metodelor de comunicare ale autorității publice locale cu cetățenii;
- Crearea unui program de relații publice a Administrației Publice Locale cu comunitatea locală;
- Dezvoltarea unui program de relații publice din partea primăriei cu locuitorii comunei, inclusiv cu cei plecați în străinătate pentru lucru (facebook, e-mail) și a unei baze de date cu datele lor de contact (adresa de e-mail, număr de telefon etc.) pentru a fi informați despre starea comunei și diverse evenimente de peste an, pentru a fi invitați să ia parte la aceste evenimente, sau pentru comunicarea unor oportunități economice de investiții sau angajare care apar la nivelul comunei Valea Chioarului.

3.2.6 PREVEDERI ALE MASTERPLANULUI PENTRU EXTINDEREA ȘI REABILITAREA INFRASTRUCTURII DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ - JUDEȚUL MARAMUREȘ – pentru Comuna Valea Chioarului:

Investiții pentru conformare în domeniul apei destinate consumului uman

Pentru alimentare cu apă a comunei Valea Chioarului se propune construcția a 5 captări apă din subteran, 5 stații de tratare inclusiv dezinfecție în localitățile Valea Chioarului, Curtuișu Mare, Fericea, Mesteacăn, Vărai.

Sunt propuse 6 rezervoare de înmagazinare a apei, cu capacitatea 50 mc fiecare, în localitățile: Valea Chioarului, Curtuișu Mare, Fericea, Mesteacăn, Durușa și Vărai.

Rețeaua de distribuție apă potabilă, propusă (procurare conducte și echipamente, stații de pompare intermediare, terasamente, montaj, inclusiv piese speciale, hidranți, cămine de vane, desfacere și refacere sistem rutier) pentru comuna Valea Chioarului are o lungime de 21000 m.

Investiții pentru conformare în domeniul colectării și epurării apelor uzate

Rețea de canalizare - lucrare ce presupune procurarea conductelor și echipamentelor, a căminelor de vizitare și a căminelor speciale, stații de pompare, terasamente, montaj, desfacere și refacere sistem rutier pe o lungime de 7720 m; colector de transport lucrare ce presupune procurarea conductelor și echipamentelor, a căminelor de vizitare și a căminelor speciale, stații de pompare, terasamente, montaj, desfacere și refacere sistem rutier pe o lungime de 16600 m. Este prevăzută și construcția unei stații de epurare.

DIAGNOSTICUL PROSPECTIV

Istoria și așezarea comunei Valea Chioarului se leagă de zona etnografică din care aceasta face parte și anume, Țara Chioarului, o zonă etnografică întinsă, cu elemente distinctive care îi conferă autenticitate. Particularitățile culturale ale comunei sunt strâns legate de cele ale Țării Chioarului, un leagăn străvechi al culturii, care păstrează peste secole tradițiile, portul popular dar și legendele locale.

Comuna Valea Chioarului dispune de un potențial turistic format din meșteșugurile, datinile, tradițiile și obiceiurile populare transmise, din generație în generație, de-a lungul veacurilor. Prin urmare unul din factorii cei mai probabili de dezvoltare va fi în domeniul **turismului rural**. Se dorește păstrarea specificului rural al comunei, pentru a nu dispărea cu totul elementele de identitate teritorială.

Fiind o zonă propice pentru practicarea agriculturii și pentru creșterea animalelor, comuna se poate dezvolta pe viitor în această direcție. **Agricultura ecologică, pomicultura și zootehnia se pot dezvolta**, un avantaj fiind și faptul că în zonă nu există surse majore de poluare.

Dezvoltarea agriculturii performante și eficiente poate fi stimulată și de oportunitățile financiare pe care le oferă programele de finanțare ale Programului Național De Dezvoltare Rurală.

În ceea ce privește **turismul**, în localitatea Valea Chioarului se află situri arheologice și trei monumente de arhitectură valoroase. Acestea constituie atracții pentru turiști și pot fi incluse în diferite trasee turistice.

Existența a două arii naturale protejate, Situl de importanță comunitară ROSCI0192 Peștera Măgurici și Situl de protecție specială avifaunistică ROSPA0114 Cursul mijlociu al Someșului constituie un alt tip de turism care poate fi încurajat și dezvoltat în viitor, și anume **ecoturismul**. Ariile naturale protejate au devenit în ultimul timp destinații de vacanță, ceea ce contribuie la creșterea gradului de conștientizare al valorii și importanței lor pe plan local, național și uneori chiar regional. Călătoriile în ariile protejate au la bază dorința turiștilor de a cunoaște natura, de a trăi experiențe unice în locurile de destinație, de relaxare într-un cadru natural lipsit de poluare.¹³ Cele trei arii naturale protejate prezintă interes datorită ihtiofaunei, vegetației și faunei. Se pot realiza în cadrul acestor arii activități precum studierea naturii, florei și faunei, fotografierea, pictura peisajelor, drumeții, plimbări pe jos sau, iarna, cu

¹³ http://www.amfiteatru-economic.ro/temp/Articol_1348.pdf

schiturile, ciclism, vizite educative, ore în aer liber, cunoașterea și învățarea unor meșteșuguri tradiționale sau turismul ecvestru.

Tendențele de dezvoltare ale turismului pot fi fiind sprijinite și susținute de către Programele de finanțare disponibile la momentul de față.

Prin urmare, factorii și tendințele de evoluție ale comunei constau în menținerea zonelor rezidențiale, respectiv dezvoltarea sectorului agricol și turistic.

PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE:

1. Zone de dezvoltare. Extinderea intravilanului:

- Restructurarea zonelor dezafectate sau/și cu utilizare neadecvată;
- Urbanizarea zonelor din intravilan (asigurarea de accese, rețele edilitare);
- Extinderea echilibrată a intravilanului, conform estimărilor suprafețelor necesare de teren și a unor suprafețe rezervă pentru evoluții imprevizibile;
- Delimitarea intravilanului;
- Ocuparea prioritară a suprafețelor libere aflate deja în intravilanul comunei și etapizarea extinderii intravilanului (politica de dezvoltare „de la centru spre periferie”).

2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare:

- Modernizarea drumului județean și a drumurilor comunale;
- Reabilitarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei stradale și a ulițelor;
- Amenajarea trotuarelor și a zonelor pietonale;
- Înființarea de drumuri agricole și forestiere;
- Realizarea unui sistem de epurare a apelor uzate;
- Realizarea sistemului de canalizare;
- Extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă;
- Extinderea sistemului centralizat de alimentare cu gaz metan;
- Extinderea iluminatului public și în zonele periferice;
- Regularizarea, decolmatarea și amenajarea văilor prin îndiguire împotriva inundațiilor.

3. Creșterea confortului locuirii

- Extinderea spațiului locativ;
- Crearea de noi dotări publice;

- Suplimentarea spațiilor verzi publice;
- Echiparea tehnico-edilitară a zonelor rezidențiale, asigurarea de acces carosabile;
- Încurajarea folosirii sistemelor de producere a energiei alternative pe baza potențialului regenerabil existent (solar, eolian, geotermal, etc);
- Evitarea supradensificării în zonele centrale;
- Protejarea construcțiilor valoroase din punct de vedere al arhitecturii vernaculare.

4. Dezvoltarea activităților economice:

- Valorificarea optimă, durabilă a potențialului de dezvoltare economică locală, în mod special prin încurajarea practicării unor forme de agricultură performantă și eficientă;
- Atragerea de investitori, prin crearea premiselor necesare dezvoltării sectorului agrozootehnic, turistic și servicii: stabilirea zonelor destinate acestui sector, echiparea cu rețele edilitare și realizarea acceselor, acordarea unor facilități pentru investitori, etc.
- Valorificarea produselor naturale/tradiționale provenite din activitățile gospodărești ale locuitorilor;
- Centre de colectare, prelucrare și ambalare a produselor locale;
- Sprijinirea înființării unor ferme în domeniul zootehniei și legumiculturii;
- Valorificarea resurselor turistice ale cadrului natural;
- Etapizarea consumului de resurse financiare.

5. Îmbunătățirea gestiunii patrimoniului natural și protecția mediului:

- Delimitarea și instituirea zonelor de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu: monumente arhitecturale, situri arheologice;
- Regularizări, decolmatări și îndiguiri ale văilor ce pot cauza produceri de inundații;
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor;
- Amenajarea de noi spații verzi publice: înființarea de parcuri, dotări de agrement;
- Delimitarea spațiilor verzi, protejarea și amenajarea spațiilor libere;
- Asigurarea unui procent cât mai mare de spații verzi publice în zonele dens construite și frecventate de locuitori;
- Limitarea ocupării cu construcții în zonele cu riscuri naturale;
- Înființarea unor perdele vegetale cu rol de protecție între sursele de emisii și zonele rezidențiale;

- Crearea unor puncte de informare turistică;
- Amenajarea unor puncte de odihnă;
- Instruirea localnicilor în activități de turism cu scopul valorificării produselor locale și a serviciilor turistice.

6. Asigurarea accesului la învățământul de calitate:

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale a școlilor și a grădinițelor;
- Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea învățământului;
- Dezvoltarea educației practice meșteșugărești pentru elevi prin școli de vară sau programe de tip „after school”;
- Dezvoltarea unor cursuri de specializare în meseriile care sunt cerute în zonă.

3.3 OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Pentru optimizarea relațiilor în teritoriu, pe baza studiilor efectuate privind teritoriul administrativ și a relațiilor de interdependență dintre localitate și vecinătăți, se propun:

- valorificarea amplasării localității în contextul cadrului natural;
- colaborarea cu localitățile învecinate pentru realizarea unor obiective legate de valorificarea potențialului natural și protecția mediului, cum ar fi folosirea resurselor de apă, gospodărirea deșeurilor, zone de agrement, etc.;
- controlul modului de folosință a teritoriului, corecta gestionare și stoparea tendințelor de folosire excesivă a acestuia;
- corecta extindere a localității prin realizarea în prealabil a studiilor de infrastructură și de utilități necesare pentru evitarea disfuncționalităților;
- respectarea zonificării funcționale și a limitei intravilanului propus.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

Comuna Valea Chioarului este una specifică zonelor rurale din arealele deluroase, localitățile componente având conformații de tip alungit, dezvoltate de-a lungul căilor de comunicații sau de-a lungul cursurilor de apă.

Comuna Valea Chioarului dispune de un instrument de planificare operațional, elaborat în anul 2002 și anume Planul Urbanistic General.

Actualizarea planului urbanistic general al comunei reiese din faptul că, din anul 2002 până în prezent, au apărut noi construcții și funcțiuni pe teritoriul comunei, în afara perimetrelor intravilanului stabilit la acea dată. În plus, se doresc a fi introduse în intravilan zonele cu potențial de dezvoltare pentru zone rezidențiale, activități productive și turistice.

De asemenea, intravilanul existent cuprinde și suprafețe mari ocupate cu păduri, însă în urma rectificării limitei teritoriului intravilan, aceste suprafețe au fost scoase în afara intravilanului, deoarece nu se pretează pentru construire.

Prin urmare, alături de reprezentanții primăriei și consultând opiniile cetățenilor din comună, în baza cadrului legislativ din domeniul urbanismului, s-a realizat propunerea de restabilire a teritoriului intravilan, astfel încât să fie cuprinse toate gospodăriile existente și câteva zone prevăzute pentru dezvoltări ulterioare.

Totodată, s-a urmărit trasarea limitei intravilanului pe limite de parcele și s-au exclus din intravilan zonele care nu erau potrivite pentru construcții, astfel că față de intravilanul existent, intravilanul propus s-a micșorat considerabil.

Zonele propuse a fi introduse în intravilan dispun deja de infrastructură tehnico-edilitară, sau sunt incluse deja în proiecte de dezvoltare tehnico-edilitară, prin urmare extinderea intravilanului nu presupune cheltuieli deficitare la bugetul local.

Astfel, propunerea de extindere a intravilanului este justificată de nevoia de aducere la zi a reglementărilor urbanistice, corelate cu situația din teritoriu, având în vedere că din anul 2002 nu a mai fost planificată zona în acest sens.

Direcțiile de dezvoltare propuse pentru comuna Valea Chioarului vizează sectorul productiv (agricultură), precum și sectorul secundar și terțiar – prin dezvoltarea serviciilor și punerea în valoare a potențialului turistic al zonei.

Direcții de dezvoltare propuse prin PUG:

- valorificarea locațiilor centrale vacante pentru dezvoltarea infrastructurii pentru sectorul terțiar (instituții, servicii, comerț, etc);
- extinderea și organizarea zonelor de producție (industriale/agrozootehnice) prin amplasarea lor judicioasă în raport cu zonele rezidențiale și publice;

- valorificarea potențialului turistic al zonei;
- valorificarea potențialului forestier, prin sprijinirea exploatării lemnului și prelucrarea lui în mici fabrici de mobilier;
- protejarea prin RLU a zonelor rezidențiale tradiționale și a zonelor de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice;
- reducerea riscurilor de compromitere a potențialelor de dezvoltare prin extinderea etapizată a zonei intravilan și prin protejarea viitoarelor culoare de infrastructură.
- desemnarea etapelor de urbanizare a suprafețelor introduse în intravilan prin PUG;
- stabilirea obligativității măsurilor intermediare de planificare (PUZ, PUD) pentru zonele de restructurare și urbanizare, inclusiv obligativitatea procedurilor de restructurare funciară și de asigurare a necesarului de suprafețe pentru utilități publice;
- stabilirea unor limite clare a intravilanului, în lungul unor repere topografice și cadastrale pentru reducerea necesității de ajustare ulterioară.

3.5 EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Evoluția populației este influențată de o serie de factori: elemente demografice – posibilitățile de creștere naturală a populației în funcție de evoluția contingentului fertil și de evoluția probabilă a indicilor de natalitate, de numărul populației vârstnice și evoluția probabilă a mortalității, de comportamentul specific al femeilor față de natalitate, etc.; posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de creat, veniturile potențiale pe care le pot oferi acestea; gradul de atractivitate al localității ca o consecință directă a numărului și calității dotărilor publice, condițiilor de locuit, gradul de echipare edilitară a localității.

Acest fapt susține necesitatea luării unor măsuri care să aibă ca scopuri finale îmbunătățirea potențialului demografic, dezvoltarea resurselor umane și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă:

- susținerea natalității prin flexibilizarea oportunităților pe care le au femeile tinere de a se dezvolta profesional, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii și de naștere și creștere a copiilor;
- facilități economico-financiare și privind locuirea acordate tinerelor familii;
- creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor oferite familiilor tinere;

- asigurarea accesului la servicii de sănătate de calitate și dezvoltarea serviciilor de asistență socială;
- stimularea încadrării în muncă a tinerilor;
- diversificarea ofertei de locuri de muncă, a activităților economice și instituirea unor programe de formare și reconversie profesională;
- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin dezvoltarea unor programe destinate tinerilor, femeilor și șomerilor;
- îmbunătățirea nivelului de instruire și a abilităților profesionale și tehnice în vederea asigurării unei forțe de muncă adaptabilă la cerințele pieței;
- promovarea antreprenoriatului prin furnizarea de sprijin pentru persoanele care încep să administreze o afacere.

Premisele de dezvoltare ale comunei Valea Chioarului, constând în crearea de noi locuri de muncă, accesul relativ ușor din și spre orașele apropiate, coroborate cu asigurarea unor condiții civilizate de viață (inclusiv completarea cu dotările necesare), conduc la aprecierea privind creșterea numărului de locuitori în etapa de perspectivă.

Zonele noi propuse pentru dezvoltare vor crea noi locuri de muncă:

1. În sectorul primar și secundar: activități agricole și industriale, de producție.
2. În sectorul terțiar: activități din zona serviciilor și a comerțului, care se dezvoltă concomitent cu domeniului productiv și a valorificării potențialului turistic.

3.6 ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

Planul Urbanistic General include un set de propuneri, recomandări și reglementări care vizează ameliorarea organizării infrastructurii de trafic și o mai bună accesare a zonelor constituite. De asemenea, PUG-ul trasează tramele stradale majore pentru zonele de urbanizare. Pentru străzile propuse, sunt reglementate atât traseele, cât și profilele caracteristice.

Suprafețele necesare pentru realizarea măsurilor privind deschiderea de străzi noi, prelungirea unor străzi, lărgirea unor străzi etc. vor trece în domeniul public. Conform Ordinului MLPAT nr. 21/N/2000, aceste lucrări se consideră obiective de utilitate publică.

Rețeaua de căi de comunicație din extravilan:

Arterele principale de circulație pentru accesul rutier în comună, necesită pe unele porțiuni lucrări de reabilitare și modernizare în sensul lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, spații de parcare și rigole de scurgere a apei pluviale.

Rețeaua stradală din intravilan:

Se impune reabilitarea drumurilor locale, modernizarea lor prin lărgiri ale carosabilului, realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip propuse pe planșele anexate, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 3 m, minim 1,00 pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

Deschiderea de noi trame stradale:

Prin introducerea unor zone noi în intravilan, vor fi necesare completări ale rețelei secundare locale. Acestea sunt figurate pe planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare. Prin prezenta documentație se stabilește categoria tehnică și profilele transversale ale arterelor (vezi planșe anexate), precum și traseul lor orientativ. Definitivarea traseelor se va face în faza proiectelor de specialitate.

Rețea de piste pentru biciclete:

În funcție de caracteristicile tehnice ale spațiilor, se propune amenajarea rețelelor pentru biciclete fie integrate profilelor stradale, fie în afara acestora (trasee verzi).

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANT TERITORIAL

În cadrul Planului Urbanistic General s-au stabilit suprafețele de teren care alături de cele existente vor forma noul intravilan. Extinderile propuse au fost făcute de comun acord cu autoritățile locale ca urmare a cererii de terenuri pentru dezvoltarea activităților productive, industriale și agrozootehnice, a serviciilor, sectorului de locuințe și turistic.

Limita noului intravilan a fost astfel stabilită încât să cuprindă toate construcțiile existente, precum și suprafețele necesare dezvoltării, pe care urmează să se realizeze obiectivele propuse.

S-a urmărit trasarea limitei intravilanului pe limite de parcele și simplificarea acesteia în vederea bornării.

Suprafața cuprinsă în noul intravilan este de **783,34 ha**, reprezentând **9,91 %** din teritoriul administrativ al comunei, ea fiind cu **67,28 ha** mai mică decât cea actuală. Este compusă din 21 trupuri: 6 trupuri principale, aferente celor 6 localități aparținătoare și 15 trupuri secundare.

Modificarea intravilanului localității este o consecință a corelării intravilanului existent cu situația actuală a zonei construite și a perspectivelor de dezvoltare.

Modificarea intravilanului a avut în vedere următoarele obiective:

- **Respectarea prevederilor legale în vigoare;**
- **Respectarea documentațiilor de amenajare a teritoriului privind gestiunea rațională a resursei funciare;**
- **Necesitatea unei dezvoltări urbanistice controlate, coerente și durabile, care asigură calitatea vieții;**
- **Viabilitatea și fezabilitatea extinderii rețelei stradale și a rețelei de infrastructură edilitară pentru zonele noi, prin prisma analizei cost-beneficiu asupra investițiilor din bugetul public;**
- **Necesitatea concentrării investițiilor de dezvoltare în zone din interiorul intravilanului actual, astăzi părăsite sau utilizate inadecvat, cu avantajul economic al pre-existenței echipărilor edilitare și al acceselor stradale asigurate;**
- **Necesitatea asigurării de terenuri exploatabile agricol în vederea susținerii economiei agrare;**
- **Necesitatea protejării cadrului natural, ca susținător al calității ecologice;**
- **Necesitatea asigurării calității vieții pentru cetățeni, prin rezervarea suprafețelor necesare pentru realizarea arterelor de trafic, a infrastructurii edilitare, a dotărilor și echipamentelor publice (sănătate, învățământ, spații verzi, sport, etc);**
- **Valorificarea, conservarea și protejarea fondului construit valoros și a peisajului cultural ca factor al dezvoltării și al identității teritoriale.**

Repartiția teritoriului în intravilanul propus, în comparație cu cel existent la nivel de comună:

Bilanț teritorial comuna Valea Chioarului				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	756,98	89,03	734,40	93,75
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0,21	0,02	0,15	0,02
Zona turism	0,00	0,00	5,63	0,72
Instituții și servicii de interes public	6,43	0,76	6,46	0,82
Terenuri cu destinație specială	0,21	0,00	0,21	0,03
Unități industriale și depozite	3,89	0,46	3,89	0,50
Unități agro-zootehnice	0,07	0,01	0,08	0,01
Spații verzi, sport, agrement, protecție	5,73	0,67	5,73	0,73
Zona monumente istorice	0,59	0,07	0,59	0,08
Cai de comunicație și transport	13,34	1,57	13,11	1,67
Păduri	52,72	6,20	0,00	0,00
Gospodărie comunală, cimitire	4,13	0,49	4,13	0,53
Construcții tehnico-edilitare	0,50	0,06	3,51	0,45
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	5,70	0,67	5,45	0,70
TOTAL	850,62	100,00	783,34	100,00

Analizând bilanțul teritorial la nivel de comună se constată următoarele:

- zona funcțională principală este cea de locuințe și funcțiuni complementare, ocupând un procent de 93,77 ha;
- nu mai există suprafețe ocupate de păduri în cadrul intravilanului;
- odată cu aprobarea Planului Urbanistic, suprafețele de teren ocupate de terenuri agricole vor respecta funcțiunea stabilită prin PUG;

1. Sat reședință de comună – Valea Chioarului

Repartiția pe trupuri:

Sat Valea Chioarului	239,13 ha
Trup A	235,46
Trup A1	0,14
Trup A2	0,41
Trup A3	0,03
Trup A4	3,09

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Valea Chioarului		
Zone funcționale	Existent	Propus

	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	224,91	90,09	221,71	92,72
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0,15	0,06	0,15	0,06
Zona turism	0,00	0,00	3,50	1,46
Instituții și servicii de interes public	3,06	1,22	3,09	1,29
Terenuri cu destinație specială	0,21	0,02	0,21	0,09
Unități industriale și depozite	2,87	1,15	2,87	1,20
Unități agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	1,50	0,60	1,50	0,63
Zona monumente istorice	0,15	0,06	0,15	0,06
Cai de comunicație și transport	1,30	0,52	2,90	1,21
Păduri	12,30	4,92	0,00	0,00
Gospodărie comunală, cimitire	0,93	0,37	0,93	0,39
Construcții tehnico-edilitare	0,13	0,05	0,13	0,05
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	2,32	0,93	1,99	0,83
TOTAL	249,83	100,00	239,13	100,00

2. Mesteacăn

Repartiția pe trupuri:

Sat Mesteacăn	158,43 ha
Trup B	143,87
Trup B1	8,30
Trup B2	0,79
Trup B3	1,30
Trup B4	4,17

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Mesteacăn				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	190.12	91.25	148.67	93.84
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	1.24	0.60	1.24	0.78
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	1.02	0.49	1.02	0.64
Unități agro-zootehnice	0.00	0.00	0.00	0.00

Spații verzi, sport, agrement, protecție	1.00	0.48	1.00	0.63
Zona monumente istorice	0.00	0.00	0.00	0.00
Căi de comunicație și transport	2.77	1.33	5.17	3.26
Păduri	10.79	5.18	0.00	0.00
Gospodărie comunală, cimitire	0.91	0.44	0.91	0.57
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.10	0.06
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.49	0.24	0.32	0.20
TOTAL	208.34	100.00	158.43	100.00

3. Vărai

Repartiția pe trupuri:

Sat Vărai	88,4 ha
Trup C	86,49
Trup C1	1,91

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Vărai				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	78.37	82.90	81.53	92.23
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	0.38	0.40	0.38	0.43
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.00	0.00	0.00	0.00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	0.75	0.79	0.75	0.85
Zona monumente istorice	0.36	0.38	0.36	0.41
Cai de comunicație și transport	1.38	1.46	1.46	1.65
Păduri	11.22	0.00	0.00	0.00
Gospodărie comunală, cimitire	1.14	1.21	1.14	1.29
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00	2.19	2.48
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.93	0.98	0.59	0.67
TOTAL	94.53	100.00	88.40	100.00

4. Fericea

Repartiția pe trupuri:

Sat Fericea	119,64 ha
Trup D	116,18

Trup D1	2,58
Trup D2	0,51
Trup D3	0,37

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Fericea				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	128.12	89.01	113.17	94.59
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	0.25	0.17	0.25	0.21
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.05	0.03	0.06	0.05
Spații verzi, sport, agrement, protecție	1.50	1.04	1.50	1.25
Zona monumente istorice	0.08	0.06	0.08	0.07
Cai de comunicație și transport	2.00	1.39	1.94	1.62
Păduri	10.35	7.19	0.00	0.00
Gospodărie comunală, cimitire	0.25	0.17	0.25	0.21
Construcții tehnico-edilitare	0.37	0.26	0.81	0.68
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.97	0.67	1.58	1.32
TOTAL	143.94	100.00	119.64	100.00

5. Curtuișu Mare

Repartiția pe trupuri:

Sat Curtuișu Mare	128,8 ha
Trup E	125,07
Trup E1	1,33
Trup E2	1,28
Trup E3	1,12

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Curtuișu Mare				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	102.13	88.49	121.40	94.25
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00	2.13	1.65

Instituții și servicii de interes public	1.37	1.19	1.37	1.06
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.02	0.00	0.02	0.02
Spații verzi, sport, agrement, protecție	0.80	0.69	0.80	0.62
Zona monumente istorice	0.00	0.00	0.00	0.00
Cai de comunicație și transport	5.27	4.57	1.15	0.89
Păduri	4.18	3.62	0.00	0.00
Gospodărie comunală, cimitire	0.70	0.61	0.70	0.54
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.28	0.22
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.95	0.82	0.95	0.74
TOTAL	115.42	100.00	128.80	100.00

6. Durușa

Repartiția pe trupuri:

Sat Durușa	48,94 ha
Trup F	48,94

Repartiția pe zone funcționale:

Bilanț teritorial sat Durușa				
Zone funcționale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	33.51	86.90	47.92	97.92
Locuințe colective și funcțiuni complementare	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona turism	0.00	0.00	0.00	0.00
Instituții și servicii de interes public	0.13	0.34	0.13	0.27
Terenuri cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități industriale și depozite	0.00	0.00	0.00	0.00
Unități agro-zootehnice	0.00	0.00	0.00	0.00
Spații verzi, sport, agrement, protecție	0.18	0.47	0.18	0.37
Zona monumente istorice	0.00	0.00	0.00	0.00
Cai de comunicație și transport	0.62	1.61	0.49	1.00
Păduri	3.88	10.06	0.00	0.00
Gospodărie comunală, cimitire	0.20	0.52	0.20	0.41
Construcții tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.00	0.00
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0.04	0.10	0.02	0.04
TOTAL	38.56	100.00	48.94	100.00

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Identificarea riscurilor potențiale la nivelul Comunei Valea Chioarului, precum și stabilirea măsurilor, acțiunilor și resurselor necesare pentru managementul riscurilor respective s-a stabilit în cadrul PLANULUI DE ANALIZĂ ȘI ACOPERIRE A RISCURILOR aprobat de către Consiliul Local al Comunei Valea Chioarului.

Zone inundabile:

Pentru prevenirea riscului de inundații, în perimetrele din intravilanul comunei Valea Chioarului se prevăd: îndiguirea pâraurilor și a văilor ce străbat localitățile și alte lucrări de specialitate ce constau în puțuri și drenuri pentru colectarea și dirijarea apelor, lucrări de refacere și extindere a regularizării cursurilor de apă, executarea de lucrări de specialitate (puțuri, drenuri pentru colectarea și dirijarea apelor), realizarea șanțurilor de gardă la baza versanților, pentru preluarea și dirijarea apelor în văile din apropiere în perioadele cu precipitații abundente, etc.

Se pot executa construcții cu măsuri suplimentare stabilite prin studii geotehnice.

Adâncimile de fundare vor depăși nivelul stratului mîlos, se vor realiza centuri armate la fundații și se vor executa hidroizolații speciale.

Zonele inundabile se vor stabili prin studii de inundabilitate, de Direcția Apelor Române – prin care se vor stabili: debitul apei, viiturile, adâncimea acestora și măsurile specifice de prevenire/atenuare a efectelor.

Pentru atenuarea sau combaterea efectelor distructive ale acestor fenomene, este necesară elaborarea hărților de risc natural (conform legii 575/2001 – privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea V – Zone de risc natural). Pe baza acestor documente se vor institui măsuri specifice de prevenire sau atenuare.

Rezolvarea acestei probleme se face prin însușirea și respectarea de către organele locale a legislației în vigoare, respectiv Ordinul nr. 459/78/2019 – pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică, precum și incidente/accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră.

Lucrările de apărare împotriva inundațiilor sunt încadrate în clasa a IV-a de importanță conform STAS 4273/83 și prevederile HG 846/2010.

Zone cu alunecări de teren:

Zonele cu alunecări de teren necesită lucrări speciale care constau în foraje pentru verificarea patului de alunecare.

În aceste zone se pot executa construcții după întocmirea studiilor geotehnice, care să furnizeze toate elementele necesare înlăturării zonei alunecate, prin lucrări speciale. Acestea constau în stabilirea adâncimii de fundare a zidurilor de sprijin ce preiau împingerile din versanți, drenuri de colectare a apelor care provoacă alunecări de teren, amenajări cu plantații pentru fixarea versanților și oprirea alunecării.

Lucrările speciale în zonele cu alunecări de teren vor consta în foraje echipate și urmărite pentru a putea stabili la ce adâncime, în ce straturi are loc alunecarea. Fundațiile construcțiilor necesită centuri armate și drenuri în jurul construcțiilor pentru colectarea apei cu dirijare în afara amplasamentului.

În amonte de amplasamente se vor prevedea ziduri de sprijin, fundate la rândul lor sub patul de alunecare și care se vor prevedea cu strat filtrant în spate și barbacane pentru colectarea apelor cu dirijarea acestora prin rigole executate în fața zidurilor.

Pentru atenuarea sau combaterea efectelor distructive ale acestor fenomene, este necesară elaborarea hărților de risc natural (conform legii 575/2001 – privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea V – Zone de risc natural). Pe baza acestor documente se vor institui măsuri specifice de prevenire sau atenuare, măsuri care se vor cuprinde în Planul Urbanistic General al comunei.

Se va aplica interdicție de construire în zonele afectate până la eliminarea producerii alunecărilor de teren.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1 Gospodărirea apelor

Având în vedere importanța apelor ca factor de mediu pentru om și societate, se impune cu prioritate protejarea acestora.

Toate apele de suprafață vor fi protejate în conformitate cu prevederile Legii Apelor nr. 107/1996.

Delimitarea zonelor de protecție sanitară se stabilește de către C.N. Apele Române SA împreună cu autoritățile de cadastru funciar și deținătorii terenurilor riverane.

Pe lângă instituirea zonei de protecție se vor executa lucrări de refacere și extindere a regularizării râurilor și pâraurilor din zonă.

Se va corecta regimul torențial al tuturor pâraielor din teritoriul administrativ pentru a se evita inundarea și deteriorarea terenurilor agricole, a zonelor construite publice sau private.

Pentru preluarea apelor care șiroiesc pe versanți în perioadele cu precipitații abundente se vor realiza șanțuri de gardă la baza versanților, care vor dirija aceste ape în văile din apropiere.

Se vor organiza lucrări de igienizare a apelor de suprafață care străbat teritoriul administrativ prin eliminarea oricăror descărcări de ape uzate menajere.

3.9.2. Alimentarea cu apă

Se propune extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și echiparea acestora cu hidranți exteriori, pentru toate zonele din intravilanul existent și propus. Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

3.9.3. Canalizarea

Se propune realizarea unui sistem centralizat de canalizare menajeră care să deservească toate zonele din intravilanul existent și propus. Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

Comuna Valea Chioarului nu dispune un sistem de epurare a apelor uzate care să deservească populația, fiind astfel necesară o intervenție rapidă pentru realizarea unui astfel de sistem pentru a minimiza poluarea solului și a râurilor care primesc apele uzate și apele pluviale ale comunei.

3.9.4. Alimentare cu energie electrică

Principalele lucrări de investiții în domeniul alimentării cu energie electrică urmăresc în special o creștere a siguranței în exploatare prin modernizări și re tehnologizări ale instalațiilor energetice.

Sunt prevăzute de asemenea o serie de lucrări în scopul amplificării rețelelor electrice pentru deservirea noilor zone propuse pentru dezvoltarea urbanistică.

Se vor lua în considerare posibilitățile de realizare subterană a extinderilor și de modificare a celor existente. De asemenea, se vor studia posibilitățile de aplicare a sistemelor

de producere a energiei prin metode alternative (la nivel de comună - parcuri fotovoltaice/ prin surse individuale - panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor).

3.9.5. Telefonie

Rețeaua de telefonie fixă este funcțională și satisface cerințele locuitorilor, oferind și servicii de internet. De asemenea, există operatori care asigură serviciile de telefonie mobilă.

3.9.6. Alimentare cu energie termică

Comuna deține o rețea de distribuție gaz metan, însă căldura din gospodăria se obține în anumite gospodării prin centrale proprii pe gaz dar și cu ajutorul combustibilului solid, respectiv lemne și cărbuni.

Se vor lua în considerare aplicarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative (panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice, etc.)

3.9.7. Alimentare cu gaze naturale

La nivelul comunei există un sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale.

Se propune extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale pentru toate zonele din intravilanul existent și propus.

3.9.8. Gospodărire comunală:

Conform Planului județean de gestionare a deșeurilor Maramureș, deșeurile din comună vor fi transportate la CMID Recea.

Se impune implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor. Colectarea selectivă va fi implementată printr-un program gradat.

3.10. PROTECTIA MEDIULUI

În urma analizei problemelor de mediu s-au conturat propunerile și măsurile de intervenție ce se impun pentru protecția mediului:

- Extinderea rețelelor de alimentare cu apă pentru perimetrele destinate construirii;
- Realizarea unei stații de epurare a apelor uzate menajere;
- Realizarea rețelei de canalizare;
- Extinderea rețelei de alimentare cu gaz metan;
- Limitarea extinderii zonei construite în zonele cu terenuri ce prezintă riscuri naturale;

- Măsuri la nivelul agenților economici, potențiale surse de poluare prin reglementări în utilizarea terenului, respectarea distanțelor de protecție și evitarea amplasării unor funcțiuni ce pot genera - sau generatoare de poluare;
- Mărirea suprafețelor zonelor verzi publice;
- Amenajarea cursurilor de apă cu fenomene de eroziune a solului și apărări de maluri;
- Respectarea distanțelor de protecție sanitară față de sursele de poluare sau disconfort (cimitire, trasee tehnico - edilitare, obiective tehnico-edilitare);
- Stabilirea zonelor de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu;
- Creșterea ponderii spațiilor verzi din intravilan în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă și al creșterii gradului de "confort verde" al populației.

Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantațiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement.

Dezafectarea spațiilor industriale nefuncționale, strămutarea unităților industriale funcționale spre periferie și integrarea acestor spații în domeniul public prin amenajarea de spații publice, parcuri și grădini pentru a spori suprafața de zonă verde pe cap de locuitor și valoarea naturală a peisajului.

- Adaptarea structurii funcționale urbane la condițiile de mediu;
- Reducerea și controlul nivelului de poluare;
- Implementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor;
- Amenajarea locurilor de depozitare a containerelor din zonele cu locuințe colective și mascarea lor astfel încât să se reducă impactul estetic negativ al acestora.

Pentru ariile naturale protejate se propune realizarea planurilor de management pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau îndeplinirea necesităților unor anumite specii.

Obiective de management:

- păstrarea și menținerea condițiilor de habitat necesare pentru protecția unor specii semnificative, grupuri de specii, comunități biotice sau trăsături fizice ale mediului acolo unde acestea necesită o manipulare specifică din partea omului pentru un management optim;

- *facilitarea cercetării științifice și monitorizării ca activități primare asociate cu managementul durabil al resurselor naturale;*
- *eliminarea, apoi prevenirea exploatării și ocupării împotriva scopului pentru care a fost desemnată*

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE:

Zone de protecție stabilite:

Pentru infrastructura **tehnic-edilitară** s-au instituit zone de protecție și siguranță: pentru rețelele electrice de 20 KV zona de protecție este de 24 de metri, pentru rețelele electrice de 110 KV, zona de protecție este de 37 de metri iar pentru rețelele electrice de 220 KV, zona de protecție este de 55 de metri. Pentru magistralele de gaze naturale zona de protecție este de 20 metri din ax iar zona de siguranță este de 200 metri din ax.

În zonele de siguranță sunt interzise orice fel de construcții, cu excepția celor pentru întreținere și siguranță a rețelelor. În zonele de protecție, autorizația de construire este condiționată de obținerea în prealabil a unui aviz din partea administratorilor rețelelor.

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, se va ține cont de zona de protecție a drumurilor, respectiv 22 de metri din ax față de drumurile naționale, de 20 de metri din ax pentru drumurile județene și 18 de metri din ax față de drumurile comunale.

Zonele de protecție sanitară s-au stabilit conform OMS 994/2018 pentru aprobarea normelor de igienă privind mediul de viață al populației, iar zonele de protecție pentru infrastructura tehnică conform normelor de specialitate în vigoare.

Zona de protecție sanitară este definită ca fiind terenul din jurul obiectivului, unde este interzisă orice folosință sau activitate care, în contact cu factorii externi, ar putea conduce la poluarea/contaminarea factorilor de mediu cu repercusiuni asupra stării de sănătate a populației rezidente din jurul obiectivului.

Se vor asigura zone de protecție sanitară între zonele de locuit, zonele de odihnă, zonele social-culturale etc. și întreprinderile agricole, agro-zootehnice și industriale sau o serie de unități care pot polua factorii de mediu sau pot produce disconfort și unele riscuri sanitare (cimitire, stație de epurare etc.) în conformitate cu OMS 994/2018:

Extras din Ordinul nr. 994/2018 – zone de protecție sanitară:

ART. 11

1. Ferme de cabaline, până la 20 de capete: . . . 50 m
2. Ferme de cabaline, peste 20 de capete: . . . 100 m
3. Ferme și crescătorii de taurine, până la 50 de capete: . . . 50 m
4. Ferme și crescătorii de taurine, între 51-200 de capete: . . . 100 m
5. Ferme și crescătorii de taurine, între 201-500 de capete: . . . 200 m
6. Ferme și crescătorii de taurine, peste 500 de capete: . . . 500 m
7. Ferme de păsări, până la 1.000 de capete: . . . 50 m
8. Ferme de păsări, între 1.001-5.000 de capete: . . . 200 m
9. Ferme de păsări, între 5.001-10.000 de capete: . . . 500 m
10. Ferme și crescătorii de păsări cu peste 10.000 de capete și complexuri avicole industriale: 1.000 m
11. Ferme de ovine, caprine între 300 și 1500 de capete: . . . 100 m
12. Ferme de ovine, caprine cu peste 1.500 de capete: . . . 200 m
13. Ferme de porci, până la 50 de capete: . . . 100 m
14. Ferme de porci, între 51-100 de capete: . . . 200 m
15. Ferme de porci, între 101-1.000 de capete: . . . 500 m
16. Complexuri de porci, între 1.000-10.000 de capete: . . . 1.000 m
17. Complexuri de porci cu peste 10.000 de capete: . . . 1.500 m
18. Ferme și crescătorii de iepuri între 100 și 5.000 de capete: . . . 100 m
19. Ferme și crescătorii de iepuri cu peste 5.000 de capete: . . . 200 m
20. Ferme și crescătorii de struți: . . . 500 m
21. Ferme și crescătorii de melci: . . . 50 m
22. Spitale veterinare: . . . 30 m
23. Grajduri de izolare și carantină pentru animale: . . . 100 m
24. Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare: . . . 100 m
25. Abatoare . . . 500 m
26. Centre de sacrificare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor: . . . 200 m
27. Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală: . . . 50 m
28. Platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale care deserveșc mai multe exploatații zootehnice, platforme comunale: . . . 500 m
29. Platforme pentru depozitarea dejecțiilor porcine: . . . 1.000 m

30. Stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine: . . . 1.000 m
31. Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor) cu capacitate între 5-100 tone . . . 100 m
32. Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor) cu capacitate peste 100 tone . . . 200 m
33. Stații de epurare a apelor uzate menajere, cu bazine acoperite: . . . 150 m
34. Stații de epurare de tip modular (containerizate): . . . 50 m
35. Stații de epurare a apelor uzate industriale și apelor uzate menajere cu bazine deschise: . . . 300 m
36. Paturi de uscare a nămolurilor: . . . 300 m
37. Bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor: . . . 500 m
38. Depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase: . . . 1.000 m
39. Incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase: . . . 500 m
40. Crematorii umane: . . . 1.000 m
41. Autobazele serviciilor de salubritate: . . . 200 m
42. Stație de preparare mixturi asfaltice, betoane . . . 500 m
43. Bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport: . . . 50 m
44. Depozitele de combustibil cu capacitate mai mare de 10.000 litri . . . 50 m
45. Depozite de fier vechi, cărbuni și ateliere de tăiat lemne: . . . 100 m
46. Bocșe (tradiționale) pentru producerea de cărbune (mangal) . . . 1.000 m
47. Parcuri eoliene: . . . 1.000 m
48. Cimitire și incineratoare animale de companie: . . . 200 m
49. Rampe de transfer deșeuri . . . 200 m.

Înființarea cimitirelor se realizează cu respectarea distanței minime de 100 metri față de zonele protejate, pentru a nu crea disconfort rezidenților din zonele respective. (art. 22, HG nr. 741/2016)

Zone de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu:

Pentru monumentele istorice au fost instituite zone de protecție în conformitate cu Legea 422/2001 republicată privind protejarea monumentelor istorice, cu scopul de a asigura conservarea și valorificarea cadrului arhitectural al acestora prin controlul strict al intervențiilor în zonă (demolări, construcții noi, modificări ale construcțiilor existente, etc.)

În vederea construirii, pentru terenurile incluse în zona de protecție a monumentelor,

se va solicita avizul Direcției Județene de Cultură și Patrimoniu Național Maramureș.

1. Zona de protecție pentru Biserica „Sf. Paraschiva” - sat Fericea (COD LMI 2015 - MM-II-m-B-04575)

Zona de protecție corespunde cu zona centrală a localității Fericea și s-a stabilit pe limite de proprietate fiind incluse parcelele din împrejurimile monumentului care asigură individualitatea cadrului natural și arhitectural, contribuind la punerea în valoare a monumentului istoric. Suprafața zonei de protecție este de **7,38 ha**.

2. Zona de protecție pentru Biserica „Sf. Nicolae” - sat Valea Chioarului (COD LMI 2015 - MM-II-m-A-04790)

Zona de protecție corespunde cu zona centrală a localității Valea Chioarului și s-a stabilit pe limite de proprietate fiind incluse parcelele din împrejurimile monumentului care asigură individualitatea cadrului natural și arhitectural, contribuind la punerea în valoare a monumentului istoric. Suprafața zonei de protecție este de **8,87 ha**.

3. Zona de protecție pentru Biserica „Sf. Arhangheli” - sat Vărai (COD LMI 2015 - MM-II-m-B-04794)

Zona de protecție corespunde cu zona centrală a localității Vărai și s-a stabilit pe limite de proprietate fiind incluse parcelele din împrejurimile monumentului care asigură individualitatea cadrului natural și arhitectural, contribuind la punerea în valoare a monumentului istoric. Suprafața zonei de protecție este de **14,14 ha**.

Zone cu interdicție definitivă de construire: pentru comuna Valea Chioarului s-au stabilit zone cu interdicție definitivă de construire pentru zonele de siguranță ale rețelelor edilitare (LEA).

Terenuri cu destinație specială: Ministerul Afacerilor Interne deține în administrare sediul postului de poliție din localitatea Valea Chioarului, aflat în proprietatea publică a statului.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

Obiective de utilitate publică:

- Modernizarea căilor de comunicație rutieră, amenajarea intersecțiilor, realizarea de noi circulații în zonele de dezvoltare, realizarea de trotuare și de parcaje publice;

- Lucrările de infrastructură legate de îmbunătățirea și dezvoltarea rețelelor tehnico – edilitare;
- Regularizarea cursurilor de apă și lucrările de amenajare a malurilor râurilor;
- Amenajarea de spații plantate cu rol de protecție și agrement;
- Extinderea perimetrului intravilan;
- Reabilitarea clădirilor publice: școli, grădinițe, cămine culturale, spații administrative, etc.;
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor;
- Salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentelor naturale și istorice;
- Realizarea de noi dotări publice: înființare de noi servicii publice (învățământ, sănătate, cultură, cult, cimitire, piețe agroalimentare, etc).

4. CONCLUZII

Prezenta documentație urmează a fi analizată și avizată conform legislației în vigoare și apoi aprobată de Consiliul Local al comunei Valea Chioarului.

Odată aprobat, **Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism** aferent capătă valoare juridică, oferind instrumentul de lucru necesar administrației locale și județului Maramureș ce vor urmări aplicarea lor.

Stabilirea categoriilor de intervenție și a reglementărilor s-au realizat în baza analizei multicriteriale la nivelul trupurilor componente privind:

- Funcțiunea dominantă în zonă;
- Configurația fondului construit existent și a parcelarului propus;
- Circulația și echiparea edilitară.

Față de posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de realizat, datorită potențialului de dezvoltare a activităților de producție, de servicii și turistice, se preconizează o creștere a interesului pentru dezvoltarea acestor activități precum și a sectorului de locuințe.

Dezvoltarea activităților agrozootehnice, industriale, a serviciilor comerciale și turistice, atât de către agenții economici, cât și de către populație trebuie să fie o prioritate în demersurile de stimulare a organismelor competente centrale și locale, atât din cauza lipsei

acestora ca volum și calitate necesară, cât și datorită resurselor pe care le oferă prin crearea de locuri de muncă pentru populația comunei.

Pentru dezvoltarea unei economii performante și ridicarea nivelului de viață al locuitorilor comunei Valea Chioarului se propune mobilizarea tuturor resurselor fizice și umane, în corelație cu conservarea mediului și a patrimoniului.

Concomitent cu punerea în aplicare a prezentei documentații se vor face demersurile necesare pentru realizarea studiilor de specialitate și proiectelor necesare completării și detalierii documentației (PUZ,PUD,etc.).

Aplicarea prevederilor **Planului Urbanistic General al Comunei Valea Chioarului**, se face conform **Regulamentului Local de Urbanism aferent Planului Urbanistic General**.